维摩诘所说经

（简体注音本）

仁慧草堂编制

说 明

根据《永乐北藏》大乘经五大部外重译经第 0142 部，姚秦三藏法师鸠摩罗什奉诏译《维摩诘所说经》原藏影印本校正注音。句读及注音仅供参考。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇二二年十月

扫码关注仁慧草堂微信公众号

Email：renhuicaotang@163.com

目 录

起诵仪 ..... - 1 -
香赞 ..... - 1 -
净口业真言 ..... - 1 -
净三业真言 ..... - 2 -
安土地真言 ..... - 2 -
普供养真言 ..... - 2 -
开经偈 ..... - 2 -
维摩诘所说经卷上 ..... - 3 -
佛国品第一 ..... - 3 -
方便品第二 ..... - 13 -
弟子品第三 ..... - 17 -
菩萨品第四 ..... - 28 -
维摩诘所说经卷中 ..... - 38 -
文殊师利问疾品第五 ..... - 38 -
不思议品第六 ..... - 47 -
观众生品第七 ..... - 53 -
佛道品第八 ..... - 63 -
入不二法门品第九 ..... - 71 -
维摩诘所说经卷下 ..... - 78 -
香积佛品第十 ..... - 78 -
菩萨行品第十一 ..... - 85 -
见阿閦佛品第十二 ..... - 93 -
法供养品第十三 ..... - 99 -
嘱累品第十四 ..... - 105 -
结诵仪 ..... - 109 -
补阙真言 ..... - 109 -
补阙圆满真言 ..... - 109 -
普回向真言 ..... - 109 -

拔一切业障根本得生净土陀罗尼 ..... - 110 -
赞佛偈 ..... - 111 -
慈云忏主净土文 ..... - 112 -
回向偈 ..... - 113 -
三皈依 ..... - 113 -

南無本師釋迦牟尼佛

● 起诵仪

诵经警文

1、未诵前，漱口，澡手。当净三业，若三业无亏，则百福俱集。三业者，身、口、意也。端身正坐，如对圣容，则身业净也。口无杂言，断诸嬉笑，则口业净也。意不散乱，屏息万缘，则意业净也。

2、未诵前，已诵后，俱要对圣像前合掌三礼。如无佛像，对经、对空礼拜亦可。

xiāngzàn

香赞

（一遍）

lú xiāngzhà ruò　fǎ jiè méngxūn　zhū fó hǎi huì xī yáowén　suí chù
炉香乍爇．法界蒙薰．诸佛海会悉遥闻．随处
jié xiángyún　chéng yì fāng yīn　zhū fó xiànquánshēn
结祥云．　诚意方殷．诸佛现全身。

ná móxiāngyún gài pú sà mó hē sà
南無香云盖菩萨摩诃萨（合掌三称）

jìngkǒu yè zhēnyán

净口业真言

（三遍）

ōng　xiū lì xiū lì　mó hē xiū lì　xiū xiū lì　sà pó hē
唵．修唎修唎．摩诃修唎．修修唎．萨婆诃．

jìngsān yè zhēnyán

净三业真言

（三遍）

ōng suō wǎ pó wǎ shú tuó suō wǎ dá mó suō wǎ pó wǎ shú dù hàn

唵. 娑嚩. 婆嚩秫驮. 娑嚩达摩娑嚩. 婆嚩秫度憾.

ān tǔ dì zhēnyán

安土地真言

（三遍）

ná mó sān mǎnduō mǔ tuó nán ōng dù lū dù lū dì wěi suō pó hē

南無三满哆. 母驮喃. 唵度噜度噜. 地尾. 娑婆诃.

pǔ gòngyǎngzhēnyán

普供养真言

（三遍）

ōng yé yé nǎng sān pó wǎ fá zǐ là hòng

唵. 誐誐曩. 三婆嚩. 韈日啰斛.

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó

南無本师释迦牟尼佛（合掌三称）

kāi jīng jì

开经偈

（一遍）

wú shàngshènshēnwēimiào fǎ bǎiqiānwàn jié nánzāo yù

无上甚深微妙法 百千万劫难遭遇

wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì

我今见闻得受持 愿解如来真实义

wéi mó jié suǒ shuō jīng juàn shàng

维摩诘所说经卷上

亦名不可思议解脱经[1]

yáo qín sān zàng fǎ shī jiū mó luó shí fèng zhào yì

姚秦三藏法师鸠摩罗什奉 诏译[2]

fó guó pǐn dì yī

佛国品第一

rú shì wǒ wén

如是我闻：

yī shí fó zài pí yē lí ān luó shù yuán yǔ dà bǐ qiū zhòng

一时，佛在毗耶离菴罗树园，与大比丘众

bā qiān rén jù pú sà sān wàn èr qiān zhòng suǒ zhī shí dà zhì běn

八千人俱，菩萨三万二千。众所知识，大智本

xíng jiē xī chéng jiù zhū fó wēi shén zhī suǒ jiàn lì wèi hù fǎ chéng

行皆悉成就，诸佛威神之所建立；为护法城，

shòu chí zhèng fǎ néng shī zǐ hǒu míng wén shí fāng zhòng rén bù qǐng

受持正法；能师子吼，名闻十方；众人不请，

yǒu ér ān zhī shào lóng sān bǎo néng shǐ bù jué xiáng fú mó yuàn

友而安之；绍隆三宝，能使不绝；降伏魔怨，

zhì zhū wài dào xī yǐ qīng jìng yǒng lí gài chán xīn cháng ān zhù

制诸外道；悉已清净，永离盖缠；心常安住，

wú ài jiě tuō niàn dìng zǒng chí biàn cái bú duàn bù shī

无碍解脱；念、定、总持、辩才不断；布施、

chí jiè rěn rǔ jīng jìn chándìng zhì huì jí fāngbiàn lì wú

持戒、忍辱、精进、禅定、智慧及方便力，无

bú jù zú dài wú suǒ dé bù qǐ fǎ rěn yǐ néng suí shùnzhuàn bú

不具足；逮无所得，不起法忍；已能随顺转不

tuì lún shàn jiě fǎ xiàng zhī zhòngshēnggēn gài zhū dà zhòng dé

退轮；善解法相，知众生根；盖诸大众，得

---

[1] 麗本：維摩詰所說經（一名不可思議解脫上卷）；永樂北藏本：維摩詰所說經卷上（亦名不可思議解脫经）

[2] 麗本：姚秦三藏鳩摩羅什譯；永樂北藏本：姚秦三藏法師鳩摩羅什奉　詔譯

wú suǒ wèi gōng dé zhì huì yǐ xiū qí xīn xiànghǎoyánshēn sè xiàng
无所畏；功德智慧以修其心，相好严身，色像

dì yī shě zhū shì jiān suǒ yǒu shì hǎo míngchēnggāoyuǎn yú yú xū
第一；舍诸世间所有饰好；名称高远，踰于须

mí shēn xìn jiān gù yóu ruò jīn gāng fǎ bǎo pǔ zhào ér yù gān lù
弥；深信坚固，犹若金刚；法宝普照而雨甘露；

yú zhòngyán yīn wēi miào dì yī shēn rù yuán qǐ duànzhū xié jiàn
于众言音微妙第一；深入缘起，断诸邪见，

yǒu wú èr biān wú fù yú xí yǎn fǎ wú wèi yóu shī zǐ hǒu qí
有无二边，无复余习；演法无畏，犹师子吼；其

suǒjiǎngshuō nǎi rú léi zhèn wú yǒuliàng yǐ guòliàng jí zhòng
所讲说，乃如雷震；无有量，已过量；集众

fǎ bǎo rú hǎi dǎo shī liǎo dá zhū fǎ shēnmiào zhī yì shàn zhī zhòng
法宝，如海导师；了达诸法深妙之义；善知众

shēngwǎng lái suǒ qù jí xīn suǒ xíng jìn wú děngděng fó zì zài huì
生往来所趣及心所行；近无等等佛自在慧、

shí lì wú wèi shí bā bú gòng guān bì yī qiè zhū è qù mén
十力、无畏、十八不共；关闭一切诸恶趣门，

ér shēng wǔ dào yǐ xiàn qí shēn wéi dà yī wáng shànliáozhòngbìng
而生五道以现其身；为大医王，善疗众病，

yìngbìng yǔ yào lìng dé fú xíng wú liànggōng dé jiē chéng jiù wú liàng
应病与药，令得服行；无量功德皆成就，无量

fó tǔ jiē yán jìng qí jiànwénzhě wú bù méng yì zhūyǒusuǒzuò
佛土皆严净；其见闻者，无不蒙益；诸有所作，

yì bù tángjuān rú shì yī qiè gōng dé jiē xī jù zú qí míngyuē
亦不唐捐；如是一切功德皆悉具足。其名曰：

děngguān pú sà bù děngguān pú sà děng bù děngguān pú sà dìng
等观菩萨、不等观菩萨、等不等观菩萨、定

zì zài wáng pú sà fǎ zì zài wáng pú sà fǎ xiàng pú sà guāng
自在王菩萨、法自在王菩萨、法相菩萨、光

xiàng pú sà guāngyán pú sà dà yán pú sà bǎo jī pú sà biàn
相菩萨、光严菩萨、大严菩萨、宝积菩萨、辩

jī pú sà bǎoshǒu pú sà bǎo yìn shǒu pú sà cháng jǔ shǒu pú sà
积菩萨、宝手菩萨、宝印手菩萨、常举手菩萨、

cháng xià shǒu pú sà chángcǎn pú sà xǐ gēn pú sà xǐ wáng pú
常下手菩萨、常惨菩萨、喜根菩萨、喜王菩

sà biàn yīn pú sà xū kōngzàng pú sà zhí bǎo jù pú sà bǎo
萨、辩音菩萨、虚空藏菩萨、执宝炬菩萨、宝

yǒng pú sà bǎojiàn pú sà dì wǎng pú sà míngwǎng pú sà wú
勇菩萨、宝见菩萨、帝网菩萨、明网菩萨、无

yuánguān pú sà huì jī pú sà bǎoshèng pú sà tiānwáng pú sà
缘观菩萨、慧积菩萨、宝胜菩萨、天王菩萨、

huài mó pú sà diàn dé pú sà zì zài wáng pú sà gōng dé xiàngyán
坏魔菩萨、电德菩萨、自在王菩萨、功德相严

pú sà shī zǐ hǒu pú sà léi yīn pú sà shānxiāng jī yīn pú sà
菩萨、师子吼菩萨、雷音菩萨、山相击音菩萨、

xiāngxiàng pú sà bái xiāngxiàng pú sà cháng jīng jìn pú sà bù xiū
香象菩萨、白香象菩萨、常精进菩萨、不休

xī pú sà miàoshēng pú sà huāyán pú sà guān shì yīn pú sà
息菩萨、妙生菩萨、华严菩萨、观世音菩萨、

dé dà shì pú sà fàn wǎng pú sà bǎozhàng pú sà wú shèng pú
得大势菩萨、梵网菩萨、宝杖菩萨、无胜菩

sà yán tǔ pú sà jīn jì pú sà zhū jì pú sà mí lè pú sà
萨、严土菩萨、金髻菩萨、珠髻菩萨、弥勒菩萨、

wén shū shī lì fǎ wáng zǐ pú sà rú shì děng sān wàn èr qiān rén
文殊师利法王子菩萨，如是等三万二千人。

fù yǒu wàn fàn tiānwáng shī qì děng cóng yú sì tiān xià lái yì
复有万梵天王尸弃等，从余四天下来诣

fó suǒ ér wèi[3] tīng fǎ fù yǒuwàn èr qiāntiān dì yì cóng yú sì
佛所，而为[3]听法；复有万二千天帝，亦从余四

tiān xià lái zài huì zuò bìng yú dà wēi lì zhū tiān lóngshén yè chā
天下来在会坐；并余大威力诸天、龙神、夜叉、

qián tà pó ē xiū luó jiā lóu luó jǐn nà luó mó hóu luó qié děng
乾闼婆、阿修罗、迦楼罗、紧那罗、摩睺罗伽等，

xī lái huì zuò zhū bǐ qiū bǐ qiū ní yōu pó sè yōu pó yí
悉来会坐；诸比丘、比丘尼、优婆塞、优婆夷，

jù lái huì zuò bǐ shí fó yǔ wú liàng bǎi qiān zhī zhòng gōng jìng wéi rào
俱来会坐。彼时佛与无量百千之众，恭敬围绕，

ér wèi shuō fǎ pì rú xū mí shānwángxiǎn yú dà hǎi ān chǔzhòng
而为说法，譬如须弥山王显于大海，安处众

bǎo shī zǐ zhī zuò bì yú yī qiè zhū lái dà zhòng
宝师子之座，蔽于一切诸来大众。

ěr shí pí yē lí chéngyǒuzhǎngzhě zǐ míngyuēbǎo jī yǔ
尔时，毗耶离城有长者子，名曰宝积，与

[3] 麗本：而；永樂北藏本：而為

wǔ bǎi zhǎngzhě zǐ jù chí qī bǎo gài lái yì fó suǒ tóu miàn lǐ
五百 长 者子，俱持七宝盖，来诣佛所，头面礼

zú gè yǐ qí gài gòng gòng yǎng fó fó zhī wēishén lìng zhū bǎo gài
足，各以其盖共 供 养佛。佛之威神，令诸宝盖

hé chéng yī gài biàn fù sān qiān dà qiān shì jiè ér cǐ shì jiè guǎng
合 成 一盖，遍覆三千大千世界，而此世界 广

cháng zhī xiàng xī yú zhōngxiàn yòu cǐ sān qiān dà qiān shì jiè zhū xū
长 之相，悉于 中 现。又此三千大千世界诸须

mí shān xuěshān mù zhēn lín tuó shān mó hē mù zhēn lín tuó shān
弥山、雪山、目真邻陀山、摩诃目真邻陀山、

xiāngshān bǎoshān jīn shān hēi shān tiě wéishān dà tiě wéi
香 山、宝山、金山、黑山、铁围山、大铁围

shān dà hǎi jiāng hé chuān liú quányuán jí rì yuèxīngchén
山，大海、江河、川 流、泉 源，及日月星 辰、

tiāngōng lónggōng zhū zūnshéngōng xī xiàn yú bǎo gài zhōng yòu
天宫、龙 宫、诸尊神 宫，悉现于宝盖 中；又

shí fāngzhū fó zhū fó shuō fǎ yì xiàn yú bǎo gài zhōng ěr shí
十方诸佛，诸佛说法，亦现于宝盖 中 。尔时，

yī qiè dà zhòng dǔ fó shén lì tàn wèi céng yǒu hé zhǎng lǐ fó
一切大 众 睹佛神力，叹未曾有，合 掌 礼佛，

zhānyǎng zūn yán mù bú zàn shě zhǎng[4] zhě zǐ bǎo jī jí yú fó qián
瞻 仰 尊颜，目不暂舍。长[4]者子宝积即于佛前，

yǐ jì sòngyuē
以偈颂曰：

mù jìng xiū guǎng rú qīng lián xīn jìng yǐ dù zhū chán dìng
目净修 广 如青莲 心净已度诸 禅 定

jiǔ jī jìng yè chēng wú liàng dǎozhòng yǐ jì gù qǐ shǒu
久积净业 称 无 量 导 众 以寂故稽首

jì jiàn dà shèng yǐ shén biàn pǔ xiàn shí fāng wú liàng tǔ
既见大 圣 以神 变 普现十方无量土

qí zhōng zhū fó yǎn shuō fǎ yú shì yī qiè xī jiàn wén
其 中 诸佛演说法 于是一切悉见闻

fǎ wáng fǎ lì chāoqúnshēng cháng yǐ fǎ cái shī yī qiè
法王法力超群生 常 以法财施一切

néng shàn fēn bié zhū fǎ xiàng yú dì yī yì ér bú dòng
能 善 分别诸法相 于第一义而不动

[4] 麗本：於是長；永樂北藏本：長

yǐ yú zhū fǎ dé zì zài
已于诸法得自在

shì gù qǐ shǒu cǐ fǎ wáng
是故稽首此法王

shuō fǎ bù yǒu yì bù wú
说法不有亦不无

yǐ yīn yuán gù zhū fǎ shēng
以因缘故诸法生

wú wǒ wú zào wú shòu zhě
无我无造无受者

shàn è zhī yè yì bù wáng
善恶之业亦不亡

shǐ zài fó shù lì xiáng mó
始在佛树力降魔

dé gān lù miè jué dào chéng
得甘露灭觉道成

yǐ wú xīn yì wú shòu xíng
已无心意无受行

ér xī cuī fú zhū wài dào
而悉摧伏诸外道

sān zhuàn fǎ lún yú dà qiān
三转法轮于大千

qí lún běn lái cháng qīng jìng
其轮本来常清净

tiān rén dé dào cǐ wéi zhèng
天人得道此为证

sān bǎo yú shì xiàn shì jiān
三宝于是现世间

yǐ sī miào fǎ jì qún shēng
以斯妙法济群生

yī shòu bú tuì cháng jì rán
一受不退常寂然

dù lǎo bìng sǐ dà yī wáng
度老病死大医王

dāng lǐ fǎ hǎi dé wú biān
当礼法海德无边

huǐ yù bú dòng rú xū mí
毁誉不动如须弥

yú shàn bú shàn děng yǐ cí
于善不善等以慈

xīn xíng píng děng rú xū kōng
心行平等如虚空

shú wén rén bǎo bú jìng chéng
孰闻人宝不敬承

jīn fèng shì zūn cǐ wēi gài
今奉世尊此微盖

yú zhōng xiàn wǒ sān qiān jiè
于中现我三千界

zhū tiān lóng shén suǒ jū gōng
诸天龙神所居宫

qián tà pó děng jí yè chā
乾闼婆等及夜叉

xī jiàn shì jiān zhū suǒ yǒu
悉见世间诸所有

shí lì āi xiàn shì huà biàn
十力哀现是化变

zhòng dǔ xī yǒu jiē tàn fó
众睹希有皆叹佛

jīn wǒ qǐ shǒu sān jiè zūn
今我稽首三界尊

dà shèng fǎ wángzhòng suǒ guī
大圣法王众所归

jìng xīn guān fó mǐ bù xīn
净心观佛靡不欣

gè jiàn shì zūn zài qí qián
各见世尊在其前

sī zé shén lì bú gòng fǎ
斯则神力不共法

fó yǐ yī yīn yǎn shuō fǎ
佛以一音演说法

zhòngshēng suí lèi gè dé jiě
众生随类各得解

jiē wèi shì zūn tóng qí yǔ
皆谓世尊同其语

sī zé shén lì bú gòng fǎ
斯则神力不共法

fó yǐ yī yīn yǎn shuō fǎ zhòngshēng gè gè suí suǒ jiě
佛以一音演说法 众生各各随所解

pǔ dé shòu xíng huò qí lì sī zé shén lì bú gòng fǎ
普得受行获其利 斯则神力不共法

fó yǐ yī yīn yǎn shuō fǎ huò yǒu kǒng wèi huò huān xǐ
佛以一音演说法 或有恐畏或欢喜

huò shēng yàn lí huò duàn yí sī zé shén lì bú gòng fǎ
或生厌离或断疑 斯则神力不共法

qǐ shǒu shí lì dà jīng jìn qǐ shǒu yǐ dé wú suǒ wèi
稽首十力大精进 稽首已得无所畏

qǐ shǒu zhù yú bú gòng fǎ qǐ shǒu yī qiè dà dǎo shī
稽首住于不共法 稽首一切大导师

qǐ shǒunéngduànzhòng jié fù qǐ shǒu yǐ dào yú bǐ àn
稽首能断众结缚 稽首已到于彼岸

qǐ shǒu néng dù zhū shì jiān qǐ shǒuyǒng lí shēng sǐ dào
稽首能度诸世间 稽首永离生死道

xī zhī zhòngshēng lái qù xiàng shàn yú zhū fǎ dé jiě tuō
悉知众生来去相 善于诸法得解脱

bù zhuó shì jiān rú lián huā chángshàn rù yú kōng jì xíng
不著世间如莲华 常善入于空寂行

dá zhū fǎ xiàng wú guà ài qǐ shǒu rú kōng wú suǒ yī
达诸法相无罣碍 稽首如空无所依

ěr shí zhǎngzhě zǐ bǎo jī shuō cǐ jì yǐ bó fó yán shì
尔时，长者子宝积说此偈已，白佛言：“世

zūn shì wǔ bǎi zhǎngzhě zǐ jiē yǐ fā ē nòuduō luó sān miǎosān pú
尊！是五百长者子，皆已发阿耨多罗三藐三菩

tí xīn yuànwén dé fó guó tǔ qīngjìng wéiyuàn shì zūnshuōzhū pú sà
提心，愿闻得佛国土清净，唯愿世尊说诸菩萨

jìng tǔ zhī xíng
净土之行！”

fó yán shàn zāi bǎo jī nǎi néngwèizhū pú sà wèn yú rú
佛言：“善哉！宝积！乃能为诸菩萨问于如

lái jìng tǔ zhī xíng dì tīng dì tīng shàn sī niàn zhī dāngwèi rǔ
来净土之行。谛听，谛听！善思念之，当为汝

shuō
说！”

yú shì bǎo jī jí wǔ bǎi zhǎngzhě zǐ shòujiào ér tīng
于是宝积及五百长者子受教而听。

fó yán bǎo jī zhòngshēng zhī lèi shì pú sà fó tǔ suǒ
佛言：“宝积，众生之类是菩萨佛土。所
yǐ zhě hé pú sà suí suǒ huà zhòngshēng ér qǔ fó tǔ suí suǒ tiáo
以者何？菩萨随所化众生而取佛土，随所调
fú zhòngshēng ér qǔ fó tǔ suí zhū zhòngshēng yīng yǐ hé guó rù fó
伏众生而取佛土，随诸众生应以何国入佛
zhì huì ér qǔ fó tǔ suí zhū zhòngshēng yīng yǐ hé guó qǐ pú sà gēn ér
智慧而取佛土，随诸众生应以何国起菩萨根而
qǔ fó tǔ suǒ yǐ zhě hé pú sà qǔ yú jìng guó jiē wèi ráo yì zhū
取佛土。所以者何？菩萨取于净国，皆为饶益诸
zhòngshēng gù pì rú yǒu rén yù yú kōng dì zào lì gōng shì suí
众生故。譬如有人，欲于空地造立宫室，随
yì wú ài ruò yú xū kōng zhōng bù néng chéng pú sà rú shì
意无碍；若于虚空，终不能成。菩萨如是，
wèi chéng jiù zhòngshēng gù yuàn qǔ fó guó yuàn qǔ fó guó zhě fēi
为成就众生故，愿取佛国；愿取佛国者，非
yú kōng yě
于空也。

bǎo jī dāng zhī zhí xīn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó
“宝积当知！直心是菩萨净土，菩萨成佛
shí bù chǎn zhòngshēng lái shēng qí guó shēn xīn shì pú sà jìng tǔ
时，不谄众生来生其国。深心是菩萨净土，
pú sà chéng fó shí jù zú gōng dé zhòngshēng lái shēng qí guó pú tí
菩萨成佛时，具足功德众生来生其国。菩提
xīn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí dà shèng zhòngshēng lái
心是菩萨净土，菩萨成佛时，大乘众生来
shēng qí guó bù shī shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí yī qiè
生其国。布施是菩萨净土，菩萨成佛时，一切
néng shě zhòngshēng lái shēng qí guó chí jiè shì pú sà jìng tǔ pú sà
能舍众生来生其国。持戒是菩萨净土，菩萨
chéng fó shí xíng shí shàn dào mǎn yuàn zhòngshēng lái shēng qí guó rěn
成佛时，行十善道满愿众生来生其国。忍
rǔ shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí sān shí èr xiàng zhuāng yán
辱是菩萨净土，菩萨成佛时，三十二相庄严
zhòngshēng lái shēng qí guó jīng jìn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó
众生来生其国。精进是菩萨净土，菩萨成佛
shí qín xiū yī qiè gōng dé zhòngshēng lái shēng qí guó chándìng shì pú
时，勤修一切功德众生来生其国。禅定是菩

sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí shè xīn bú luànzhòngshēng lái shēng qí
萨净土，菩萨 成 佛时，摄心不乱 众 生 来 生 其

guó zhì huì shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí zhèngdìngzhòng
国。智慧是菩萨净土，菩萨 成 佛时， 正 定 众

shēng lái shēng qí guó sì wú liàng xīn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng
生 来 生 其国。四无量心是菩萨净土，菩萨 成

fó shí chéng jiù cí bēi xǐ shězhòngshēng lái shēng qí guó
佛时， 成 就慈、悲、喜、舍 众 生 来 生 其国。

sì shè fǎ shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí jiě tuō suǒ shèzhòng
四摄法是菩萨净土，菩萨 成 佛时，解脱所摄 众

shēng lái shēng qí guó fāngbiàn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí
生 来 生 其国。方 便是菩萨净土，菩萨 成 佛时，

yú yī qiè fǎ fāngbiàn wú ài zhòngshēng lái shēng qí guó sān shí qī dào
于一切法方 便无碍 众 生 来 生 其国。三十七道

pǐn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí niànchù zhèng qín shén
品是菩萨净土，菩萨 成 佛时，念处、正 勤、神

zú gēn lì jué dàozhòngshēng lái shēng qí guó huí xiàng xīn
足、根、力、觉、道 众 生 来 生 其国。回 向 心

shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí dé yī qiè jù zú gōng dé guó
是菩萨净土，菩萨 成 佛时，得一切具足 功 德国

tǔ shuōchú bā nán shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí guó tǔ
土。说除八难是菩萨净土，菩萨 成 佛时，国土

wú yǒu sān è bā nán zì shǒu jiè xíng bù jī bǐ quē shì pú sà jìng tǔ
无有三恶八难。自 守 戒行、不讥彼阙是菩萨净土，

pú sà chéng fó shí guó tǔ wú yǒu fàn jìn zhī míng shí shàn shì pú sà
菩萨 成 佛时，国土无有犯禁之名。十 善 是菩萨

jìng tǔ pú sà chéng fó shí mìng bù zhōngyāo dà fù fànhèng
净土， 菩萨 成 佛时， 命 不 中 夭， 大富梵行，

suǒyánchéng dì cháng yǐ ruǎn yǔ juànshǔ bù lí shàn hé zhēngsòng
所言 诚 谛， 常 以软语，眷属不离，善 和 诤 讼，

yán bì ráo yì bù jí bú huì zhèngjiànzhòngshēng lái shēng qí guó
言必饶益，不嫉不恚， 正 见 众 生 来 生 其国。

rú shì bǎo jī pú sà suí qí zhí xīn zé néng fā xíng
“如是。宝积，菩萨随其直心，则 能 发行；

suí qí fā xíng zé dé shēn xīn suí qí shēn xīn zé yì tiáo fú suí
随其发行，则得深心；随其深心，则意调伏；随

qí tiáo fú zé rú shuōxíng suí rú shuōxíng zé néng huí xiàng suí
其[5]调伏，则如说行；随如说行，则能回向；随
qí huí xiàng zé yǒufāngbiàn suí qí fāngbiàn zé chéng jiù zhòngshēng
其回向，则有方便；随其方便，则成就众生；
suí chéng jiù zhòngshēng zé fó tǔ jìng suí fó tǔ jìng zé shuō fǎ
随成就众生，则佛土净；随佛土净，则说法
jìng suí shuō fǎ jìng zé zhì huì jìng suí zhì huì jìng zé qí xīn jìng
净；随说法净，则智慧净；随智慧净，则其心净；
suí qí xīn jìng zé yī qiè gōng dé jìng shì gù bǎo jī ruò pú sà
随其心净，则一切功德净。是故，宝积，若菩萨
yù dé jìng tǔ dāng jìng qí xīn suí qí xīn jìng zé fó tǔ jìng
欲得净土，当净其心；随其心净，则佛土净。”

ěr shí shè lì fú chéng fó wēishénzuò shì niàn ruò pú sà xīn
尔时，舍利弗承佛威神作是念：“若菩萨心
jìng zé fó tǔ jìng zhě wǒ shì zūnběnwéi pú sà shí yì qǐ bú jìng
净，则佛土净者，我世尊本为菩萨时，意岂不净？
ér shì fó tǔ bú jìng ruò cǐ
而是佛土不净若此？”

fó zhī qí niàn jí gào zhī yán yú yì yún hé rì yuè qǐ
佛知其念，即告之言：“于意云何，日月岂
bú jìng yé ér máng zhě bú jiàn
不净耶？而盲者不见。”

duì yuē fú yě shì zūn shì máng zhě guò fēi rì yuè jiù
对曰：“不也。世尊！是盲者过，非日月咎。”

shè lì fú zhòngshēng zuì gù bú jiàn rú lái guó[6] tǔ yán jìng
“舍利弗，众生罪故，不见如来国[6]土严净，
fēi rú lái jiù shè lì fú wǒ cǐ tǔ jìng ér rǔ bú jiàn
非如来咎。舍利弗，我此土净，而汝不见。”

ěr shí luó jì fàn wáng yù shè lì fú wù zuò shì niàn[7] wèi
尔时，螺髻梵王语舍利弗：“勿作是念[7]，谓
cǐ fó tǔ yǐ wéi bú jìng suǒ yǐ zhě hé wǒ jiàn shì jiā móu ní fó
此佛土以为不净。所以者何？我见释迦牟尼佛
tǔ qīngjìng pì rú zì zài tiāngōng
土清净，譬如自在天宫。”

[5] 麗本：意；永樂北藏本：其
[6] 麗本：佛；永樂北藏本：國
[7] 麗本：意；永樂北藏本：念

shè lì fú yán wǒ jiàn cǐ tǔ qiū líng kēngkǎn jīng jí
舍利弗言：“我见此土，丘陵、坑坎、荆棘[8]、
shā lì tǔ shí zhū shān huì è chōngmǎn
沙砾、土石、诸山、秽恶充满。”

luó jì fànwáng yán rén zhě xīn yǒugāo xià bù yī fó huì
螺髻梵王[9]言：“仁者心有高下，不依佛慧，
gù jiàn cǐ tǔ wéi bú jìng ěr shè lì fú pú sà yú yī qiè zhòngshēng
故见此土为不净耳。舍利弗，菩萨于一切众生
xī jiē píngděng shēn xīn qīngjìng yī fó zhì huì zé néngjiàn cǐ fó
悉皆平等，深心清净，依佛智慧，则能见此佛
tǔ qīngjìng
土清净。”

yú shì fó yǐ zú zhǐ àn dì jí shí sānqiān dà qiān shì jiè ruò
于是佛以足指按地，即时三千大千世界，若
gān bǎi qiānzhēnbǎoyán shì pì rú bǎozhuāngyán fó wú liànggōng dé
干百千珍宝严饰，譬如宝庄严佛无量功德
bǎozhuāngyán tǔ yī qiè dà zhòng tàn wèi céngyǒu ér jiē zì jiànzuò
宝庄严土。一切大众叹未曾有，而皆自见坐
bǎoliánhuā
宝莲华。

fó gàoshè lì fú rǔ qiě guān shì fó tǔ yánjìng
佛告舍利弗：“汝且观是佛土严净？”

shè lì fú yán wěi rán shì zūn běnsuǒ bú jiàn běnsuǒ
舍利弗言：“唯然。世尊！本所不见，本所
bù wén jīn fó guó tǔ yánjìng xī xiàn
不闻。今佛国土严净悉现。”

fó gào shè lì fú wǒ fó guó tǔ chángjìng ruò cǐ wèi yù
佛告[10]舍利弗：“我佛国土常净若此，为欲
dù sī xià liè rén gù shì shì zhòng è bú jìng tǔ ěr pì rú zhūtiān
度斯下劣人故，示是众恶不净土耳。譬如诸天，
gòngbǎo qì shí suí qí fú dé fàn sè yǒu yì rú shì shè lì fú
共宝器食，随其福德，饭色有异。如是，舍利弗，
ruò rén xīn jìng biànjiàn cǐ tǔ gōng dé zhuāngyán
若人心净，便见此土功德庄严。”

[8] 麗本：藒；永樂北藏本：棘
[9] 麗本：梵；永樂北藏本：梵王
[10] 麗本：語；永樂北藏本：告

dāng fó xiàn cǐ guó tǔ yán jìng zhī shí bǎo jī suǒ jiāng wǔ bǎi
当佛现此国土严净之时，宝积所将五百
zhǎngzhě zǐ jiē dé wú shēng fǎ rěn bā wàn sì qiān rén jiē fā ē nòu
长者子皆得无生法忍，八万四千人皆发阿耨
duō luó sānmiǎosān pú tí xīn fó shèshén zú yú shì shì jiè huán fù
多罗三藐三菩提心。佛摄神足，于是世界还复
rú gù qiú shēngwénshèngzhě sānwàn èr qiānzhūtiān jí rén zhī yǒu
如故。求声闻乘者[11]三万二千诸天[12]及人，知有
wéi fǎ jiē xī wú cháng yuǎnchén lí gòu dé fǎ yǎn jìng bā qiān bǐ
为法皆悉无常，远尘离垢，得法眼净。八千比
qiū bú shòuzhū fǎ lòu jìn yì jiě
丘，不受诸法，漏尽意解。

fāngbiàn pǐn dì èr
方便品第二[13]

ěr shí pí yē lí dà chéngzhōngyǒuzhǎngzhě míngwéimó jié
尔时，毗耶离大城中有长者，名维摩诘，
yǐ cénggòngyǎng wú liàngzhū fó shēn zhí[14] shànběn dé wú shēngrěn
已曾供养无量诸佛，深殖善本；得无生忍，
biàn cái wú ài yóu xì shéntōng dài zhūzǒng chí huò wú suǒ wèi
辩才无碍，游戏神通，逮诸总持，获无所畏，
xiángmó láo yuàn rù shēn fǎ mén shàn yú zhì dù tōng dá fāngbiàn
降魔劳怨；入深法门，善于智度，通达方便，
dà yuànchéng jiù míngliǎozhòngshēng xīn zhī suǒ qù yòunéngfēn bié
大愿成就；明了众生心之所趣，又能分别
zhūgēn lì dùn jiǔ yú fó dào xīn yǐ chúnshū jué dìng dà shèng
诸根利钝；久于佛道，心已纯淑，决定大乘；
zhūyǒusuǒzuò néngshàn sī liàng zhù fó wēi yí xīn dà rú hǎi
诸有所作，能善思量；住佛威仪，心大如海；
zhū fó zī jiē dì zǐ shì fàn shì zhǔsuǒ jìng yù dù rén gù
诸佛咨嗟，弟子、释、梵、世主所敬。欲度人故，
yǐ shànfāngbiàn jū pí yē lí zī cái wú liàng shè zhū pín mín
以善方便，居毗耶离；资财无量，摄诸贫民；

---

[11] 麗本：乘；永樂北藏本：乘者
[12] 麗本：天；永樂北藏本：諸天
[13] 麗本：維摩詰所說經方便品第二；永樂北藏本：方便品第二
[14] 麗本：植；永樂北藏本：殖

fèng jiè qīngjìng shè zhū huǐ jìn yǐ rěn tiáoxíng shè zhū huì nù yǐ
奉戒清净，摄诸毁禁；以忍调行，摄诸恚怒；以

dà jīng jìn shè zhū xiè dài yī xīn chán jì shè zhūluàn yì yǐ jué
大精进，摄诸懈怠；一心禅寂，摄诸乱意；以决

dìng huì shè zhū wú zhì suī wéi bái yī fèng chí shāménqīngjìng lǜ xíng
定慧，摄诸无智。虽为白衣，奉持沙门清净律行；

suī chǔ jū jiā bù zhuósān jiè shì yǒu qī zǐ cháng xiū fànhèng
虽处居家，不著三界；示有妻子，常修梵行；

xiànyǒujuànshǔ chángyàoyuǎn lí suī fú bǎo shì ér yǐ xiànghǎo
现有眷属，常乐远离；虽服宝饰，而以相好

yánshēn suī fù yǐn shí ér yǐ chányuèwéiwèi ruò zhì bó yì xì
严身；虽复饮食，而以禅悦为味；若至博弈戏

chù zhé yǐ dù rén shòuzhū yì dào bù huǐzhèng xìn suī míng shì
处，辄以度人；受诸异道，不毁正信；虽明世

diǎn chángyào fó fǎ yī qiè jiànjìng wéigòngyǎngzhōng zuì zhí
典，常乐佛法；一切见敬，为供养中最；执

chízhèng fǎ shè zhūzhǎngyòu yī qiè zhì shēng xié ǒu suī huò sú
持正法，摄诸长幼[15]；一切治生谐偶，虽获俗

lì bù yǐ xǐ yuè yóuzhū sì qú ráo yì zhòngshēng rù zhì zhèng
利，不以喜悦；游诸四衢，饶益众生；入治正

fǎ jiù hù yī qiè rù jiǎnglùn chù dǎo yǐ dà shèng rù zhūxué
[16]法，救护一切；入讲论处，导以大乘；入诸学

táng yòu kāi tóngméng rù zhū yín shè shì yù zhī guò rù zhū jiǔ
堂，诱开童蒙；入诸淫舍，示欲之过；入诸酒

sì néng lì qí zhì ruò zài zhǎngzhě zhǎngzhězhōngzūn wèishuō
肆，能立其志；若在长者，长者中尊，为说

shèng fǎ ruò zài jū shì jū shì zhōngzūn duàn qí tānzhuó ruò
胜法；若在居士，居士中尊，断其贪著；若

zài chà lì chà lì zhōngzūn jiào yǐ rěn rǔ ruò zài pó luó mén
在刹利，刹利中尊，教以忍辱；若在婆罗门，

pó luó ménzhōngzūn chú qí wǒ màn ruò zài dà chén dà chénzhōng
婆罗门中尊，除其我慢；若在大臣，大臣中

zūn jiào yǐ zhèng fǎ ruò zài wáng zǐ wáng zǐ zhōngzūn shì yǐ
尊，教以正法；若在王子，王子中尊，示以

[15] 麗本：幼；永樂北藏本：幻；校勘：幼
[16] 麗本：政；永樂北藏本：正

zhōngxiào ruò zài nèi guān nèi guānzhōngzūn huàzhèng[17] gōng nǚ
忠孝；若在内官，内官中尊，化正[17]宫女；

ruò zài shù mín shù mínzhōngzūn lìng xīng fú lì ruò zài fàn tiān fàn
若在庶民，庶民中尊，令兴福力；若在梵天，梵

tiānzhōngzūn huì yǐ shèng huì ruò zài dì shì dì shì zhōngzūn
天中尊，诲以胜慧；若在帝释，帝释中尊，

shì xiàn wú cháng ruò zài hù shì hù shì zhōngzūn hù zhūzhòngshēng
示现无常；若在护世，护世中尊，护诸众生。

zhǎngzhě wéi mó jié yǐ rú shì děng wú liàngfāngbiànráo yì zhòngshēng
长者维摩诘，以如是等无量方便饶益众生。

qí yǐ fāngbiàn xiànshēnyǒu jí yǐ qí jí gù guówáng
其以方便，现身有疾。以其疾故，国王、

dà chén zhǎngzhě jū shì pó luó ménděng jí zhūwáng zǐ
大臣、长者、居士、婆罗门等，及诸王子，

bìng yú guān shǔ wú shù qiān rén jiē wǎngwèn jí qí wǎngzhě
并余官属，无数千人，皆往问疾。其往者，

wéi mó jié yīn yǐ shēn jí guǎngwèishuō fǎ zhū rén zhě shì shēn
维摩诘因以身疾，广为说法："诸仁者！是身

wú cháng wú qiáng wú lì wú jiān sù xiǔ zhī fǎ bù kě xìn
无常、无强、无力、无坚，速朽之法，不可信

yě wéi kǔ wéinǎo zhòngbìngsuǒ jí zhū rén zhě rú cǐ shēn
也！为苦，为恼，众病所集。诸仁者！如此身，

míng zhì zhě suǒ bú hù shì shēn rú jù mò bù kě cuōmó shì shēn
明智者所不怙。是身如聚沫，不可撮摩；是身

rú pào bù dé jiǔ lì shì shēn rú yàn[18] cóng kě ài shēng shì
如泡，不得久立；是身如焰[18]，从渴爱生；是

shēn rú bā jiāo zhōng wú yǒujiān shì shēn rú huàn cóngdiāndǎo qǐ
身如芭蕉，中无有坚；是身如幻，从颠倒起；

shì shēn rú mèng wéi xū wàngjiàn shì shēn rú yǐng cóng yè yuánxiàn
是身如梦，为虚妄见；是身如影，从业缘现；

shì shēn rú xiǎng shǔ zhū yīn yuán shì shēn rú fú yún xū yú biànmiè
是身如响，属诸因缘；是身如浮云，须臾变灭；

shì shēn rú diàn niànniàn bú zhù shì shēn wú zhǔ wéi rú dì shì
是身如电，念念不住；是身无主，为如地；是

shēn wú wǒ wéi rú huǒ shì shēn wú shòu wéi rú fēng shì shēn wú
身无我，为如火；是身无寿，为如风；是身无

[17] 麗本：政；永樂北藏本：正
[18] 麗本：炎；永樂北藏本：焰

rén wéi rú shuǐ shì shēn bù shí sì dà wéi jiā shì shēnwéikōng
人，为如水；是身不实，四大为家；是身为空，
lí wǒ wǒ suǒ shì shēn wú zhī rú cǎo mù wǎ lì shì shēn wú zuò
离我我所；是身无知，如草木瓦砾；是身无作，
fēng lì suǒzhuǎn shì shēn bú jìng huì è chōngmǎn shì shēnwéi xū
风力所转；是身不净，秽恶充满；是身为虚
wěi suī jiǎ yǐ zǎo yù yī shí bì guī mó miè shì shēnwéi zāi bǎi
伪，虽假以澡浴衣食，必归磨灭；是身为灾，百
yī bìngnǎo shì shēn rú qiū jǐng wéi lǎo suǒ bī shì shēn wú dìng
一病恼；是身如丘井，为老所逼；是身无定，
wéiyàodāng sǐ shì shēn rú dú shé rú yuàn zéi rú kōng jù yìn
为要当死；是身如毒蛇、如怨贼、如空聚，阴、
jiè zhū rù suǒgòng hé chéng
界、诸入所共合成。

zhū rén zhě cǐ kě huànyàn dāngyào fó shēn suǒ yǐ zhě
“诸仁者！此可患厌，当乐佛身。所以者
hé fó shēnzhě jí fǎ shēn yě cóng wú liànggōng dé zhì huì shēng
何？佛身者即法身也。从无量功德智慧生，
cóng jiè dìng huì jiě tuō jiě tuō zhī jiànshēng cóng cí bēi
从戒、定、慧、解脱、解脱知见生，从慈、悲、
xǐ shěshēng cóng bù shī chí jiè rěn rǔ róu hé qín xíng jīng
喜、舍生，从布施、持戒、忍辱柔和、勤行精
jìn chándìng jiě tuō sānmèi duōwén zhì huì zhū bō luó mì
进、禅定、解脱、三昧、多闻、智慧诸波罗蜜
shēng cóngfāngbiànshēng cóng liù tōngshēng cóngsān míngshēng
生，从方便生，从六通生，从三明生，
cóngsān shí qī dào pǐn shēng cóng zhǐ guānshēng cóng shí lì sì wú
从三十七道品生，从止观生，从十力、四无
suǒ wèi shí bā bú gòng fǎ shēng cóngduàn yī qiè bú shàn fǎ jí
所畏、十八不共法生，从断一切不善法、集
yī qiè shàn fǎ shēng cóngzhēn shí shēng cóng bú fàng yì shēng cóng
一切善法生，从真实生，从不放逸生。从
rú shì wú liàngqīngjìng fǎ shēng rú lái shēn zhū rén zhě yù dé fó shēn
如是无量清净法生如来身。诸仁者！欲得佛身、
duàn yī qiè zhòngshēngbìngzhě dāng fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú
断一切众生病者，当发阿耨多罗三藐三菩
tí xīn
提心。”

rú shì zhǎngzhě wéimó jié wèizhūwèn jí zhě rú yìngshuō fǎ
如是，长者维摩诘为诸问疾者如应说法，
lìng wú shùqiānrén jiē fā ē nòuduōluó sānmiǎosān pú tí xīn
令无数千人皆发阿耨多罗三藐三菩提心。

dì zǐ pǐn dì sān
弟子品第三[19]

ěr shí zhǎngzhě wéimó jié zì niàn qǐn jí yú chuáng shì
尔时，长者维摩诘自念："寝疾于床，世
zūn dà cí nìng bù chuímǐn
尊大慈，宁不垂愍？"

fó zhī qí yì jí gàoshè lì fú rǔ xíng yì wéimó jié wèn
佛知其意，即告舍利弗："汝行诣维摩诘问
jí
疾。"

shè lì fú bó fó yán shì zūn wǒ bù kānrèn yì bǐ wèn jí
舍利弗白佛言："世尊！我不堪任诣彼问疾。
suǒ yǐ zhě hé yì niànwǒ xī céng yú lín zhōng yànzuò shù xià
所以者何？忆念我昔，曾于林中，宴坐树下。
shí wéimó jié lái wèi wǒ yán wěi shè lì fú bú bì shì zuò wéiyàn
时维摩诘来谓我言：'唯！舍利弗，不必是坐为宴
zuò yě fú yànzuòzhě bù yú sān jiè xiànshēn yì shì wéiyànzuò
坐也。夫宴坐者，不于三界现身意，是为宴坐；
bù qǐ miède ér xiànzhū wēi yí shì wéiyànzuò bù shědào fǎ ér xiàn
不起灭定而现诸威仪，是为宴坐；不舍道法而现
fán fū shì shì wéiyànzuò xīn bú zhù nèi yì bú zài wài shì wéiyàn
凡夫事，是为宴坐；心不住内亦不在外，是为宴
zuò yú zhūjiàn bú dòng ér xiū xíngsān shí qī pǐn shì wéiyànzuò bú
坐；于诸见不动而修行三十七品，是为宴坐；不
duànfánnǎo ér rù niè pán shì wéiyànzuò ruò néng rú shì zuòzhě
断烦恼而入涅槃，是为宴坐。若能如是坐者，
fó suǒ yìn kě shí wǒ shì zūn wénshuō shì yǔ mò rán ér zhǐ
佛所印可。'时我，世尊！闻说是语，默然而止，
bù néng jiā bào gù wǒ bú rèn yì bǐ wèn jí
不能加报，故我不任诣彼问疾。"

[19] 麗本：維摩詰所說經弟子品第三；永樂北藏本：弟子品第三

fó gào dà mù qiánlián rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
佛告大目犍连：“汝行诣维摩诘问疾。”

mù lián bó fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
目连白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī rù pí yē lí dà chéng yú lǐ xiàng
所以者何？忆念我昔入毗耶离大城，于里巷

zhōng wèi zhū jū shì shuō fǎ shí wéi mó jié lái wèi wǒ yán wěi
中为诸居士说法。时，维摩诘来谓我言：‘唯！

dà mù lián wèi bái yī jū shì shuō fǎ bù dāng rú rén zhě suǒ shuō fú
大目连，为白衣居士说法不当如仁者所说。夫

shuō fǎ zhě dāng rú fǎ shuō fǎ wú zhòngshēng lí zhòngshēnggòu
说法者，当如法说。法无众生，离众生垢

gù fǎ wú yǒu wǒ lí wǒ gòu gù fǎ wú shòumìng lí shēng sǐ
故；法无有我，离我垢故；法无寿命，离生死

gù fǎ wú yǒu rén qiánhòu jì duàn gù fǎ cháng jì rán miè zhū
故；法无有人，前后际断故；法常寂然，灭诸

xiàng gù fǎ lí yú xiàng wú suǒ yuán gù fǎ wú míng zì yán yǔ
相故；法离于相，无所缘故；法无名字，言语

duàn gù fǎ wú yǒu shuō lí jué guān gù fǎ wú xíngxiàng rú xū
断故；法无有说，离觉观故；法无形相，如虚

kōng gù fǎ wú xì lùn bì jìng kōng gù fǎ wú wǒ suǒ lí wǒ suǒ
空故；法无戏论，毕竟空故；法无我所，离我所

gù fǎ wú fēn bié lí zhū shí gù fǎ wú yǒu bǐ wú xiāng dài gù
故；法无分别，离诸识故；法无有比，无相待故；

fǎ bù shǔ yīn bú zài yuán gù fǎ tóng fǎ xìng rù zhū fǎ gù fǎ
法不属因，不在缘故；法同法性，入诸法故；法

suí yú rú wú suǒ suí gù fǎ zhù shí jì zhū biān bú dòng gù fǎ
随于如，无所随故；法住实际，诸边不动故；法

wú dòngyáo bù yī liù chén gù fǎ wú qù lái cháng bú zhù gù
无动摇，不依六尘故；法无去来，常不住故；

fǎ shùnkōng suí wú xiàng yìng wú zuò fǎ lí hǎochǒu fǎ wú zēng
法顺空，随无相，应无作；法离好丑，法无增

sǔn fǎ wú shēngmiè fǎ wú suǒ guī fǎ guòyǎn ěr bí shé
损，法无生灭，法无所归；法过眼、耳、鼻、舌、

shēn xīn fǎ wú gāo xià fǎ cháng zhù bú dòng fǎ lí yī qiè guān
身、心；法无高下，法常住不动，法离一切观

xíng wěi dà mù lián fǎ xiàng rú shì qǐ kě shuō hū fú shuō
行。唯！大目连，法相如是，岂可说乎？夫说

fǎ zhě wú shuō wú shì qí tīng fǎ zhě wú wén wú dé pì rú huàn
法者，无说无示。其听法者，无闻无得。譬如幻

shì wèihuàn rén shuō fǎ dāngjiàn shì yì ér wèishuō fǎ dāngliǎo
士，为幻人说法。当建是意而为说法。当了

zhòngshēnggēnyǒu lì dùn shàn yú zhī jiàn wú suǒguà ài yǐ dà bēi xīn
众生根有利钝，善于知见无所罣碍，以大悲心

zàn yú dà shèng niànbào fó ēn bú duànsānbǎo rán hòushuō fǎ
赞于大乘，念报佛恩不断三宝，然后说法。’

wéi mó jié shuō shì fǎ shí bā bǎi jū shì fā ē nòuduō luó sānmiǎosān
维摩诘说是法时，八百居士发阿耨多罗三藐三

pú tí xīn wǒ wú cǐ biàn shì gù bú rèn yì bǐ wèn jí
菩提心。我无此辩，是故不任诣彼问疾。”

fó gào dà jiā shè rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
佛告大迦叶：“汝行诣维摩诘问疾。”

jiā shè bó fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
迦叶白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī yú pín lǐ ér xíng qǐ shí wéi mó
所以者何？忆念我昔，于贫里而行乞。时，维摩

jié lái wèi wǒ yán wěi dà jiā shè yǒu cí bēi xīn ér bù néng pǔ
诘来谓我言：‘唯！大迦叶，有慈悲心而不能普

shěháo fù cóng pín qǐ jiā shè zhù píngděng fǎ yīng cì xíng qǐ shí
舍豪富从贫乞。迦叶，住平等法，应次行乞食；

wèi bù shí gù yīngxíng qǐ shí wèihuài hé hé xiàng gù yīng qǔ tuán
为不食故，应行乞食；为坏和合相故，应取抟

shí wèi bú shòu gù yīngshòu bǐ shí yǐ kōng jù xiǎng rù yú
[20]食；为不受故，应受彼食；以空聚想，入于

jù luò suǒjiàn sè yǔ mángděng suǒwénshēng yǔ xiǎngděng suǒ xiù
聚落；所见色与盲等，所闻声与响等，所嗅

xiāng yǔ fēngděng suǒ shí wèi bù fēn bié shòu zhū chù rú zhì zhèng
香与风等，所食味不分别，受诸触如智证，

zhī zhū fǎ rú huànxiàng wú zì xìng wú tā xìng běn zì bù rán
知诸法如幻相；无自性，无他性；本自不然，

jīn zé wú miè jiā shè ruò néng bù shě bā xié rù bā jiě tuō yǐ xié
今则无灭。迦叶，若能不舍八邪入八解脱，以邪

xiàng rù zhèng fǎ yǐ yī shí shī yī qiè gòngyǎngzhū fó jí zhòngxián
相入正法；以一食施一切，供养诸佛及众贤

[20] 麗本：揣；永樂北藏本：摶

shèng rán hòu kě shí rú shì shí zhě fēi yǒu fán nǎo fēi lí fán nǎo
圣，然后可食；如是食者，非有烦恼，非离烦恼；
fēi rù dìng yì fēi qǐ dìng yì fēi zhù shì jiān fēi zhù niè pán qí
非入定意，非起定意；非住世间，非住涅槃。其
yǒu shī zhě wú dà fú wú xiǎo fú bú wèi yì bú wèi sǔn shì
有施者，无大福，无小福；不为益，不为损，是
wéi zhèng rù fó dào bù yī shēng wén jiā shè ruò rú shì shí wéi
为正入佛道，不依声闻。迦叶，若如是食，为
bù kōng shí rén zhī shī yě shí wǒ shì zūn wén shuō shì yǔ dé
不空食人之施也。’时我，世尊！闻说是语，得
wèi céng yǒu jí yú yī qiè pú sà shēn qǐ jìng xīn fù zuò shì niàn
未曾有，即于一切菩萨，深起敬心。复作是念：
‘斯有家名，辩才智慧乃能如是！其谁不[21]发阿
sī yǒu jiā míng biàn cái zhì huì nǎi néng rú shì qí shéi bù fā ē
耨多罗三藐三菩提心？’我从是来，不复劝人
nòu duō luó sān miǎo sān pú tí xīn wǒ cóng shì lái bú fù quàn rén
以声闻、辟支佛行。是故不任诣彼问疾。”
yǐ shēng wén pì zhī fó hèng shì gù bú rèn yì bǐ wèn jí

佛告须菩提：“汝行诣维摩诘问疾。”
fó gào xū pú tí rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí

须菩提白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。
xū pú tí bó fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí

所以者何？忆念我昔，入其舍，从乞食。时，维
suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī rù qí shè cóng qǐ shí shí wéi
摩诘取我钵，盛满饭，谓我言：‘唯。须菩提，
mó jié qǔ wǒ bō chéng mǎn fàn wèi wǒ yán wěi xū pú tí
若能于食等者，诸法亦等；诸法等者，于食亦
ruò néng yú shí děng zhě zhū fǎ yì děng zhū fǎ děng zhě yú shí yì
等。如是行乞，乃可取食。若须菩提不断淫、
děng rú shì xíng qǐ nǎi kě qǔ shí ruò xū pú tí bú duàn yín
怒、痴，亦不与俱；不坏于身，而随一相；不
nù chī yì bù yǔ jù bú huài yú shēn ér suí yī xiàng bú
灭痴爱，起于明[22]脱；以五逆相而得解脱，亦不
miè chī ài qǐ yú míng tuō yǐ wǔ nì xiàng ér dé jiě tuō yì bù
解不缚；不见四谛，非不见谛；非得果，非不得
jiě bú fù bú jiàn sì dì fēi bú jiàn dì fēi dé guǒ fēi bù dé

[21] 麗本：聞此不；永樂北藏本：不
[22] 麗本：明；永樂北藏本：解；校勘：明

guǒ fēi fán fū fēi lí fán fū fǎ fēi shèngrén fēi bú shèngrén
果；非凡夫，非离凡夫法；非 圣 人，非不 圣 人；

suī chéng jiù yī qiè fǎ ér lí zhū fǎ xiàng nǎi kě qǔ shí ruò xū
虽 成 就一切法，而离诸法 相，乃可取食。若须

pú tí bú jiàn fó bù wén fǎ bǐ wàidào liù shī fù lán nà jiā shè
菩提不见佛，不闻法，彼外道六师富兰那迦叶、

mò qié lí jū shē lí zǐ shānshé yè pí luó zhī zǐ ē qí duō chì shè
末伽梨拘赊梨子、删阇夜毗罗胝子、阿耆多翅舍

qīn pó luó jiā luó jiū tuó jiā zhānyán ní qián tuó rě tí zǐ děng
钦婆罗、迦罗鸠驮迦旃延、尼揵[23]陀若提子 等，

shì rǔ zhī shī yīn qí chū jiā bǐ shī suǒduò rǔ yì suí duò nǎi
是汝之师，因其出家，彼师所堕，汝亦随堕，乃

kě qǔ shí ruò xū pú tí rù zhū xié jiàn bú dào bǐ àn zhù yú bā
可取食。若须菩提入诸邪见，不到彼岸；住于八

nán bù dé wú nán tóng yú fánnǎo lí qīngjìng fǎ rǔ dé wú zhēng
难，不得无难；同于烦恼，离清净法；汝得无 诤

sānmèi yī qiè zhòngshēng yì dé shì dìng qí shī rǔ zhě bù míng fú
三昧，一切 众 生 亦得是定；其施汝者，不名福

tián gòngyǎng rǔ zhě duòsān è dào wéi yǔ zhòng mó gòng yī shǒu
田；供 养 汝者，堕三恶道；为与 众 魔 共一手，

zuò zhū láo lǚ rǔ yǔ zhòng mó jí zhū chén láo děng wú yǒu yì yú
作诸劳侣，汝与 众 魔及诸 尘 劳，等 无有异；于

yī qiè zhòngshēng ér yǒuyuàn xīn bàngzhū fó huǐ yú fǎ bú rù
一切 众 生 而有怨心， 谤 诸佛，毁于法；不入

zhòngshù zhōng bù dé miè dù rǔ ruò rú shì nǎi kě qǔ shí shí
众 数， 终 不得灭度。汝若如是，乃可取食。’时

wǒ shì zūn wén cǐ[24] mángrán bù shí shì hé yán bù zhī yǐ hé
我，世尊！闻此[24] 茫 然，不识是何言？ 不知以何

dá biàn zhì bō yù chū qí shè wéi mó jié yán wěi xū pú tí
答？ 便 置钵欲出其舍。维摩诘言：‘唯！须菩提，

qǔ bō wù jù yú yì yún hé rú lái suǒzuòhuà rén ruò yǐ shì shì
取钵勿惧。于意云何？ 如来所作化人，若以是事

jié nìngyǒu jù fǒu ’wǒ yán fú yě ’wéi mó jié yán yī
诘，宁有惧不？’我言：‘不也。’维摩诘言：‘一

qiè zhū fǎ rú huànhuàxiàng rǔ jīn bù yīngyǒusuǒ jù yě suǒ yǐ
切诸法，如 幻 化 相，汝今不应有所惧也。所以

[23] 麗本：犍；永樂北藏本：揵
[24] 麗本：此語；永樂北藏本：此

zhě hé yī qiè yánshuō bù lí shì xiàng zhì yú zhì zhě bù zhuówén
者何？一切言说不离是相。至于智者，不著文
zì gù wú suǒ jù hé yǐ gù wén zì xìng lí wú yǒuwén zì
字，故无所惧。何以故？文字性离，无有文字，
shì zé jiě tuō jiě tuō xiàngzhě zé zhū fǎ yě wéi mó jié shuō shì
是则解脱；解脱相者，则诸法也。”维摩诘说是
fǎ shí èr bǎi tiān zǐ dé fǎ yǎn jìng gù wǒ bú rèn yì bǐ wèn jí
法时，二百天子得法眼净，故我不任诣彼问疾。”

fó gào fù lóu nà mí duō luó ní zǐ rǔ xíng yì wéi mó jié wèn
佛告富楼那弥多罗尼子：“汝行诣维摩诘问
jí
疾。”

fù lóu nà bó fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
富楼那白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。
suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī yú dà lín zhōng zài yī shù xià wèi zhū
所以者何？忆念我昔于大林中，在一树下为诸
xīn xué bǐ qiū shuō fǎ shí wéi mó jié lái wèi wǒ yán wěi fù
新学比丘说法。时，维摩诘来谓我言：‘唯！富
lóu nà xiāndāng rù dìng guān cǐ rén xīn rán hòushuō fǎ wú yǐ
楼那，先当入定，观此人心，然后说法，无以
huì shí zhì yú bǎo qì dāng zhī shì bǐ qiū xīn zhī suǒniàn wú yǐ liú
秽食置于宝器。当知是比丘心之所念，无以琉
lí tóng bǐ shuǐjīng rǔ bù néng zhī zhòngshēnggēnyuán wú dé fā qǐ
璃同彼水精。汝不能知众生根源，无得发起
yǐ xiǎoshèng fǎ bǐ zì wú chuāng wù shāng zhī yě yù xíng dà dào
以小乘法，彼自无疮勿伤之也。欲行大道，
mò shì xiǎo jìng wú yǐ dà hǎi nà yú niú jì wú yǐ rì guāng
莫示小径；无以大海，内于牛迹；无以日光，
děng bǐ yínghuǒ fù lóu nà cǐ bǐ qiū jiǔ fā dà shèng xīn zhōngwàng
等彼萤火。富楼那，此比丘久发大乘心，中忘
cǐ yì rú hé yǐ xiǎoshèng fǎ ér jiàodǎo zhī wǒ guānxiǎoshèng zhì
此意，如何以小乘法而教导之？我观小乘智
huì wēiqiǎn yóu rú máng rén bù néng fēn bié yī qiè zhòngshēnggēn zhī
慧微浅，犹如盲人，不能分别一切众生根之
lì dùn shí wéi mó jié jí rù sān mèi lìng cǐ bǐ qiū zì zhì sù mìng
利钝。’时，维摩诘即入三昧，令此比丘自识宿命，
céng yú wǔ bǎi fó suǒ zhí zhòng dé běn huí xiàng ē nòuduō luó sān miǎo
曾于五百佛所植众德本，回向阿耨多罗三藐

sān pú tí jí shí huòrán huán dé běn xīn yú shì zhū bǐ qiū qǐ shǒu
三菩提，即时豁然，还得本心。于是诸比丘稽首

lǐ wéimó jié zú shí wéimó jié yīn wèishuō fǎ yú ē nòuduō luó
礼维摩诘足。时，维摩诘因为说法，于阿耨多罗

sānmiǎosān pú tí bú fù tuì zhuǎn wǒniànshēngwén bù guānrén gēn
三藐三菩提不复退转。我念声闻，不观人根，

bù yīngshuō fǎ shì gù bú rèn yì bǐ wèn jí
不应说法，是故不任诣彼问疾。”

fó gàomó hē jiā zhānyán rǔ xíng yì wéimó jié wèn jí
佛告摩诃迦旃延：“汝行诣维摩诘问疾。”

jiā zhānyán bó fó yán shì zūn wǒ bù kānrèn yì bǐ wèn jí
迦旃延白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn xī zhě fó wèizhū bǐ qiū lüèshuō fǎ yào wǒ
所以者何？忆念昔者，佛为诸比丘略说法要，我

jí yú hòu fū yǎn qí yì wèi wú cháng yì kǔ yì kōng yì
即于后，敷演其义，谓无常义、苦义、空义、

wú wǒ yì jì miè yì shí wéimó jié lái wèi wǒ yán wěi jiā
无我义、寂灭义。时，维摩诘来谓我言：‘唯！迦

zhānyán wú yǐ shēngmiè xīn xíngshuō shí xiàng fǎ jiā zhānyán zhū
旃延，无以生灭心行说实相法。迦旃延，诸

fǎ bì jìng bù shēng bú miè shì wú cháng yì wǔ shòu yìn dòng dá kōng
法毕竟不生不灭，是无常义；五受阴洞达空

wú suǒ qǐ shì kǔ yì zhū fǎ jiū jìng wú suǒyǒu shì kōng yì yú
无所起，是苦义；诸法究竟无所有，是空义；于

wǒ wú wǒ ér bú èr shì wú wǒ yì fǎ běn bù rán jīn zé wú
我、无我而不二，是无我义；法本不然，今则无

miè shì jì miè yì shuō shì fǎ shí bǐ zhū bǐ qiū xīn dé jiě tuō
灭，是寂灭义。’说是法时，彼诸比丘心得解脱。

gù wǒ bú rèn yì bǐ wèn jí
故我不任诣彼问疾。”

fó gào ē nà lǜ rǔ xíng yì wéimó jié wèn jí
佛告阿那律：“汝行诣维摩诘问疾。”

ē nà lǜ bó fó yán shì zūn wǒ bù kānrèn yì bǐ wèn jí
阿那律白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niànwǒ xī yú yī chù jīng xíng shí yǒu fànwáng
所以者何？忆念我昔于一处经行，时有梵王，

míngyuēyánjìng yǔ wànfàn jù fàngjìngguāngmíng lái yì wǒ suǒ
名曰严净，与万梵俱，放净光明，来诣我所，

qǐ shǒuzuò lǐ wèn wǒ yán jǐ hé ē nà lǜ tiānyǎnsuǒjiàn
稽首作礼问我言：‘几何，阿那律，天眼所见？’

wǒ jí dá yán rén zhě wú jiàn cǐ shì jiā móu ní fó tǔ sānqiān dà
我即答言：‘仁者！吾见此释迦牟尼佛土三千大

qiān shì jiè rú guānzhǎngzhōng ān mó lè guǒ shí wéi mó jié lái
千世界，如观掌中菴摩勒果。’时，维摩诘来

wèi wǒ yán wěi ē nà lǜ tiānyǎnsuǒjiàn wéizuòxiàng yé wú
谓我言：‘唯！阿那律，天眼所见为作相耶？无

zuòxiàng yé jiǎ shǐ zuòxiàng zé yǔ wàidào wǔ tōngděng ruò wú zuò
作相耶？假使作相，则与外道五通等；若无作

xiàng jí shì wú wéi bù yīngyǒujiàn shì zūn wǒ shí mò rán
相，即是无为，不应有见。’世尊！我时默然。

bǐ zhū fànwén qí yán dé wèi céngyǒu jí wèizuò lǐ ér wènyuē
彼诸梵闻其言，得未曾有，即为作礼而问曰：

shì shúyǒuzhēntiānyǎnzhě wéi mó jié yán yǒu fó shì
‘世孰有真天眼者？’维摩诘言：‘有。佛、世

zūn dé zhēntiānyǎn cháng zài sān mèi xī jiànzhū fó guó bù yǐ èr
尊得真天眼，常在三昧，悉见诸佛国不以二

xiàng yú shì yánjìng fànwáng jí qí juànshǔ wǔ bǎi fàntiān jiē fā ē
相。’于是严净梵王及其眷属五百梵天，皆发阿

nòuduōluó sānmiǎosān pú tí xīn lǐ wéi mó jié zú yǐ hū rán bú xiàn
耨多罗三藐三菩提心，礼维摩诘足已，忽然不现。

gù wǒ bú rèn yì bǐ wèn jí
故我不任诣彼问疾。”

fó gàoyōu bō lí rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
佛告优波离：“汝行诣维摩诘问疾。”

yōu bō lí bó fó yán shì zūn wǒ bù kānrèn yì bǐ wèn jí
优波离白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn xī zhě yǒu èr bǐ qiū fàn lǜ xíng yǐ wéi chǐ
所以者何？忆念昔者，有二比丘犯律行，以为耻，

bù gǎnwèn fó lái wèn wǒ yán wěi yōu bō lí wǒ děngfàn lǜ
不敢问佛，来问我言：‘唯！优波离，我等犯律，

chéng yǐ wéi chǐ bù gǎnwèn fó yuàn jiě yí huǐ dé miǎn sī jiù
诚以为耻，不敢问佛，愿解疑悔，得免斯咎。’

wǒ jí wèi qí rú fǎ jiě shuō shí wéi mó jié lái wèi wǒ yán wěi
我即为其如法解说。时，维摩诘来谓我言：‘唯！

yōu bō lí wú chóngzēng cǐ èr bǐ qiū zuì dāng zhí chúmiè wù rǎo
优波离，无重增此二比丘罪，当直除灭，勿扰

qí xīn suǒ yǐ zhě hé bǐ zuì xìng bú zài nèi bú zài wài bú zài
其心。所以者何？彼罪性不在内、不在外、不在
zhōngjiān rú fó suǒshuō xīn gòu gù zhòngshēnggòu xīn jìng gù zhòng
中间，如佛所说，心垢故众生垢，心净故众
shēngjìng xīn yì bú zài nèi bú zài wài bú zài zhōngjiān rú qí
生净。心亦不在内、不在外、不在中间，如其
xīn rán zuì gòu yì rán zhū fǎ yì rán bù chū yú rú rú yōu bō
心然，罪垢亦然，诸法亦然，不出于如如。优波
lí yǐ xīn xiàng dé jiě tuō shí nìngyǒugòu fǒu wǒ yán fú
离，以心相得解脱时，宁有垢不？”我言：‘不
yě wéi mó jié yán yī qiè zhòngshēng xīn xiàng wú gòu yì fù rú shì
也。’维摩诘言：‘一切众生心相无垢亦复如是。
wěi yōu bō lí wàngxiǎng shì gòu wú wàngxiǎng shì jìng diāndǎo
唯！优波离，妄想是垢，无妄想是净；颠倒
shì gòu wú diāndǎo shì jìng qǔ wǒ shì gòu bù qǔ wǒ shì jìng yōu
是垢，无颠倒是净；取我是垢，不取我是净。优
bō lí yī qiè fǎ shēngmiè bú zhù rú huàn rú diàn zhū fǎ bù xiāng
波离，一切法生灭不住，如幻如电；诸法不相
dài nǎi zhì yī niàn bú zhù zhū fǎ jiē wàngjiàn rú mèng rú yàn
待，乃至一念不住。诸法皆妄见，如梦、如焰[25]
rú shuǐzhōngyuè rú jìngzhōngxiàng yǐ wàngxiǎngshēng qí zhī
、如水中月、如镜中像，以妄想生。其知
cǐ zhě shì míngfèng lǜ qí zhī cǐ zhě shì míngshàn jiě yú shì
此者，是名奉律；其知此者，是名善解。’于是
èr bǐ qiū yán shàng zhì zāi shì yōu bō lí suǒ bù néng jí chí lǜ
二比丘言：‘上智哉！是优波离所不能及，持律
zhī shàng ér bù néngshuō wǒ dá[26] yán zì shě rú lái wèiyǒu
之上而不能说。’我答言：‘自舍如来，未有
shēngwén jí pú sà néng zhì qí yàoshuō zhī biàn qí zhì huì míng dá wéi
声闻及菩萨能制其乐说之辩，其智慧明达为
ruò cǐ yě shí èr bǐ qiū yí huǐ jí chú fā ē nòuduō luó sānmiǎo
若此也！’时，二比丘疑悔即除，发阿耨多罗三藐
sān pú tí xīn zuò shì yuànyán lìng yī qiè zhòngshēng jiē dé shì biàn
三菩提心，作是愿言：‘令一切众生皆得是辩。’
gù wǒ bú rèn yì bǐ wèn jí
故我不任诣彼问疾。”

[25] 麗本：炎；永樂北藏本：焰
[26] 麗本：即答；永樂北藏本：答

fó gào luó hóu luó rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
佛告罗睺罗：“汝行诣维摩诘问疾。”

luó hóu luó bó fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
罗睺罗白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn xī shí pí yē lí zhū zhǎng zhě zǐ lái yì wǒ
所以者何？忆念昔时，毗耶离诸长者子来诣我

suǒ qǐ shǒu zuò lǐ wèn wǒ yán wěi luó hóu luó rǔ fó zhī
所，稽首作礼，问我言：‘唯！罗睺罗，汝佛之

zǐ shě zhuàn lún wáng wèi chū jiā wéi dào qí chū jiā zhě yǒu hé
子，舍转轮王位，出家为道。其出家者，有何

děng lì wǒ jí rú fǎ wèi shuō chū jiā gōng dé zhī lì shí wéi
等利？’我即如法为说出家功德之利。时，维

mó jié lái wèi wǒ yán wěi luó hóu luó bù yīng shuō chū jiā gōng dé
摩诘来谓我言：‘唯！罗睺罗，不应说出家功德

zhī lì suǒ yǐ zhě hé wú lì wú gōng dé shì wéi chū jiā yǒu wéi
之利。所以者何？无利无功德，是为出家；有为

fǎ zhě kě shuō yǒu lì yǒu gōng dé fú chū jiā zhě wéi wú wéi fǎ
法者，可说有利有功德。夫出家者，为无为法；

wú wéi fǎ zhōng wú lì wú gōng dé luó hóu luó fú chū[27] jiā zhě
无为法中，无利无功德。罗睺罗，夫出家者，

wú bǐ wú cǐ yì wú zhōng jiān lí liù shí èr jiàn chǔ yú niè pán
无彼无此，亦无中间，离六十二见，处于涅槃，

zhì zhě suǒ shòu shèng suǒ xíng chù xiáng fú zhòng mó dù wǔ dào
智者所受，圣所行处，降伏众魔，度五道，

jìng wǔ yǎn dé wǔ lì lì wǔ gēn bù nǎo yú bǐ lí zhòng zá è
净五眼，得五力，立五根，不恼于彼，离众杂恶，

cuī zhū wài dào chāo yuè jiǎ míng chū yū ní wú xì zhuó wú wǒ
摧诸外道，超越假名，出淤泥，无系著，无我

suǒ wú suǒ shòu wú rǎo luàn nèi huái xǐ hù bǐ yì suí chán
所，无所受，无扰乱，内怀喜，护彼意，随禅

dìng lí zhòng guò ruò néng rú shì shì zhēn chū jiā yú shì wéi
定，离众过。若能如是，是真出家。’于是维

mó jié yù zhū zhǎng zhě zǐ rǔ děng yú zhèng fǎ zhōng yí gòng chū
摩诘语诸长者子：‘汝等于正法中，宜共出

jiā suǒ yǐ zhě hé fó shì nán zhí zhū zhǎng zhě zǐ yán jū shì
家。所以者何？佛世难值。’诸长者子言：‘居士！

[27] 麗本：出；永樂北藏本：夫出

wǒ wén fó yán fù mǔ bù tīng bù dé chū jiā wéi mó jié yán
我闻佛言，父母不听，不得出家。’维摩诘言：

rán rǔ děngbiàn fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn shì jí
‘然！汝等便发阿耨多罗三藐三菩提心，是即

chū jiā shì jí jù zú ěr shí sān shí èr zhǎngzhě zǐ jiē fā ē
出家，是即具足。’尔时，三十二长者子皆发阿

nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn gù wǒ bú rèn yì bǐ wèn jí
耨多罗三藐三菩提心，故我不任诣彼问疾。”

fó gào ē nán rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
佛告阿难：“汝行诣维摩诘问疾。”

ē nán bó fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
阿难白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn xī shí shì zūnshēnxiǎoyǒu jí dāngyòng niú
所以者何？忆念昔时，世尊身小有疾，当用牛

rǔ wǒ jí chí bō yì dà pó luó mén jiā mén xià lì shí wéi mó
乳，我即持钵，诣大婆罗门家门下立。时，维摩

jié lái wèi wǒ yán wěi ē nán hé wèi chénzhāo chí bō zhù cǐ
诘来谓我言：‘唯！阿难，何为晨朝持钵住此？’

wǒ yán jū shì shì zūnshēnxiǎoyǒu jí dāngyòng niú rǔ gù lái
我言：‘居士！世尊身小有疾，当用牛乳，故来

zhì cǐ wéi mó jié yán zhǐ zhǐ ē nán mò zuò shì yǔ
至此。’维摩诘言：‘止！止！阿难，莫作是语。

rú lái shēnzhě jīn gāng zhī tǐ zhū è yǐ duàn zhòngshàn pǔ huì
如来身者，金刚之体，诸恶已断，众善普会，

dāngyǒu hé jí dāngyǒu hé nǎo mò wǎng ē nán wù bàng rú
当有何疾？当有何恼？默往，阿难！勿谤如

lái mò shǐ yì rén wén cǐ cū yán wú lìng dà wēi dé zhū tiān jí tā fāng
来，莫使异人闻此粗言，无令大威德诸天及他方

jìng tǔ zhū lái pú sà dé wén sī yǔ ē nán zhuàn lún shèngwáng yǐ
净土诸来菩萨得闻斯语。阿难，转轮圣王以

shǎo fú gù shàng dé wú bìng qǐ kuàng rú lái wú liàng fú huì pǔ shèng
少福故，尚得无病，岂况如来无量福会普胜

zhě zāi xíng yǐ ē nán wù shǐ wǒ děngshòu sī chǐ yě wàidào
者哉？行矣！阿难，勿使我等受斯耻也！外道、

fàn zhì ruò wén cǐ yǔ dāngzuò shì niàn hé míngwéi shī zì jí bù
梵志若闻此语，当作是念：“何名为师？自疾不

néng jiù ér néng jiù zhū jí rén rén kě mì sù qù wù shǐ rén wén
能救而能救诸疾人[28]？”仁可密速去，勿使人闻。

dāng zhī ē nán zhū rú lái shēn jí shì fǎ shēn fēi sī yù shēn
当知，阿难，诸如来身，即是法身，非思欲身。

fó wéi shì zūn guò yú sān jiè fó shēn wú lòu zhū lòu yǐ jìn fó
佛为世尊，过于三界；佛身无漏，诸漏已尽；佛

shēn wú wéi bú duò zhū shù rú cǐ zhī shēn dāng yǒu hé jí
身无为，不堕诸数。如此之身，当有何疾[29]？’

shí wǒ shì zūn shí huái cán kuì dé wú jìn fó ér miù tīng yé jí
时我，世尊！实怀惭愧，得无近佛而谬听耶？即

wén kōng zhōng shēng yuē ē nán rú jū shì yán dàn wèi fó chū wǔ
闻空中声曰：‘阿难，如居士言，但为佛出五

zhuó è shì xiàn xíng sī fǎ dù tuō zhòng shēng xíng yǐ ē nán qǔ
浊恶世现行斯法，度脱众生。行矣！阿难，取

rǔ wù cán shì zūn wéi mó jié zhì huì biàn cái wéi ruò cǐ yě
乳勿惭。’世尊！维摩诘智慧辩才，为若此也。

shì gù bú rèn yì bǐ wèn jí
是故不任诣彼问疾。”

rú shì wǔ bǎi dà dì zǐ gè gè xiàng fó shuō qí běn yuán chēng
如是五百大弟子各各向佛说其本缘，称

shù wéi mó jié suǒ yán jiē yuē bú rèn yì bǐ wèn jí
述维摩诘所言，皆曰：“不任诣彼问疾！”

pú sà pǐn dì sì
菩萨品第四[30]

yú shì fó gào mí lè pú sà rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
于是佛告弥勒菩萨：“汝行诣维摩诘问疾。”

mí lè bó fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
弥勒白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī wèi dōu shuài tiān wáng jí qí juàn shǔ shuō
所以者何？忆念我昔为兜率天王及其眷属说

bú tuì zhuǎn dì zhī xíng shí wéi mó jié lái wèi wǒ yán mí lè
不退转地之行。时，维摩诘来谓我言：‘弥勒，

[28] 麗本：仁；永樂北藏本：人
[29] 麗本：疾？當有何惱；永樂北藏本：疾
[30] 麗本：維摩詰所說經菩薩品第四；永樂北藏本：菩薩品第四

shì zūn shòu rén zhě jì yī shēng dāng dé ē nòu duō luó sān miǎo sān pú
世尊授仁者记，一生当得阿耨多罗三藐三菩
tí wéi yòng hé shēng dé shòu jì hū guò qù yé wèi lái yé
提。为用何生得受记乎？过去耶？未来耶？
xiàn zài yé ruò guò qù shēng guò qù shēng yǐ miè ruò wèi lái shēng
现在耶？若过去生，过去生已灭；若未来生，
wèi lái shēng wèi zhì ruò xiàn zài shēng xiàn zài shēng wú zhù rú fó
未来生未至；若现在生，现在生无住。如佛
suǒ shuō bǐ qiū rǔ jīn jí shí yì shēng yì lǎo yì miè ruò
所说："比丘，汝今即时，亦生亦老亦灭。"若
yǐ wú shēng dé shòu jì zhě wú shēng jí shì zhèng wèi yú zhèng wèi
以无生得受记者，无生即是正位，于正位
zhōng yì wú shòu jì yì wú dé ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí
中，亦无受记，亦无得阿耨多罗三藐三菩提，
yún hé mí lè shòu yī shēng jì hū wéi cóng rú shēng dé shòu jì yé
云何弥勒受一生记乎？为从如生得受记耶？
wéi cóng rú miè dé shòu jì yé ruò yǐ rú shēng dé shòu jì zhě rú
为从如灭得受记耶？若以如生得受记者，如
wú yǒu shēng ruò yǐ rú miè dé shòu jì zhě rú wú yǒu miè yī qiè
无有生；若以如灭得受记者，如无有灭。一切
zhòng shēng jiē rú yě yī qiè fǎ yì rú yě zhòng shèng xián yì rú yě
众生皆如也，一切法亦如也，众圣贤亦如也，
zhì yú mí lè yì rú yě ruò mí lè dé shòu jì zhě yī qiè zhòng shēng
至于弥勒亦如也。若弥勒得受记者，一切众生
yì yīng shòu jì suǒ yǐ zhě hé fú rú zhě bú èr bú yì ruò mí lè
亦应受记。所以者何？夫如者不二不异，若弥勒
dé ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí zhě yī qiè zhòng shēng jiē yì yīng
得阿耨多罗三藐三菩提者，一切众生皆亦应
dé suǒ yǐ zhě hé yī qiè zhòng shēng jí pú tí xiàng ruò mí lè dé
得。所以者何？一切众生即菩提相。若弥勒得
miè dù zhě yī qiè zhòng shēng yì dāng[31] miè dù suǒ yǐ zhě hé zhū
灭度者，一切众生亦当灭度。所以者何？诸
fó zhī yī qiè zhòng shēng bì jìng jì miè jí niè pán xiàng bú fù gèng
佛知一切众生毕竟寂灭，即涅槃相，不复更
miè shì gù mí lè wú yǐ cǐ fǎ yòu zhū tiān zǐ shí wú fā ē
灭。是故，弥勒，无以此法诱诸天子，实无发阿

[31] 麗本：應；永樂北藏本：當

nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn zhě yì wú tuì zhě mí lè dāng
耨多罗三藐三菩提心者，亦无退者。弥勒，当
lìng cǐ zhūtiān zǐ shě yú fēn bié pú tí zhī jiàn suǒ yǐ zhě hé pú
令此诸天子，舍于分别菩提之见。所以者何？菩
tí zhě bù kě yǐ shēn dé bù kě yǐ xīn dé jì miè shì pú tí miè
提者不可以身得，不可以心得；寂灭是菩提，灭
zhūxiàng gù bù guān shì pú tí lí zhūyuán gù bù xíng shì pú tí
诸相故；不观是菩提，离诸缘故；不行是菩提，
wú yì niàn gù duàn shì pú tí shě zhūjiàn gù lí shì pú tí lí
无忆念故；断是菩提，舍诸见故；离是菩提，离
zhūwàngxiǎng gù zhàng shì pú tí zhàngzhūyuàn gù bú rù shì pú
诸妄想故；障是菩提，障诸愿故；不入是菩
tí wú tānzhuó gù shùn shì pú tí shùn yú rú gù zhù shì pú
提，无贪著故；顺是菩提，顺于如故；住是菩
tí zhù fǎ xìng gù zhì shì pú tí zhì shí jì gù bú èr shì pú
提，住法性故；至是菩提，至实际故；不二是菩
tí lí yì fǎ gù děng shì pú tí děng xū kōng gù wú wéi shì
提，离意法故；等是菩提，等虚空故；无为是
pú tí wú shēngzhù miè gù zhī shì pú tí liǎozhòngshēng xīn xíng gù
菩提，无生住灭故；知是菩提，了众生心行故；
bú huì shì pú tí zhū rù bú huì gù bù hé shì pú tí lí fánnǎo
不会是菩提，诸入不会故；不合是菩提，离烦恼
xí gù wú chù shì pú tí wú xíng sè gù jiǎ míng shì pú tí míng
习故；无处是菩提，无形色故；假名是菩提，名
zì kōng gù rú huà shì pú tí wú qǔ shě gù wú luàn shì pú tí
字空故。如化是菩提，无取舍故；无乱是菩提，
cháng zì jìng gù shàn jì shì pú tí xìngqīngjìng gù wú qǔ shì pú
常自静故；善寂是菩提，性清净故；无取是菩
tí lí pānyuán gù wú yì shì pú tí zhū fǎ děng gù wú bǐ
提，离攀缘故；无异是菩提，诸法等故；无比
shì pú tí wú kě yù gù wēimiào shì pú tí zhū fǎ nán zhī gù
是菩提，无可喻故；微妙是菩提，诸法难知故。’
shì zūn wéi mó jié shuō shì fǎ shí èr bǎi tiān zǐ dé wú shēng fǎ rěn
世尊！维摩诘说是法时，二百天子得无生法忍。
gù wǒ bú rèn yì bǐ wèn jí
故我不任诣彼问疾。”

fó gàoguāngyántóng zǐ rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
佛告光严童子：“汝行诣维摩诘问疾。”

guāngyán bó fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
光严白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。
suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī chū pí yē lí dà chéng shí wéi mó
所以者何？忆念我昔出毗耶离大城。时，维摩
jié fāng rù chéng wǒ jí wèi zuò lǐ ér wèn yán jū shì cóng hé suǒ
诘方入城，我即为作礼而问言：‘居士从何所
lái dá wǒ yán wú cóng dào chǎng lái wǒ wèn dào chǎng
来？’答我言：‘吾从道场来。’我问：‘道场
zhě hé suǒ shì dá yuē zhí xīn shì dào chǎng wú xū jiǎ gù
者何所是？’答曰：‘直心是道场，无虚假故；
fā xíng shì dào chǎng néng bàn shì gù shēn xīn shì dào chǎng zēng yì
发行是道场，能办事故；深心是道场，增益
gōng dé gù pú tí xīn shì dào chǎng wú cuò miù gù bù shī shì dào
功德故；菩提心是道场，无错谬故；布施是道
chǎng bú wàng bào gù chí jiè shì dào chǎng dé yuàn jù gù rěn
场，不望报故；持戒是道场，得愿具故；忍
rǔ shì dào chǎng yú zhū zhòng shēng xīn wú ài gù jīng jìn shì dào
辱是道场，于诸众生心无碍故；精进是道
chǎng bú xiè dài gù chán dìng shì dào chǎng xīn tiáo róu gù zhì
场，不懈怠[32]故；禅定是道场，心调柔故；智
huì shì dào chǎng xiàn jiàn zhū fǎ gù cí shì dào chǎng děng zhòng shēng
慧是道场，现见诸法故；慈是道场，等众生
gù bēi shì dào chǎng rěn pí kǔ gù xǐ shì dào chǎng yuè lè fǎ
故；悲是道场，忍疲苦故；喜是道场，悦乐法
gù shě shì dào chǎng zēng ài duàn gù shén tōng shì dào chǎng
故；舍是道场，憎爱断故；神通是道场，
chéng jiù liù tōng gù jiě tuō shì dào chǎng néng bèi shě gù fāng biàn
成就六通故；解脱是道场，能背舍故；方便
shì dào chǎng jiào huà zhòng shēng gù sì shè shì dào chǎng shè zhòng
是道场，教化众生故；四摄是道场，摄众
shēng gù duō wén shì dào chǎng rú wén xíng gù fú xīn shì dào chǎng
生故；多闻是道场，如闻行故；伏心是道场，
zhèng guān zhū fǎ gù sān shí qī pǐn shì dào chǎng shě yǒu wéi fǎ gù
正观诸法故；三十七品是道场，舍有为法故；
dì shì dào chǎng bù kuáng shì jiān gù yuán qǐ shì dào chǎng wú
谛[33]是道场，不诳世间故；缘起是道场，无

[32] 麗本：退；永樂北藏本：怠
[33] 麗本：諦；永樂北藏本：四諦；校勘：諦

míng nǎi zhì lǎo sǐ jiē wú jìn gù zhū fán nǎo shì dàochǎng zhī rú shí
明乃至老死皆无尽故；诸烦恼是道 场，知如实
gù zhòngshēng shì dàochǎng zhī wú wǒ gù yī qiè fǎ shì dàochǎng
故；众 生 是道 场，知无我故；一切法是道 场，
zhī zhū fǎ kōng gù xiángmó shì dàochǎng bù qīngdòng gù sān jiè
知诸法空故；降魔是道 场，不倾动故；三界
shì dàochǎng wú suǒ qù gù shī zǐ hǒu shì dàochǎng wú suǒ wèi gù
是道 场，无所趣故；师子吼是道 场，无所畏故；
lì wú wèi bú gòng fǎ shì dàochǎng wú zhū guò gù sān míng shì
力、无畏、不共法是道 场，无诸过故；三明是
dàochǎng wú yú ài gù yī niàn zhī yī qiè fǎ shì dàochǎng chéng
道 场，无余碍故；一念知一切法是道 场，成
jiù yī qiè zhì gù rú shì shànnán zǐ pú sà ruò yìng zhū bō luó mì
就一切智故。如是，善男子，菩萨若应诸波罗蜜
jiàohuàzhòngshēng zhū yǒu suǒ zuò jǔ zú xià zú dāng zhī jiē cóng
教化众 生，诸有所作，举足下足，当知皆从
dàochǎng lái zhù yú fó fǎ yǐ shuō shì fǎ shí wǔ bǎi tiān rén
道 场来，住于佛法矣！”说是法时，五百天、人
jiē fā ē nòuduō luó sān miǎosān pú tí xīn gù wǒ bú rèn yì bǐ wèn
皆发阿耨多罗三藐三菩提心。故我不任诣彼问
jí
疾。”

fó gào chí shì pú sà rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
佛告持世菩萨：“汝行诣维摩诘问疾。”

chí shì bó fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
持世白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī zhù yú jìng shì shí mó bō xún cóng
所以者何？忆念我昔住于静室。时，魔波旬从
wàn èr qiāntiān nǚ zhuàng rú dì shì gǔ yuèxián gē lái yì wǒ suǒ
万二千天女，状 如帝释，鼓乐弦歌，来诣我所。
yǔ qí juànshǔ qǐ shǒu wǒ zú hé zhǎnggōngjìng yú yī miàn lì
与其眷属，稽首我足，合 掌 恭敬，于一面立。
wǒ yì wèi shì dì shì ér yù zhī yán shàn lái jiāo shī jiā suī
我意谓是帝释，而语之言：‘善来！憍尸迦，虽
fú yīngyǒu bù dāng zì zì dāngguān wǔ yù wú cháng yǐ qiú shàn
福应有，不当自恣。当观五欲无常，以求善
běn yú shēn mìng cái ér xiū jiān fǎ jí yù wǒ yán zhèng
本，于身、命、财而修坚法。’即语我言：‘正

shì shòu shì wàn èr qiāntiān nǚ kě bèi sǎo sǎ wǒ yán jiāo shī
士！受是万二千天女，可备扫洒。’我言：‘憍尸
jiā wú yǐ cǐ fēi fǎ zhī wù yāo wǒ shāmén shì zǐ cǐ fēi wǒ yí
迦，无以此非法之物要我沙门释子，此非我宜。’
suǒ yán wèi qì shí wéi mó jié lái wèi wǒ yán fēi dì shì yě shì wéi
所言未讫，时维摩诘来谓我言：‘非帝释也。是为
mó lái rǎo gù rǔ ěr jí yù mó yán shì zhū nǚ děng kě yǐ yǔ wǒ
魔来娆固汝耳！’即语魔言：‘是诸女等可以与我，
rú wǒ yīngshòu mó jí jīng jù niàn wéi mó jié jiāng wú nǎo wǒ
如我应受。’魔即惊惧，念：‘维摩诘将无恼我？’
yù yǐn xíng qù ér bù néng yǐn jìn qí shén lì yì bù dé qù jí
欲隐形去，而不能隐；尽其神力，亦不得去。即
wénkōngzhōngshēngyuē bō xún yǐ nǚ yǔ zhī nǎi kě dé qù
闻空中声曰：‘波旬，以女与之，乃可得去。’
mó yǐ wèi gù fǔ yǎng ér yǔ ěr shí wéi mó jié yù zhū nǚ yán
魔以畏故，俯仰而与。尔时，维摩诘语诸女言：
‘mó yǐ rǔ děng yǔ wǒ jīn rǔ jiē dāng fā ē nòu duō luó sān miǎo
‘魔以汝等与我，今汝皆当发阿耨多罗三藐
sān pú tí xīn jí suí suǒ yìng ér wèi shuō fǎ lìng fā dào yì fù
三菩提心。’即随所应而为说法，令发道意。复
yán rǔ děng yǐ fā dào yì yǒu fǎ lè kě yǐ zì yú bù yīng fù
言：‘汝等已发道意，有法乐可以自娱，不应复
yào wǔ yù lè yě tiān nǚ jí wèn hé wèi fǎ lè dá yán
乐五欲乐也。’天女即问：‘何谓法乐？’答言：
‘yàocháng xìn fó yào yù tīng fǎ yàogòngyǎngzhòng yào lí wǔ
‘乐常信佛，乐欲听法，乐供养众，乐离五
yù yàoguān wǔ yìn rú yuàn zéi yàoguān sì dà rú dú shé yàoguān
欲，乐观五阴如怨贼，乐观四大如毒蛇，乐观
nèi rù rú kōng jù yào suí hù dào yì yàoráo yì zhòngshēng yàojìng
内入如空聚，乐随护道意，乐饶益众生，乐敬
yǎng shī yàoguǎngxíng shī yàojiān chí jiè yàorěn rǔ róu hé yào
养师，乐广行施，乐坚持戒，乐忍辱柔和，乐
qín jí shàngēn yàochándìng bú luàn yào lí gòumíng huì yàoguǎng
勤集善根，乐禅定不乱，乐离垢明慧，乐广
pú tí xīn yàoxiáng fú zhòng mó yàoduànzhū fánnǎo yàojìng fó guó
菩提心，乐降伏众魔，乐断诸烦恼，乐净佛国

tǔ yào chéng jiù xiàng hǎo gù xiū zhū gōng dé yào zhuāng yán dào
土，乐成就相好故修诸功德，乐庄严[34]道
chǎng yào wén shēn fǎ bú wèi yào sān tuō mén bú yào fēi shí yào jìn
场，乐闻深法不畏，乐三脱门不乐非时，乐近
tóng xué yào yú fēi tóng xué zhōng xīn wú huì ài yào jiāng hù è zhī shí
同学，乐于非同学中心无恚碍，乐将护恶知识，
yào qīn jìn shàn zhī shí yào xīn xǐ qīng jìng yào xiū wú liàng dào pǐn zhī
乐亲近善知识，乐心喜清净，乐修无量道品之
fǎ shì wéi pú sà fǎ lè yú shì bō xún gào zhū nǚ yán wǒ yù
法。是为菩萨法乐。’于是波旬告诸女言：‘我欲
yǔ rǔ jù huán tiān gōng zhū nǚ yán yǐ wǒ děng yǔ cǐ jū shì yǒu
与汝俱还天宫。’诸女言：‘以我等与此居士有
fǎ lè wǒ děng shèn lè bú fù yào wǔ yù lè yě mó yán jū
法乐，我等甚乐，不复乐五欲乐也。’魔言：‘居
shì kě shě cǐ nǚ yī qiè suǒ yǒu shī yú bǐ zhě shì wéi pú sà wéi
士可舍此女？一切所有施于彼者是为菩萨。’维
mó jié yán wǒ yǐ shě yǐ rǔ biàn jiāng qù lìng yī qiè zhòng shēng
摩诘言：‘我已舍矣！汝便将去，令一切众生
dé fǎ yuàn jù zú yú shì zhū nǚ wèn wéi mó jié wǒ děng yún hé
得法愿具足。’于是诸女问维摩诘：‘我等云何
zhǐ yú mó gōng wéi mó jié yán zhū zǐ yǒu fǎ mén míng wú jìn
止于魔宫？’维摩诘言：‘诸姊，有法门名无尽
dēng rǔ děng dāng xué wú jìn dēng zhě pì rú yī dēng rán bǎi qiān
灯，汝等当学。无尽灯者，譬如一灯燃百千
dēng míng zhě jiē míng míng zhōng bú jìn rú shì zhū zǐ fú
灯，冥者皆明，明终不尽。如是，诸姊，夫
yī pú sà kāi dǎo bǎi qiān zhòng shēng lìng fā ē nòu duō luó sān miǎo sān
一菩萨开导百千众生，令发阿耨多罗三藐三
pú tí xīn yú qí dào yì yì bú miè jìn suí suǒ shuō fǎ ér zì zēng yì
菩提心，于其道意亦不灭尽，随所说法而自增益
yī qiè shàn fǎ shì míng wú jìn dēng yě rǔ děng suī zhù mó gōng yǐ
一切善法，是名无尽灯也。汝等虽住魔宫，以
shì wú jìn dēng lìng wú shù tiān zǐ tiān nǚ fā ē nòu duō luó sān miǎo
是无尽灯，令无数天子、天女发阿耨多罗三藐
sān pú tí xīn zhě wèi bào fó ēn yì dà ráo yì yī qiè zhòng shēng
三菩提心者，为报佛恩，亦大饶益一切众生。’

[34] 麗本：嚴；永樂北藏本：莊嚴

ěr shí tiān nǚ tóu miàn lǐ wéi mó jié zú suí mó huángōng hū rán
尔时，天女头面礼维摩诘足，随魔还宫，忽然
bú xiàn shì zūn wéi mó jié yǒu rú shì zì zài shén lì zhì huì biàn cái
不现。世尊！维摩诘有如是自在神力，智慧辩才，
gù wǒ bú rèn yì bǐ wèn jí
故我不任诣彼问疾。”

fó gàozhǎngzhě zǐ shàn dé rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
佛告长者子善德：“汝行诣维摩诘问疾。”

shàn dé bó fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
善德白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī zì yú fù shè shè dà shī huì gòngyǎng
所以者何？忆念我昔自于父舍设大施会，供养
yī qiè shā mén pó luó mén jí zhū wài dào pín qióng xià jiàn gū
一切沙门、婆罗门及诸外道、贫穷、下贱、孤
dú qǐ rén qī mǎn qī rì shí wéi mó jié lái rù huì zhōng
独、乞人，期满七日。时，维摩诘来入会中，
wèi wǒ yán zhǎngzhě zǐ fú dà shī huì bù dāng rú rǔ suǒ shè dāng
谓我言：‘长者子，夫大施会不当如汝所设，当
wéi fǎ shī zhī huì hé yòng shì cái shī huì wéi wǒ yán jū shì
为法施之会，何用是财施会为？’我言：‘居士！
hé wèi fǎ shī zhī huì fǎ[35] shī huì zhě wú qián wú hòu yī shí
何谓法施之会？’‘法[35]施会者，无前无后，一时
gòngyǎng yī qiè zhòngshēng shì míng fǎ shī zhī huì yuē hé wèi
供养一切众生，是名法施之会。’曰：‘何谓
yě wèi yǐ pú tí qǐ yú cí xīn yǐ jiù zhòngshēng qǐ dà
也？’‘谓以菩提，起于慈心；以救众生，起大
bēi xīn yǐ chí zhèng fǎ qǐ yú xǐ xīn yǐ shè zhì huì xíng yú shě
悲心；以持正法，起于喜心；以摄智慧，行于舍
xīn yǐ shè qiān tān qǐ tán bō luó mì yǐ huà fàn jiè qǐ shī luó
心；以摄悭贪，起檀波罗蜜；以化犯戒，起尸罗
bō luó mì yǐ wú wǒ fǎ qǐ chàn tí bō luó mì yǐ lí shēn xīn
波罗蜜；以无我法，起羼提波罗蜜；以离身心
xiàng qǐ pí lí yē bō luó mì yǐ pú tí xiàng qǐ chán bō luó mì
相，起毗梨耶波罗蜜；以菩提相，起禅波罗蜜；
yǐ yī qiè zhì qǐ bō rě bō luó mì jiàohuàzhòngshēng ér qǐ yú
以一切智，起般若波罗蜜；教化众生，而起于

[35] 麗本：答曰：『法；永樂北藏本：『法

kōng bù shě yǒu wéi fǎ ér qǐ wú xiàng shì xiàn shòu shēng ér qǐ
空；不舍有为法，而起无相；示现受生，而起
wú zuò hù chí zhèng fǎ qǐ fāng biàn lì yǐ dù zhòng shēng qǐ
无作；护持正法，起方便力；以度众生，起
sì shè fǎ yǐ jìng shì yī qiè qǐ chú màn fǎ yú shēn mìng
四摄法；以敬事一切，起除慢法；于身、命、
cái qǐ sān jiān fǎ yú liù niàn zhōng qǐ sī niàn fǎ yú liù hé
财，起三坚法；于六念中，起思念法；于六和
jìng qǐ zhì zhí xīn zhèng xíng shàn fǎ qǐ yú jìng mìng xīn jìng huān
敬，起质直心；正行善法，起于净命；心净欢
xǐ qǐ jìn xián shèng bù zēng[36] è rén qǐ tiáo fú xīn yǐ chū jiā
喜，起近贤圣；不憎恶人，起调伏心；以出家
fǎ qǐ yú shēn xīn yǐ rú shuō xíng qǐ yú duō wén yǐ wú zhēng
法，起于深心；以如说行，起于多闻；以无诤
fǎ qǐ kòng xián chù qù xiàng fó huì qǐ yú yàn zuò jiě zhòng shēng
法，起空闲处；趣向佛慧，起于宴坐；解众生
fù qǐ xiū xíng dì yǐ jù xiàng hǎo jí jìng fó tǔ qǐ fú dé yè
缚，起修行地；以具相好及净佛土，起福德业；
zhī yī qiè zhòng shēng xīn niàn rú yìng shuō fǎ qǐ yú zhì yè zhī yī qiè
知一切众生心念如应说法，起于智业；知一切
fǎ bù qǔ bù shě rù yī xiàng mén qǐ yú huì yè duàn yī qiè fán nǎo
法不取不舍入一相门，起于慧业；断一切烦恼、
yī qiè zhàng ài yī qiè bú shàn fǎ qǐ yī qiè shàn yè yǐ dé yī
一切障碍、一切不善法，起一切善业；以得一
qiè zhì huì yī qiè shàn fǎ qǐ yú yī qiè zhù fó dào fǎ rú shì
切智慧、一切善法，起于一切助佛道法。如是，
shàn nán zǐ shì wéi fǎ shī zhī huì ruò pú sà zhù shì fǎ shī huì zhě
善男子，是为法施之会。若菩萨住是法施会者，
wéi dà shī zhǔ yì wéi yī qiè shì jiān fú tián shì zūn wéi mó jié shuō
为大施主，亦为一切世间福田。’世尊！维摩诘说
shì fǎ shí pó luó mén zhòng zhōng èr bǎi rén jiē fā ē nòu duō luó sān
是法时，婆罗门众中二百人皆发阿耨多罗三
miǎo sān pú tí xīn wǒ shí xīn dé qīng jìng tàn wèi céng yǒu qǐ shǒu
藐三菩提心。我时心得清净，叹未曾有，稽首
lǐ wéi mó jié zú jí jiě yīng luò jià zhí bǎi qiān yǐ shàng zhī bù kěn
礼维摩诘足，即解瓔珞价直百千以上之，不肯

[36] 麗本：憎；永樂北藏本：增；校勘：憎

qǔ wǒ yán jū shì yuàn bì nà shòu suí yì suǒ yǔ wéi mó
取。我言：‘居士！愿必纳受，随意所与。’维摩
jié nǎi shòu yīng luò fēn zuò èr fèn chí yī fèn shī cǐ huì zhōng yī zuì
诘乃受璎珞，分作二分，持一分施此会中一最
xià qǐ rén chí yī fèn fèng bǐ nánshèng rú lái yī qiè zhòng huì jiē jiàn
下乞人，持一分奉彼难胜如来。一切众会皆见
guāng míng guó tǔ nánshèng rú lái yòu jiàn zhū yīng zài bǐ fó shàng biàn
光明国土难胜如来，又见珠璎在彼佛上变
chéng sì zhù bǎo tái sì miàn yán shì bù xiāng zhàng bì shí wéi
成四柱宝台，四面严饰，不相障蔽。时，维
mó jié xiàn shén biàn yǐ yòu zuò[37] shì yán ruò shī zhǔ děng xīn shī yī
摩诘现神变已，又作[37]是言：‘若施主等心施一
zuì xià qǐ rén yóu rú rú lái fú tián zhī xiàng wú suǒ fēn bié děng yú
最下乞人，犹如如来福田之相无所分别，等于
dà bēi bù qiú guǒ bào shì zé míng yuē jù zú fǎ shī chéng zhōng
大悲，不求果报，是则名曰具足法施。’城中
yī zuì xià qǐ rén jiàn shì shén lì wén qí suǒ shuō jiē fā ē nòu
一最下乞人，见是神力，闻其所说，皆发阿耨
duō luó sān miǎo sān pú tí xīn gù wǒ bú rèn yì bǐ wèn jí
多罗三藐三菩提心。故我不任诣彼问疾。”

rú shì zhū pú sà gè gè xiàng fó shuō qí běn yuán chēng shù wéi
如是诸菩萨各各向佛说其本缘，称述维
mó jié suǒ yán jiē yuē bú rèn yì bǐ wèn jí
摩诘所言，皆曰：“不任诣彼问疾！”

维摩诘所说经卷上[38]

[37] 麗本：作；永樂北藏本：又作
[38] 麗本：維摩詰經卷上；永樂北藏本：維摩詰所說經卷上

wéi mó jié suǒ shuō jīng juànzhōng

维摩诘所说经卷中

yáo qín sānzàng fǎ shī jiū mó luó shí fèng zhào yì

姚秦三藏法师鸠摩罗什奉 诏译[39]

wén shū shī lì wèn jí pǐn dì wǔ
文殊师利问疾品第五

ěr shí fó gàowén shū shī lì rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí

尔时，佛告文殊师利：“汝行诣维摩诘问疾。”

wén shū shī lì bó fó yán shì zūn bǐ shàng rén zhě nán wéi

文殊师利白佛言：“世尊！彼上人者，难为

chóu duì shēn dá shí xiàng shànshuō fǎ yào biàn cái wú zhì zhì

酬对。深达实相，善说法要，辩才无滞，智

huì wú ài yī qiè pú sà fǎ shì xī zhī zhū fó mì zàng wú bù dé rù

慧无碍；一切菩萨法式悉知，诸佛秘藏无不得入；

xiáng fú zhòng mó yóu xì shéntōng qí huì fāngbiàn jiē yǐ dé dù

降伏众魔，游戏神通，其慧方便，皆已得度。

suī rán dāngchéng fó shèng zhǐ yì bǐ wèn jí

虽然，当承佛圣旨，诣彼问疾。”

yú shì zhòngzhōngzhū pú sà dà dì zǐ shì fàn sì tiān

于是众中诸菩萨、大弟子、释、梵、四天

wáng xiánzuò shì niàn jīn èr dà shì wén shū shī lì wéi mó jié

王[40]，咸作是念：“今二大士文殊师利、维摩诘

gòng tán bì shuōmiào fǎ jí shí bā qiān pú sà wǔ bǎi shēng

共谈，必说妙法！”即时，八千菩萨、五百声

wén bǎi qiāntiān rén jiē yù suí cóng

闻、百千天、人皆欲随从。

yú shì wén shū shī lì yǔ zhū pú sà dà dì zǐ zhòng jí zhūtiān

于是文殊师利与诸菩萨、大弟子众及诸天、

rén gōng jìng wéi rào rù pí yē lí dà chéng

人恭敬围绕，入毗耶离大城。

ěr shí zhǎngzhě wéi mó jié xīn niàn jīn wén shū shī lì yǔ dà

尔时，长者维摩诘心念：“今文殊师利与大

[39] 麗本：姚秦三藏鳩摩羅什譯；永樂北藏本：姚秦三藏法師鳩摩羅什奉　詔譯

[40] 麗本：王等；永樂北藏本：王

zhòng jù lái jí yǐ shén lì kōng qí shì nèi chú qù suǒ yǒu jí zhū shì
众俱来!”即以神力空其室内,除去所有及诸侍
zhě wéi zhì yī chuáng yǐ jí ér wò
者,唯置一床,以疾而卧。

wén shū shī lì jì rù qí shè jiàn qí shì kōng wú zhū suǒ yǒu
文殊师利既入其舍,见其室空,无诸所有,
dú qǐn yī chuáng
独寝一床。

shí wéi mó jié yán shàn lái wén shū shī lì bù lái xiàng
时,维摩诘言:“善来,文殊师利!不来相
ér lái bú jiàn xiàng ér jiàn
而来,不见相而见。”

wén shū shī lì yán rú shì jū shì ruò lái yǐ gèng bù
文殊师利言:“如是。居士!若来已,更不
lái ruò qù yǐ gèng bú qù suǒ yǐ zhě hé lái zhě wú suǒ cóng
来;若去已,更不去。所以者何?来者,无所从
lái qù zhě wú suǒ zhì suǒ kě jiàn zhě gèng bù kě jiàn qiě zhì
来;去者,无所至;所可见者,更不可见。且置
shì shì jū shì shì jí nìng kě rěn fǒu liáo zhì yǒu sǔn bú zhì zēng hū
是事,居士!是疾宁可忍不?疗治有损不至增乎?
shì zūn yīn qín zhì wèn wú liàng jū shì shì jí hé suǒ yīn qǐ qí
世尊殷勤致问无量。居士!是疾何所因起?其
shēng jiǔ rú dāng yún hé miè
生久如?当云何灭?”

wéi mó jié yán cóng chī yǒu ài zé wǒ bìng shēng yǐ yī qiè
维摩诘言:“从痴有爱,则我病生。以一切
zhòng shēng bìng shì gù wǒ bìng ruò yī qiè zhòng shēng dé bú bìng zhě[41],
众生病,是故我病;若一切众生得不病者[41],
zé wǒ bìng miè suǒ yǐ zhě hé pú sà wèi zhòng shēng gù rù shēng sǐ
则我病灭。所以者何?菩萨为众生故入生死,
yǒu shēng sǐ zé yǒu bìng ruò zhòng shēng dé lí bìng zhě zé pú sà wú
有生死则有病;若众生得离病者,则菩萨无
fù bìng pì rú zhǎng zhě wéi yǒu yī zǐ qí zǐ dé bìng fù mǔ
复病。譬如长者,唯有一子,其子得病,父母
yì bìng ruò zǐ bìng yù fù mǔ yì yù pú sà rú shì yú zhū zhòng
亦病;若子病愈,父母亦愈。菩萨如是,于诸众

[41] 麗本:病滅;永樂北藏本:得不病者

shēng ài zhī ruò zǐ zhòngshēngbìng zé pú sà bìng zhòngshēng
生，爱之若子；众生病，则菩萨病；众生
bìng yù pú sà yì yù yòuyán shì jí hé suǒ yīn qǐ pú sà jí zhě
病愈，菩萨亦愈。又言是疾何所因起？菩萨疾[42]者，
yǐ dà bēi qǐ
以大悲起。”

wén shū shī lì yán jū shì cǐ shì hé yǐ kōng wú shì zhě
文殊师利言：“居士！此室何以空无侍者？”

wéi mó jié yán zhū fó guó tǔ yì fù jiē kōng
维摩诘言：“诸佛国土亦复皆空。”

yòuwèn yǐ hé wéikōng
又问：“以何为空？”

dá yuē yǐ kōngkōng
答曰：“以空空。”

yòuwèn kōng hé yòngkōng
又问：“空何用空？”

dá yuē yǐ wú fēn bié kōng gù kōng
答曰：“以无分别空故空。”

yòuwèn kōng kě fēn bié yé
又问：“空可分别耶？”

dá yuē fēn bié yì kōng
答曰：“分别亦空。”

yòuwèn kōngdāng yú hé qiú
又问：“空当于何求？”

dá yuē dāng yú liù shí èr jiànzhōng qiú
答曰：“当于六十二见中求。”

yòuwèn liù shí èr jiàndāng yú hé qiú
又问：“六十二见当于何求？”

dá yuē dāng yú zhū fó jiě tuōzhōng qiú
答曰：“当于诸佛解脱中求。”

yòuwèn zhū fó jiě tuōdāng yú hé qiú
又问：“诸佛解脱当于何求？”

dá yuē dāng yú yī qiè zhòngshēng xīn xíngzhōng qiú yòu rén suǒ
答曰：“当于一切众生心行中求。又仁所
wèn hé wú shì zhě yī qiè zhòng mó jí zhū wàidào jiē wú shì yě
问：‘何无侍者？’一切众魔及诸外道皆吾侍也。

[42] 麗本：病；永樂北藏本：疾

suǒ yǐ zhě hé zhòng mó zhě yào shēng sǐ pú sà yú shēng sǐ ér
所以者何？众魔者，乐生死；菩萨于生死而
bù shě wài dào zhě yào zhū jiàn pú sà yú zhū jiàn ér bú dòng
不舍。外道者，乐诸见；菩萨于诸见而不动。”

wén shū shī lì yán jū shì suǒ jí wéi hé děng xiàng
文殊师利言：“居士！所疾为何等相？”

wéi mó jié yán wǒ bìng wú xíng bù kě jiàn
维摩诘言：“我病无形，不可见。”

yòu wèn cǐ bìng shēn hé yé xīn hé yé
又问：“此病身合耶？心合耶？”

dá yuē fēi shēn hé shēn xiàng lí gù yì fēi xīn hé xīn
答曰：“非身合，身相离故；亦非心合，心
rú huàn gù
如幻故。”

yòu wèn dì dà shuǐ dà huǒ dà fēng dà yú cǐ sì
又问：“地大、水大、火大、风大，于此四
dà hé dà zhī bìng
大，何大之病？”

dá yuē shì bìng fēi dì dà yì bù lí dì dà shuǐ huǒ
答曰：“是病非地大，亦不离地大；水、火、
fēng dà yì fù rú shì ér zhòng shēng bìng cóng sì dà qǐ yǐ qí
风大亦复如是。而众生病，从四大起，以其
yǒu bìng shì gù wǒ bìng
有病，是故我病。”

ěr shí wén shū shī lì wèn wéi mó jié yán pú sà yīng yún hé
尔时，文殊师利问维摩诘言：“菩萨应云何
wèi yù yǒu jí pú sà
慰喻有疾菩萨？”

wéi mó jié yán shuō shēn wú cháng bù shuō yàn lí yú shēn
维摩诘言：“说身无常，不说厌离于身；
shuō shēn yǒu kǔ bù shuō yào yú niè pán shuō shēn wú wǒ ér shuō jiào
说身有苦，不说乐于涅槃；说身无我，而说教
dǎo zhòng shēng shuō shēn kōng jì bù shuō bì jìng jì miè shuō huǐ xiān
导众生；说身空寂，不说毕竟寂灭；说悔先
zuì ér bù shuō rù yú guò qù yǐ jǐ zhī jí mǐn yú bǐ jí dāng
罪，而不说入于过去；以己之疾，愍于彼疾；当
zhì sù shì wú shù jié kǔ dāng niàn ráo yì yī qiè zhòng shēng yì suǒ xiū
识宿世无数劫苦，当念饶益一切众生；忆所修

fú niàn yú jìng mìng wù shēng yōu nǎo cháng qǐ jīng jìn dāng zuò
福，念于净命，勿生忧恼，常起精进；当作
yī wáng liáo zhì zhòng bìng pú sà yīng rú shì wèi yù yǒu jí pú sà
医王，疗治众病。菩萨应如是慰喻有疾菩萨，
lìng qí huān xǐ
令其欢喜。”

wén shū shī lì yán jū shì yǒu jí pú sà yún hé tiáo fú qí
文殊师利言：“居士！有疾菩萨云何调伏其
xīn
心？”

wéi mó jié yán yǒu jí pú sà yīng zuò shì niàn jīn wǒ cǐ bìng
维摩诘言：“有疾菩萨应作是念：‘今我此病，
jiē cóng qián shì wàng xiǎng diān dǎo zhū fán nǎo shēng wú yǒu shí fǎ shéi
皆从前世妄想颠倒诸烦恼生，无有实法，谁
shòu bìng zhě suǒ yǐ zhě hé sì dà hé gù jiǎ míng wéi shēn sì
受病者？所以者何？四大合故，假名为身；四
dà wú zhǔ shēn yì wú wǒ yòu cǐ bìng qǐ jiē yóu zhuó wǒ shì gù
大无主，身亦无我；又此病起，皆由著我。是故
yú wǒ bù yīng shēng zhuó jì zhī bìng běn jí chú wǒ xiǎng jí zhòng
于我，不应生著。’既知病本，即除我想及众
shēng xiǎng dāng qǐ fǎ xiǎng yīng zuò shì niàn dàn yǐ zhòng fǎ
生想，当起法想，应作是念：‘但以众法，
hé chéng cǐ shēn qǐ wéi fǎ qǐ miè wéi fǎ miè yòu cǐ fǎ zhě
合成此身；起唯法起，灭唯法灭。又此法者，
gè bù xiāng zhī qǐ shí bù yán wǒ qǐ miè shí bù yán wǒ miè bǐ
各不相知，起时不言我起，灭时不言我灭。’彼
yǒu jí pú sà wèi miè fǎ xiǎng dāng zuò shì niàn cǐ fǎ xiǎng zhě
有疾菩萨为灭法想，当作是念：‘此法想者，
yì shì diān dǎo diān dǎo zhě jí shì[43] dà huàn wǒ yīng lí zhī
亦是颠倒；颠倒者，即是大患，我应离之。’
yún hé wéi lí lí wǒ wǒ suǒ yún hé lí wǒ wǒ suǒ wèi lí
云何为离？离我、我所。云何离我、我所？谓离
èr fǎ yún hé lí èr fǎ wèi bú niàn nèi wài zhū fǎ xíng yú píng
二法。云何离二法？谓不念内外诸法，行于平
děng yún hé píng děng wèi wǒ děng niè pán děng suǒ yǐ zhě hé
等。云何平等？谓我等涅槃等。所以者何？

[43] 麗本：是即；永樂北藏本：即是

wǒ jí niè pán cǐ èr jiē kōng yǐ hé wéikōng dàn yǐ míng zì gù
我及涅槃，此二皆空。以何为空？但以名字故

kōng rú cǐ èr fǎ wú jué dìngxìng dé shì píngděng wú yǒu yú
空。如此二法，无决定性，得是平等；无有余

bìng wéiyǒukōngbìng kōngbìng yì kōng shì yǒu jí pú sà yǐ wú suǒ
病，唯有空病，空病亦空。是有疾菩萨以无所

shòu ér shòuzhūshòu wèi jù fó fǎ yì bú mièshòu ér qǔ zhèng yě
受而受诸受，未具佛法，亦不灭受而取证也。

shè shēnyǒu kǔ niàn è qù zhòngshēng qǐ dà bēi xīn wǒ
“设身有苦，念恶趣众生，起大悲心，我

jì tiáo fú yì dāngtiáo fú yī qiè zhòngshēng dànchú qí bìng ér
既调伏，亦当调伏一切众生；但除其病，而

bù chú fǎ wèiduànbìngběn ér jiàodǎo zhī hé wèibìngběn wèiyǒu
不除法，为断病本而教导之。何谓病本？谓有

pānyuán cóngyǒupānyuán zé wéibìngběn hé suǒpānyuán wèi
攀缘，从有攀缘，则为病本。何所攀缘？谓

zhī sān jiè yún hé duànpānyuán yǐ wú suǒ dé ruò wú suǒ dé
之三界。云何断攀缘？以无所得。若无所得，

zé wú pānyuán hé wèi wú suǒ dé wèi lí èr jiàn hé wèi èr jiàn
则无攀缘。何谓无所得？谓离二见。何谓二见？

wèi nèi jiàn wài jiàn shì wú suǒ dé wénshū shī lì shì wéiyǒu jí pú
谓内见外见，是无所得。文殊师利！是为有疾菩

sà tiáo fú qí xīn wèiduànlǎo bìng sǐ kǔ shì pú sà pú tí ruò bù
萨调伏其心，为断老病死苦，是菩萨菩提。若不

rú shì jǐ suǒ xiū zhì wéi wú huì lì pì rú shèngyuàn nǎi kě
如是，己所修治，为无慧利。譬如胜怨，乃可

wéiyǒng rú shì jiānchú lǎo bìng sǐ zhě pú sà zhī wèi yě
为勇。如是兼除老病死者，菩萨之谓也。

bǐ yǒu jí pú sà yīng fù zuò shì niàn rú wǒ cǐ bìng fēi zhēn
“彼有疾菩萨应复作是念：‘如我此病非真

fēi yǒu zhòngshēngbìng yì fēi zhēn fēi yǒu zuò shì guān shí yú zhū
非有，众生病亦非真非有。’作是观时，于诸

zhòngshēng ruò qǐ ài jiàn dà bēi jí yīngshě lí suǒ yǐ zhě hé pú
众生若起爱见大悲，即应舍离。所以者何？菩

sà duànchú kè chén fán nǎo ér qǐ dà bēi ài jiàn bēi zhě zé yú shēng
萨断除客尘烦恼而起大悲。爱见悲者，则于生

sǐ yǒu pí yàn xīn ruò néng lí cǐ wú yǒu pí yàn zài zài suǒshēng
死有疲厌心。若能离此，无有疲厌，在在所生，

bù wéi ài jiàn zhī suǒ fù yě suǒshēng wú fù néngwèizhòngshēngshuō
不为爱见之所覆也。所生无缚，能为众生说
fǎ jiě fù rú fó suǒshuō ruò zì yǒu fù néng jiě bǐ fù wú
法解缚，如佛所说：‘若自有缚，能解彼缚，无
yǒu shì chù ruò zì wú fù néng jiě bǐ fù sī yǒu shì chù shì
有是处！若自无缚，能解彼缚，斯有是处。’是
gù pú sà bù yīng qǐ fù hé wèi fù hé wèi jiě tānzhuóchánwèi
故菩萨不应起缚。何谓缚？何谓解？贪著禅味，
shì pú sà fù yǐ fāngbiànshēng shì pú sà jiě yòu wú fāngbiàn huì
是菩萨缚；以方便生，是菩萨解。又无方便慧
fù yǒufāngbiàn huì jiě wú huì fāngbiàn fù yǒu huì fāngbiàn jiě
缚，有方便慧解；无慧方便缚，有慧方便解。
hé wèi wú fāngbiàn huì fù wèi pú sà yǐ ài jiàn xīn zhuāngyán fó tǔ
何谓无方便慧缚？谓菩萨以爱见心庄严佛土、
chéng jiù zhòngshēng yú kōng wú xiàng wú zuò fǎ zhōng ér zì tiáo
成就众生，于空、无相、无作法中而自调
fú shì míng wú fāngbiàn huì fù hé wèiyǒufāngbiàn huì jiě wèi bù
伏，是名无方便慧缚。何谓有方便慧解？谓不
yǐ ài jiàn xīn zhuāngyán fó tǔ chéng jiù zhòngshēng yú kōng wú
以爱见心庄严佛土、成就众生，于空、无
xiàng wú zuò fǎ zhōng yǐ zì tiáo fú ér bù pí yàn shì míngyǒu
相、无作法中，以自调伏，而不疲厌，是名有
fāngbiàn huì jiě hé wèi wú huì fāngbiàn fù wèi pú sà zhù tān yù
方便慧解。何谓无慧方便缚？谓菩萨住贪欲、
chēn huì xié jiànděngzhū fán nǎo ér zhí[44] zhòng dé běn shì míng wú
瞋恚、邪见等诸烦恼，而殖[44]众德本，是名无
huì fāngbiàn fù hé wèiyǒu huì fāngbiàn jiě wèi lí zhū tān yù chēn
慧方便缚。何谓有慧方便解？谓离诸贪欲、瞋
huì xié jiànděngzhū fán nǎo ér zhí[45] zhòng dé běn huí xiàng ē nòu
恚、邪见等诸烦恼，而殖[45]众德本，回向阿耨
duō luó sān miǎosān pú tí shì míngyǒu huì fāngbiàn jiě wén shū shī lì
多罗三藐三菩提，是名有慧方便解。文殊师利！
bǐ yǒu jí pú sà yīng rú shì guān zhū fǎ yòu fù guānshēn wú cháng
彼有疾菩萨应如是观诸法。又复观身无常、
kǔ kōng fēi wǒ shì míngwéi huì suī shēnyǒu jí cháng zài shēng
苦、空、非我，是名为慧；虽身有疾，常在生

[44] 麗本：植；永樂北藏本：殖
[45] 麗本：植；永樂北藏本：殖

sǐ ráo yì yī qiè ér bú yànjuàn shì míngfāngbiàn yòu fù guānshēn
死，饶益一切而不厌倦，是名方便。又复观身，

shēn bù lí bìng bìng bù lí shēn shì bìng shì shēn fēi xīn fēi gù
身不离病，病不离身，是病是身，非新非故，

shì míngwéi huì shèshēnyǒu jí ér bù yǒngmiè shì míngfāngbiàn
是名为慧；设身有疾，而不永灭，是名方便。

wén shū shī lì yǒu jí pú sà yīng rú shì tiáo fú qí xīn bú
“文殊师利！有疾菩萨应如是调伏其心，不

zhù qí zhōng yì fù bú zhù bù tiáo fú xīn suǒ yǐ zhě hé ruò zhù bù
住其中，亦复不住不调伏心。所以者何？若住不

tiáo fú xīn shì yú rén fǎ ruò zhù tiáo fú xīn shì shēngwén fǎ
调伏心，是愚人法；若住调伏心，是声闻法。

shì gù pú sà bù dāngzhù yú tiáo fú bù tiáo fú xīn lí cǐ èr fǎ
是故菩萨不当住于调伏、不调伏心，离此二法，

shì pú sà xíng zài yú shēng sǐ bú wéi wū xíng zhù yú niè pán bù
是菩萨行。在于生死，不为污行；住于涅槃，不

yǒngmiè dù shì pú sà xíng fēi fán fū xíng fēi xiánshèngxíng shì
永灭度，是菩萨行。非凡夫行，非贤圣行，是

pú sà xíng fēi gòuxíng fēi jìngxíng shì pú sà xíng suī guò mó xíng
菩萨行；非垢行，非净行，是菩萨行；虽过魔行，

ér xiànxiáng fú zhòng mó shì pú sà xíng qiú yī qiè zhì wú fēi shí
而现降伏[46]众魔，是菩萨行；求一切智，无非时

qiú shì pú sà xíng suī guānzhū fǎ bù shēng ér bú rù zhèngwèi
求，是菩萨行；虽观诸法不生，而不入正位，

shì pú sà xíng suī guān shí èr yuán qǐ ér rù zhū xié jiàn shì pú
是菩萨行；虽观十二缘起，而入诸邪见，是菩

sà xíng suī shè yī qiè zhòngshēng ér bú ài zhuó shì pú sà xíng
萨行；虽摄一切众生，而不爱著，是菩萨行；

suī yàoyuǎn lí ér bù yī shēn xīn jìn shì pú sà xíng suī xíngsān jiè
虽乐远离，而不依身心尽，是菩萨行；虽行三界，

ér bú huài fǎ xìng shì pú sà xíng suī xíng yú kōng ér zhí[47] zhòng dé
而不坏法性，是菩萨行；虽行于空，而殖[47]众德

běn shì pú sà xíng suī xíng wú xiàng ér dù zhòngshēng shì pú sà
本，是菩萨行；虽行无相，而度众生，是菩萨

xíng suī xíng wú zuò ér xiànshòushēn shì pú sà xíng suī xíng wú qǐ
行；虽行无作，而现受身，是菩萨行；虽行无起，

[46] 麗本：降；永樂北藏本：降伏
[47] 麗本：植；永樂北藏本：殖

ér qǐ yī qiè shànxíng shì pú sà xíng suī xíng liù bō luó mì ér biàn
而起一切善行，是菩萨行；虽行六波罗蜜，而遍

zhī zhòngshēng xīn xīn shù fǎ shì pú sà xíng suī xíng liù tōng ér
知众生心、心数法，是菩萨行；虽行六通，而

bú jìn lòu shì pú sà xíng suī xíng sì wú liàng xīn ér bù tānzhuóshēng
不尽漏，是菩萨行；虽行四无量心，而不贪著生

yú fàn shì shì pú sà xíng suī xíngchándìng jiě tuō sān mèi ér bù suí
于梵世，是菩萨行；虽行禅定解脱三昧，而不随

chánshēng shì pú sà xíng suī xíng sì niànchù bú bì jìng[48] yǒng lí
禅生，是菩萨行；虽行四念处，不毕竟[48]永离

shēnshòu xīn fǎ shì pú sà xíng suī xíng sì zhèng qín ér bù shěshēn
身受心法，是菩萨行；虽行四正勤，而不舍身

xīn jīng jìn shì pú sà xíng suī xíng sì rú yì zú ér dé zì zài shén
心精进，是菩萨行；虽行四如意足，而得自在神

tōng shì pú sà xíng suī xíng wǔ gēn ér fēn bié zhòngshēngzhū gēn lì
通，是菩萨行；虽行五根，而分别众生诸根利

dùn shì pú sà xíng suī xíng wǔ lì ér yào qiú fó shí lì shì pú
钝，是菩萨行；虽行五力，而乐求佛十力，是菩

sà xíng suī xíng qī jué fēn ér fēn bié fó zhī zhì huì shì pú sà xíng
萨行；虽行七觉分，而分别佛之智慧，是菩萨行；

suī xíng bā zhèng[49] dào ér yàoxíng wú liàng fó dào shì pú sà xíng suī
虽行八正[49]道，而乐行无量佛道，是菩萨行；虽

xíng zhǐ guānzhù dào zhī fǎ ér bú bì jìngduò yú jì miè shì pú sà xíng
行止观助道之法，而不毕竟堕于寂灭，是菩萨行；

suī xíngzhū fǎ bù shēng bú miè ér yǐ xiànghǎozhuāngyán qí shēn shì
虽行诸法不生不灭，而以相好庄严其身，是

pú sà xíng suī xiànshēngwén pì zhī fó wēi yí ér bù shě fó fǎ
菩萨行；虽现声闻、辟支佛威仪，而不舍佛法，

shì pú sà xíng suī suí zhū fǎ jiū jìng jìngxiàng ér suí suǒyìngwèixiàn qí
是菩萨行；虽随诸法究竟净相，而随所应为现其

shēn shì pú sà xíng suī guānzhū fó guó tǔ yǒng jì rú kōng ér xiàn
身，是菩萨行；虽观诸佛国土永寂如空，而现

zhǒngzhǒngqīngjìng fó tǔ shì pú sà xíng suī dé fó dàozhuàn yú fǎ
种种清净佛土，是菩萨行；虽得佛道转于法

lún rù yú niè pán ér bù shě yú pú sà zhī dào shì pú sà xíng
轮，入于涅槃，而不舍于菩萨之道，是菩萨行。”

---

[48] 麗本：而不；永樂北藏本：不畢竟

[49] 麗本：聖；永樂北藏本：正

shuō shì yǔ shí wén shū shī lì suǒ jiāng dà zhòng qí zhōng bā
说是语时，文殊师利所将大众，其中八
qiān tiān zǐ jiē fā ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí xīn
千天子，皆发阿耨多罗三藐三菩提心。

bù sī yì pǐn dì liù
不思议品第六[50]

ěr shí shè lì fú jiàn cǐ shì zhōng wú yǒu chuáng zuò zuò shì
尔时，舍利弗见此室中无有床座，作是
niàn sī zhū pú sà dà dì zǐ zhòng dāng yú hé zuò
念："斯诸菩萨、大弟子众当于何坐？"

zhǎng zhě wéi mó jié zhī qí yì yù shè lì fú yán yún hé
长者维摩诘知其意，语舍利弗言："云何，
rén zhě wèi fǎ lái yé wèi chuáng zuò yé
仁者！为法来耶？为[51]床座耶？"

shè lì fú yán wǒ wèi fǎ lái fēi wèi chuáng zuò
舍利弗言："我为法来，非为床座。"

wéi mó jié yán wěi shè lì fú fú qiú fǎ zhě bù tān qū
维摩诘言："唯！舍利弗！夫求法者，不贪躯
mìng hé kuàng chuáng zuò fú qiú fǎ zhě fēi yǒu sè shòu xiǎng
命，何况床座？夫求法者，非有色、受、想、
xíng shí zhī qiú fēi yǒu jiè rù zhī qiú fēi yǒu yù sè wú
行、识之求，非有界、入之求，非有欲、色、无
sè zhī qiú wěi shè lì fú fú qiú fǎ zhě bù zhuó fó qiú bù
色之求。唯！舍利弗！夫求法者，不著佛求，不
zhuó fǎ qiú bù zhuó zhòng qiú fú qiú fǎ zhě wú jiàn kǔ qiú wú
著法求，不著众求。夫求法者，无见苦求，无
duàn jí qiú wú zào jìn zhèng xiū dào zhī qiú suǒ yǐ zhě hé fǎ
断集求，无造尽证、修道之求。所以者何？法
wú xì lùn ruò yán wǒ dāng jiàn kǔ duàn jí zhèng miè xiū dào
无戏论，若言我当见苦、断集、证灭、修道，
shì zé xì lùn fēi qiú fǎ yě wěi shè lì fú fǎ míng jì miè
是则戏论，非求法也。唯！舍利弗！法名寂灭，
ruò xíng shēng miè shì qiú shēng miè fēi qiú fǎ yě fǎ míng wú rǎn
若行生灭，是求生灭，非求法也；法名无染，

[50] 麗本：維摩詰所說經不思議品第六；永樂北藏本：不思議品第六
[51] 麗本：求；永樂北藏本：為

ruò rǎn yú fǎ nǎi zhì niè pán shì zé rǎn zhuó fēi qiú fǎ yě fǎ
若染于法，乃至涅槃，是则染著，非求法也；法
wú xíng chù ruò xíng yú fǎ shì zé xíng chù fēi qiú fǎ yě fǎ wú
无行处，若行于法，是则行处，非求法也；法无
qǔ shě ruò qǔ shě fǎ shì zé qǔ shě fēi qiú fǎ yě fǎ wú chù
取舍，若取舍法，是则取舍，非求法也；法无处
suǒ ruò zhuó chù suǒ shì zé zhuó chù fēi qiú fǎ yě fǎ míng wú
所，若著处所，是则著处，非求法也；法名无
xiàng ruò suí xiàng shí shì zé qiú xiàng fēi qiú fǎ yě fǎ bù kě
相，若随相识，是则求相，非求法也；法不可
zhù ruò zhù yú fǎ shì zé zhù fǎ fēi qiú fǎ yě fǎ bù kě jiàn
住，若住于法，是则住法，非求法也；法不可见
wén jué zhī ruò xíng jiàn wén jué zhī shì zé jiàn wén jué zhī fēi qiú fǎ
闻觉知，若行见闻觉知，是则见闻觉知，非求法
yě fǎ míng wú wéi ruò xíng yǒu wéi shì qiú yǒu wéi fēi qiú fǎ yě
也；法名无为，若行有为，是求有为，非求法也。
shì gù shè lì fú ruò qiú fǎ zhě yú yī qiè fǎ yīng wú suǒ qiú
是故，舍利弗！若求法者，于一切法，应无所求。”

shuō shì yǔ shí wǔ bǎi tiān zǐ yú zhū fǎ zhōng dé fǎ yǎn jìng
说是语时，五百天子于诸法中得法眼净。

ěr shí zhǎng zhě wéi mó jié wèn wén shū shī lì rén zhě yóu yú
尔时，长者维摩诘问文殊师利：“仁者游于
wú liàng qiān wàn yì ē sēng qí guó hé děng fó tǔ yǒu hǎo shàng miào
无量千万亿阿僧祇国，何等佛土有好上妙
gōng dé chéng jiù shī zǐ zhī zuò
功德成就师子之座？”

wén shū shī lì yán jū shì dōng fāng dù sān shí liù héng hé shā
文殊师利言：“居士！东方度三十六恒河沙
guó yǒu shì jiè míng xū mí xiàng qí fó hào xū mí dēng wáng jīn xiàn
国，有世界名须弥相，其佛号须弥灯王，今现
zài bǐ fó shēn cháng bā wàn sì qiān yóu xún qí shī zǐ zuò gāo bā wàn
在。彼佛身长八万四千由旬，其师子座高八万
sì qiān yóu xún yán shì dì yī
四千由旬，严饰第一。”

yú shì zhǎng zhě wéi mó jié xiàn shén tōng lì jí shí bǐ fó qiǎn
于是长者维摩诘现神通力，即时彼佛遣

sānwàn èr qiān shī zǐ zhī zuò gāoguǎngyán jìng lái rù wéi mó jié shì
三万二千师子之座[52]，高 广 严净，来入维摩诘室。

zhū pú sà dà dì zǐ shì fàn sì tiānwángděng xī suǒ wèi
诸菩萨、大弟子、释、梵、四天王 等，昔所未

jiàn qí shì guǎng bó xī jiē bāoróng sānwàn èr qiān shī zǐ zuò wú
见。其室 广 博，悉皆包容三万二千师子座，无

suǒfáng ài yú pí yē lí chéng jí yán fú tí sì tiān xià yì bú pò
所妨碍。于毗耶离 城 及阎浮提四天下，亦不迫

zé xī jiàn rú gù
迮，悉见如故。

ěr shí wéi mó jié yù wén shū shī lì jiù shī zǐ zuò yǔ
尔时，维摩诘语文殊师利：“就师子座。与

zhū pú sà shàngrén jù zuò dāng zì lì shēn rú bǐ zuòxiàng qí dé
诸菩萨 上 人俱坐，当 自立身如彼座 像 。”其得

shéntōng pú sà jí zì biànxíngwéi sì wàn èr qiānyóuxún zuò shī zǐ
神 通 菩萨，即自变形为四万二千由旬，坐师子

zuò zhū xīn fā yì pú sà jí dà dì zǐ jiē bù néngshēng
座。诸新发意菩萨及大弟子皆不 能 升 。

ěr shí wéi mó jié yù shè lì fú jiù shī zǐ zuò
尔时，维摩诘语舍利弗：“就师子座。”

shè lì fú yán jū shì cǐ zuògāoguǎng wú bù néngshēng
舍利弗言：“居士！此座高 广 ，吾不 能 升 。”

wéi mó jié yán wěi shè lì fú wèi xū mí dēngwáng rú lái
维摩诘言：“唯！舍利弗！为须弥灯 王 如来

zuò lǐ nǎi kě dé zuò yú shì xīn fā yì pú sà jí dà dì zǐ jí wèi
作礼，乃可得坐。”于是新发意菩萨及大弟子即为

xū mí dēngwáng rú lái zuò lǐ biàn dé zuò shī zǐ zuò
须弥灯 王 如来作礼，便得坐师子座。

shè lì fú yán jū shì wèi céngyǒu yě rú shì xiǎo shì nǎi
舍利弗言：“居士！未 曾 有也，如是小室乃

róngshòu cǐ gāoguǎng zhī zuò yú pí yē lí chéng wú suǒfáng ài yòu
容 受此高 广 之座，于毗耶离 城 无所妨碍，又

yú yán fú tí jù luò chéng yì jí sì tiān xià zhū tiān lóngwáng guǐ
于阎浮提聚落、城 邑及四天下诸天、龙 王 、鬼

shéngōngdiàn yì bú pò zé
神 宫 殿，亦不迫迮。”

[52] 麗本：座；永樂北藏本：之座

wéi mó jié yán wěi shè lì fú zhū fó pú sà yǒu jiě tuō
维摩诘言："唯！舍利弗！诸佛菩萨有解脱，

míng bù kě sī yì ruò pú sà zhù shì jiě tuō zhě yǐ xū mí zhī gāo
名不可思议。若菩萨住是解脱者，以须弥之高

guǎng nà jiè zǐ zhōng wú suǒ zēngjiǎn xū mí shānwángběnxiàng rú gù
广内芥子中无所增减，须弥山王本相如故，

ér sì tiānwáng dāo lì zhū tiān bù jué bù zhī jǐ zhī suǒ rù wéiyīng dù
而四天王、忉利诸天不觉不知己之所入，唯应度

zhě nǎi jiàn xū mí rù jiè zǐ zhōng shì míng bù kě[53] sī yì jiě tuō fǎ
者乃见须弥入芥子中，是名不可[53]思议解脱法

mén yòu yǐ sì dà hǎi shuǐ rù yī máokǒng bù rǎo yú biē yuán
门。又以四大海水入一毛孔，不娆鱼、鳖、鼋、

tuó shuǐxìng zhī shǔ ér bǐ dà hǎi běnxìng[54] rú gù zhū lóng guǐ shén
鼍水性之属，而彼大海本性[54]如故，诸龙、鬼神、

ē xiū luó děng bù jué bù zhī jǐ zhī suǒ rù yú cǐ zhòngshēng yì wú
阿修罗等，不觉不知己之所入，于此众生亦无

suǒ rǎo yòu shè lì fú zhù bù kě sī yì jiě tuō pú sà duàn qǔ
所娆。又，舍利弗！住不可思议解脱菩萨，断取

sān qiān dà qiān shì jiè rú táo jiā lún zhuóyòuzhǎngzhōng zhì guòhéng
三千大千世界，如陶家轮著右掌中，掷过恒

shā[55] shì jiè zhī wài qí zhōngzhòngshēng bù jué bù zhī jǐ zhī suǒwǎng
沙[55]世界之外，其中众生，不觉不知己之所往。

yòu fù huán zhì běnchù dōu bù shǐ rén yǒuwǎng lái xiǎng ér cǐ shì jiè
又复还置本处，都不使人有往来想，而此世界

běnxiàng rú gù yòu shè lì fú huòyǒuzhòngshēng yào jiǔ zhù shì
本相如故。又，舍利弗！或有众生，乐久住世

ér kě dù zhě pú sà jí yǎn[56] qī rì yǐ wéi yī jié lìng bǐ zhòngshēng
而可度者，菩萨即演[56]七日以为一劫，令彼众生

wèi zhī yī jié huòyǒuzhòngshēng bú yào jiǔ zhù ér kě dù zhě pú sà
谓之一劫；或有众生不乐久住而可度者，菩萨

jí cù yī jié yǐ wéi qī rì lìng bǐ zhòngshēng wèi zhī qī rì yòu
即促一劫以为七日，令彼众生谓之七日。又，

shè lì fú zhù bù kě sī yì jiě tuō pú sà yǐ yī qiè fó tǔ yán shì
舍利弗！住不可思议解脱菩萨，以一切佛土严饰

---

[53] 麗本：住不；永樂北藏本：不可
[54] 麗本：相；永樂北藏本：性
[55] 麗本：河沙；永樂北藏本：沙
[56] 麗本：延；永樂北藏本：演

zhī shì jí zài yī guó shì yú zhòngshēng yòu pú sà yǐ yī qiè fó tǔ
之事集在一国，示于 众 生 。又菩萨以一切[57]佛土

zhòngshēng zhì zhī yòuzhǎng fēi dào shí fāngbiàn shì yī qiè ér bú dòng
众 生 置之右 掌 ，飞到十方 遍示一切，而不 动

běnchù yòu shè lì fú shí fāngzhòngshēnggòngyǎngzhū fó zhī jù
本处。又，舍利弗！十方 众 生 供 养 诸佛之具，

pú sà yú yī máokǒng jiē lìng dé jiàn yòu shí fāngguó tǔ suǒyǒu rì
菩萨于一毛 孔 皆令得见。又十方国土所有日、

yuè xīng xiù yú yī máokǒng pǔ shǐ jiàn zhī yòu shè lì fú shí
月、星宿，于一毛 孔 普使见之。又，舍利弗！十

fāng shì jiè suǒyǒuzhūfēng pú sà xī néng xī zhuókǒuzhōng ér shēn
方世界所有诸风，菩萨悉 能 吸著口 中 ，而身

wú sǔn wàizhū shù mù yì bù cuī zhé yòu shí fāng shì jiè jié jìn shāo
无损，外诸树木，亦不摧折。又十方世界劫尽烧

shí yǐ yī qiè huǒ nà yú fù zhōng huǒ shì rú gù ér bù wéi hài
时，以一切火内于腹 中 ，火事如故，而不为害。

yòu yú xià fāngguòhéng hé shā děngzhū fó shì jiè qǔ yī fó tǔ jǔ
又于下方过 恒 河沙 等 诸佛世界，取一佛土，举

zhuóshàngfāng guòhéng hé shā wú shù shì jiè rú chízhēnfēng jǔ yī
著 上 方，过 恒 河沙无数世界，如持针 锋举一

zǎo yè ér wú suǒ rǎo yòu shè lì fú zhù bù kě sī yì jiě tuō
枣叶，而无所娆。又，舍利弗！住不可思议解脱

pú sà néng yǐ shéntōngxiànzuò fó shēn huòxiàn pì zhī fó shēn huò
菩萨，能 以 神 通 现作佛 身，或现辟支佛 身，或

xiànshēngwénshēn huòxiàn dì shì shēn huòxiàn fànwángshēn huòxiàn
现 声 闻 身，或现帝释身，或现梵 王 身，或现

shì zhǔshēn huòxiànzhuàn lún shèngwáng shēn yòu shí fāng shì jiè suǒ
世主身，或现 转 轮 圣 王[58] 身。又十方世界所

yǒuzhòngshēng shàng zhōng xià yīn jiē néngbiàn zhī lìng zuò
有众 声 ， 上 、 中 、 下音，皆能 变之，令作

fó shēng yǎnchū wú cháng kǔ kōng wú wǒ zhī yīn jí shí fāng
佛 声 ，演出无 常 、苦、空、无我之音。及十方

zhū fó suǒshuōzhǒngzhǒng zhī fǎ jiē yú qí zhōng pǔ lìng dé wén shè
诸佛所说 种 种 之法，皆于其 中 普令得闻。舍

lì fú wǒ jīn lüè shuō pú sà bù kě sī yì jiě tuō zhī lì ruò guǎng
利弗！我今略说菩萨不可思议解脱之力，若 广

[57] 麗本：一；永樂北藏本：一切
[58] 麗本：王；永樂北藏本：聖王

shuōzhě qióng jié bú jìn
说者，穷劫不尽。”

shì shí dà jiā shèwénshuō pú sà bù kě sī yì jiě tuō fǎ mén
是时，大迦叶闻说菩萨不可思议解脱法门，

tàn wèi céngyǒu wèi shè lì fú pì rú yǒu rén yú mángzhěqiánxiàn
叹未曾有，谓舍利弗：“譬如有人，于盲者前现

zhòng sè xiàng fēi bǐ suǒjiàn yī qiè shēngwénwén shì bù kě sī yì
众色像，非彼所见；一切声闻闻是不可思议

jiě tuō fǎ mén bù néng jiě liǎo wéi ruò cǐ yě zhì zhěwén shì
解脱法门，不能解了，为若此也！智者闻是，

qí shéi bù fā ē nòuduō luó sān miǎosān pú tí xīn wǒ děng hé wéi
其谁不发阿耨多罗三藐三菩提心？我等何为

yǒng jué qí gēn yú cǐ dà shèng yǐ rú bài zhǒng yī qiè shēngwén
永绝其根，于此大乘已如败种？一切声闻

wén shì bù kě sī yì jiě tuō fǎ mén jiē yīngháo qì shēngzhènsānqiān
闻是不可思议解脱法门，皆应号泣，声震三千

dà qiān shì jiè yī qiè pú sà yīng dà xīn qìng dǐngshòu cǐ fǎ ruò
大千世界；一切菩萨应大欣庆，顶受此法。若

yǒu pú sà xìn jiě bù kě sī yì jiě tuō fǎ ménzhě yī qiè mózhòng wú
有菩萨信解不可思议解脱法门者，一切魔众无

rú zhī hé dà jiā shèshuō cǐ[59] yǔ shí sānwàn èr qiāntiān zǐ jiē fā
如之何。”大迦叶说此[59]语时，三万二千天子皆发

ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn
阿耨多罗三藐三菩提心。

ěr shí wéi mó jié yù dà jiā shè rén zhě shí fāng wú liàng
尔时，维摩诘语大迦叶：“仁者！十方无量

ē sēng qí shì jiè zhōngzuò mó wángzhě duō shì zhù bù kě sī yì jiě
阿僧祇世界中作魔王者，多是住不可思议解

tuō pú sà yǐ fāngbiàn lì gù[60] jiàohuàzhòngshēng xiànzuò mówáng
脱菩萨。以方便力故[60]，教化众生，现作魔王。

yòu jiā shè shí fāng wú liàng pú sà huòyǒu rén cóng qǐ shǒu zú ěr
又，迦叶！十方无量菩萨，或有人从乞手足耳

bí tóu mù suǐ nǎo xuè ròu pí gǔ jù luò chéng yì qī zǐ nú
鼻、头目髓脑、血肉皮骨、聚落城邑、妻子奴

[59] 麗本：是；永樂北藏本：此
[60] 麗本：力；永樂北藏本：力故

bì xiàng mǎ chē shèng jīn yín liú lí chē qú mǎ nǎo
婢、象马车乘、金、银、琉璃、砗磲[61]、码碯[62]、
shān hú hǔ pò zhēn zhū kē bèi yī fú yǐn shí rú cǐ qǐ
珊瑚、琥珀、真珠、珂贝、衣服、饮食，如此乞
zhě duō shì zhù bù kě sī yì jiě tuō pú sà yǐ fāng biàn lì ér wǎng
者，多是住不可思议解脱菩萨，以方便力，而往
shì zhī lìng qí jiān gù suǒ yǐ zhě hé zhù bù kě sī yì jiě tuō pú
试之，令其坚固。所以者何？住不可思议解脱菩
sà yǒu wēi dé lì gù[63] xíng bī pò shì zhū zhòng shēng rú shì nán
萨，有威德力，故行逼迫，示诸众生，如是难
shì fán fú xià liè wú yǒu lì shì bù néng rú shì bī pò pú sà
事；凡夫下劣，无有力势，不能如是逼迫菩萨。
pì rú lóng xiàng cù tà fēi lǘ suǒ kān shì míng zhù bù kě sī yì jiě
譬如龙象蹴踏，非驴所堪，是名住不可思议解
tuō pú sà zhì huì fāng biàn zhī mén
脱菩萨智慧方便之门。”

guān zhòng shēng pǐn dì qī
观众生品第七[64]

ěr shí wén shū shī lì wèn wéi mó jié yán pú sà yún hé guān
尔时，文殊师利问维摩诘言：“菩萨云何观
yú zhòng shēng
于众生？”

wéi mó jié yán pì rú huàn shī jiàn suǒ huàn rén pú sà guān
维摩诘言：“譬如幻师见所幻人，菩萨观
zhòng shēng wéi ruò cǐ rú zhì zhě jiàn shuǐ zhōng yuè rú jìng zhōng jiàn qí
众生为若此。如智者见水中月，如镜中见其
miàn xiàng rú rè shí yàn[65] rú hū shēng xiǎng rú kōng zhōng yún
面像，如热时焰，如呼声响，如空中云，
rú shuǐ jù mò rú shuǐ shàng pào rú bā jiāo jiān rú diàn jiǔ zhù
如水聚沫，如水上泡，如芭蕉坚，如电久住，

---

[61] 麗本：車渠；永樂北藏本：硨磲
[62] 麗本：馬瑙；永樂北藏本：碼碯
[63] 麗本：故現；永樂北藏本：故
[64] 麗本：維摩詰所說經觀眾生品第七；永樂北藏本：觀眾生品第七
[65] 麗本：炎；永樂北藏本：焰

rú dì wǔ dà rú dì liù yīn rú dì qī qíng rú shí sān rù rú
如第五大，如第六阴，如第七情，如十三入，如
shí jiǔ jiè pú sà guānzhòngshēngwéi ruò cǐ rú wú sè jiè sè rú
十九界，菩萨观 众 生 为若此。如无色界色，如
jiāo gǔ yá rú xū tuó huánshēnjiàn rú ē nà hán rù tāi rú ē
焦谷芽[66]，如须陀洹 身见，如阿那含入胎，如阿
luó hànsān dú rú dé rěn pú sà tān huì huǐ jìn rú fó fánnǎo xí
罗汉三毒，如得忍菩萨贪恚毁禁，如佛烦恼习，
rú mángzhějiàn sè rú rù miè jìn dìngchū rù xī rú kōngzhōngniǎo
如 盲 者见色，如入灭尽定出入息，如空 中 鸟
jì rú shí nǚ ér rú huàrén fán nǎo rú mèngsuǒjiàn yǐ wù
迹，如石女儿，如化人烦[67]恼，如 梦 所见已寤，
rú miè dù zhěshòushēn rú wú yān zhī huǒ pú sà guānzhòngshēngwéi
如灭度者受 身，如无烟之火，菩萨观 众 生 为
ruò cǐ
若此。”

wén shū shī lì yán ruò pú sà zuò shì guān zhě yún hé xíng
文殊师利言：“若菩萨作是观 者，云何行
cí
慈？”

wéi mó jié yán pú sà zuò shì guān yǐ zì niàn wǒ dāng
维摩诘言：“菩萨作是观已，自念：‘我 当
wèizhòngshēngshuō rú sī fǎ shì jí zhēn shí cí yě xíng jì miè cí
为 众 生 说如斯法。’是即真实慈也。行寂灭慈，
wú suǒshēng gù xíng bú rè cí wú fán nǎo gù xíngděng zhī cí
无所 生 故；行不热慈，无烦恼故；行 等 之慈，
děngsān shì gù xíng wú zhēng cí wú suǒ qǐ gù xíng bú èr cí
等 三世故；行无 诤 慈，无所起故；行不二慈，
nèi wài bù hé gù xíng bú huài cí bì jìng jìn gù xíngjiān gù cí
内外不合故；行不坏慈，毕竟尽故；行坚固慈，
xīn wú huǐ gù xíngqīngjìng cí zhū fǎ xìngjìng gù xíng wú biān cí
心无毁故；行清净慈，诸法性净故；行无边慈，
rú xū kōng gù xíng ē luó hàn cí pò jié zéi gù xíng pú sà cí
如虚空故；行阿罗汉慈，破结贼故；行菩萨慈，
ān zhòngshēng gù xíng rú lái cí dé rú xiàng gù xíng fó zhī cí
安 众 生 故；行如来慈，得如 相 故；行佛之慈，

[66] 麗本：燋穀牙；永樂北藏本：焦穀芽
[67] 麗本：起煩；永樂北藏本：煩

jué zhòngshēng gù xíng zì rán cí wú yīn dé gù xíng pú tí cí
觉众生故；行自然慈，无因得故；行菩提慈，

děng yī wèi gù xíng wú děng cí duànzhū ài gù xíng dà bēi cí
等一味故；行无等慈，断诸爱故；行大悲慈，

dǎo yǐ dà shèng gù xíng wú yàn cí guānkōng wú wǒ gù xíng fǎ shī
导以大乘故；行无厌慈，观空无我故；行法施

cí wú yí xī gù xíng chí jiè cí huà huǐ jìn gù xíngrěn rǔ cí
慈，无遗惜故；行持戒慈，化毁禁故；行忍辱慈，

hù bǐ wǒ gù xíngjīng jìn cí hè fù zhòngshēng gù xíngchándìng cí
护彼我故；行精进慈，荷负众生故；行禅定慈，

bú shòuwèi gù xíng zhì huì cí wú bù zhī shí gù xíngfāngbiàn cí
不受味故；行智慧慈，无不知时故；行方便慈，

yī qiè shì xiàn gù xíng wú yǐn cí zhí xīn qīngjìng gù xíngshēn xīn cí
一切示现故；行无隐慈，直心清净故；行深心慈，

wú zá xíng gù xíng wú kuáng cí bù xū jiǎ gù xíng ān lè cí lìng
无杂行故；行无诳慈，不虚假故；行安乐慈，令

dé fó lè gù pú sà zhī cí wéi ruò cǐ yě
得佛乐故。菩萨之慈，为若此也。”

wénshū shī lì yòuwèn hé wèiwéi bēi
文殊师利又问：“何谓为悲？”

dá yuē pú sà suǒ zuògōng dé jiē yǔ yī qiè zhòngshēnggòng
答曰：“菩萨所作功德，皆与一切众生共

zhī
之。”

hé wèiwéi xǐ
“何谓为喜？”

dá yuē yǒu suǒ ráo yì huān xǐ wú huǐ
答曰：“有所饶益，欢喜无悔。”

hé wèiwéi shě
“何谓为舍？”

dá yuē suǒzuò fú yòu wú suǒ xī wàng
答曰：“所作福佑，无所悕望。”

wénshū shī lì yòuwèn shēng sǐ yǒuwèi pú sà dāng hé suǒ
文殊师利又问：“生死有畏，菩萨当何所

yī
依？”

wéi mó jié yán pú sà yú shēng sǐ wèizhōng dāng yī rú lái
维摩诘言：“菩萨于生死畏中，当依如来

gōng dé zhī lì
功德之力。”

wén shū shī lì yòuwèn pú sà yù yī rú lái gōng dé zhī lì
文殊师利又问：“菩萨欲依如来功德之力，

dāng yú hé zhù
当于何住？”

dá yuē pú sà yù yī rú lái gōng dé lì zhě dāng zhù dù tuō
答曰：“菩萨欲依如来功德力者，当住度脱

yī qiè zhòngshēng
一切众生。”

yòuwèn yù dù zhòngshēng dāng hé suǒ chú
又问：“欲度众生，当何所除？”

dá yuē yù dù zhòngshēng chú qí fán nǎo
答曰：“欲度众生，除其烦恼。”

yòuwèn yù chú fán nǎo dāng hé suǒ xíng
又问：“欲除烦恼，当何所行？”

dá yuē dāngxíngzhèngniàn
答曰：“当行正念。”

yòuwèn yún hé xíng yú zhèngniàn
又问：“云何行于正念？”

dá yuē dāngxíng bù shēng bú miè
答曰：“当行不生不灭。”

yòuwèn hé fǎ bù shēng hé fǎ bú miè
又问：“何法不生？何法不灭？”

dá yuē bú shàn bù shēng shàn fǎ bú miè
答曰：“不善不生，善法不灭。”

yòuwèn shàn bú shàn shú wéiběn
又问：“善、不善孰为本？”

dá yuē shēn wéiběn
答曰：“身为本。”

yòuwèn shēn shú wéiběn
又问：“身孰为本？”

dá yuē yù tān wéiběn
答曰：“欲贪为本。”

yòuwèn yù tān shú wéiběn
又问：“欲贪孰为本？”

dá yuē xū wàng fēn bié wéiběn
答曰：“虚妄分别为本。”

yòuwèn xū wàng fēn bié shú wéiběn
又问：“虚 妄 分别孰为本？”

dá yuē diāndǎoxiǎng wéiběn
答曰：“颠倒 想 为本。”

yòuwèn diāndǎoxiǎng shú wéiběn
又问：“颠倒 想 孰为本？”

dá yuē wú zhù wéiběn
答曰：“无住为本。”

yòuwèn wú zhù shú wéiběn
又问：“无住孰为本？”

dá yuē wú zhù zé wú běn wénshū shī lì cóng wú zhùběn
答曰：“无住则无本。文殊师利！从 无住本，
lì yī qiè fǎ
立一切法。”

shí wéi mó jié shì yǒu yī tiān nǚ jiàn zhū dà rén wén suǒshuō
时，维摩诘室有一天女，见诸大[68]人闻所说
fǎ biànxiàn qí shēn jí yǐ tiānhuā sàn zhū pú sà dà dì zǐ shàng
法，便现其身，即以天华，散诸菩萨、大弟子 上。
huā zhì zhū pú sà jí jiē duò luò zhì dà dì zǐ biànzhuó bú duò
华至诸菩萨，即皆堕落，至大弟子，便 著不堕。
yī qiè dì zǐ shén lì qù huā bù néng lìng qù ěr shí tiān[69] wèn shè
一切弟子神力去华，不能令去。尔时，天问舍
lì fú hé gù qù huā
利弗：“何故去华？”

dá yuē cǐ huā bù rú fǎ shì yǐ qù zhī
答曰：“此华不如法，是以去之。”

tiānyuē wù wèi cǐ huāwéi bù rú fǎ suǒ yǐ zhě hé shì huā
天曰：“勿谓此华为不如法。所以者何？是华
wú suǒ fēn bié rén zhě zì shēng fēn bié xiǎng ěr ruò yú fó fǎ chū jiā
无所分别，仁者自 生 分别 想 耳！若于佛法出家，
yǒu suǒ fēn bié wéi bù rú fǎ ruò wú suǒ fēn bié shì zé rú fǎ
有所分别，为不如法；若无所分别，是则如法。
guān zhū pú sà huā bù zhuózhě yǐ duàn yī qiè fēn bié xiǎng gù pì rú
观 诸菩萨华不 著 者，已 断 一切分别 想 故。譬如
rén wèi shí fēi rén dé qí biàn rú shì dì zǐ wèishēng sǐ gù sè
人畏时，非人得其便；如是弟子畏 生 死故，色、

[68] 麗本：大；永樂北藏本：天；校勘：大
[69] 麗本：天女；永樂北藏本：天

shēng xiāng wèi chù dé qí biàn yě yǐ lí wèi zhě yī qiè wǔ
声、香、味、触得其便也。已离畏者，一切五
yù wú néng wéi yě jié xí wèi jìn huāzhuóshēn ěr jié xí jìn zhě
欲无能为也。结习未尽，华著身耳！结习尽者，
huā bù zhuó yě
华不著也。”

shè lì fú yán tiān zhǐ cǐ shì qí yǐ jiǔ rú
舍利弗言：“天止此室，其已久如？”

dá yuē wǒ zhǐ cǐ shì rú qí nián jiě tuō
答曰：“我止此室，如耆年解脱。”

shè lì fú yán zhǐ cǐ jiǔ yé
舍利弗言：“止此久耶？”

tiānyuē qí nián jiě tuō yì hé rú jiǔ
天曰：“耆年解脱，亦何如久？”

shè lì fú mò rán bù dá
舍利弗默然不答。

tiānyuē rú hé qí jiù dà zhì ér mò
天曰：“如何耆旧大智而默？”

dá yuē jiě tuō zhě wú suǒ yánshuō gù wú yú shì bù zhī suǒ
答曰：“解脱者无所言说，故吾于是不知所
yún
云。”

tiānyuē yánshuōwén zì jiē jiě tuō xiàng suǒ yǐ zhě hé
天曰：“言说文字，皆解脱相。所以者何？
jiě tuō zhě bú nèi bú wài bú zài liǎngjiān wén zì yì bú nèi
解脱者，不内，不外，不在两间，文字亦不内，
bú wài bú zài liǎngjiān shì gù shè lì fú wú lí wén zì shuō jiě
不外，不在两间。是故，舍利弗！无离文字说解
tuō yě suǒ yǐ zhě hé yī qiè zhū fǎ shì jiě tuō xiàng
脱也。所以者何？一切诸法是解脱相。”

shè lì fú yán bú fù yǐ lí yín nù chī wéi jiě tuō hū
舍利弗言：“不复以离淫、怒、痴为解脱乎？”

tiānyuē fó wèizēngshàngmànrén shuō lí yín nù chī
天曰：“佛为增上慢人，说离淫、怒、痴
wéi jiě tuō ěr ruò wú zēngshàngmànzhě fó shuō yín nù chī xìng
为解脱耳；若无增上慢者，佛说淫、怒、痴性
jí shì jiě tuō
即是解脱。”

shè lì fú yán shàn zāi shàn zāi tiān nǚ rǔ hé suǒ dé
舍利弗言：“善哉，善哉！天女！汝何所得？

yǐ hé wéizhèng biàn nǎi rú shì
以何为证？辩乃如是！”

tiānyuē wǒ wú dé wú zhèng gù biàn rú shì suǒ yǐ zhě hé
天曰：“我无得无证，故辩如是。所以者何？

ruò yǒu dé yǒuzhèngzhě zé[70] yú fó fǎ wéizēngshàngmàn
若有得有证者，则[70]于佛法为增上慢。”

shè lì fú wèntiān rǔ yú sānshèng wéi hé zhì qiú
舍利弗问天：“汝于三乘，为何志求？”

tiānyuē yǐ shēngwén fǎ huàzhòngshēng gù wǒ wéishēngwén
天曰：“以声闻法化众生故，我为声闻；

yǐ yīn yuán fǎ huàzhòngshēng gù wǒ wéi pì zhī fó yǐ dà bēi fǎ huà
以因缘法化众生故，我为辟支佛；以大悲法化

zhòngshēng gù wǒ wéi dà shèng shè lì fú rú rén rù zhān bo lín
众生故，我为大乘。舍利弗！如人入瞻蔔林，

wéi xiù zhān bo bú xiù yú xiāng rú shì ruò rù cǐ shì dànwén
唯嗅瞻蔔，不嗅余香。如是，若入此室，但闻

fó gōng dé zhī xiāng bú yàowénshēngwén pì zhī fó gōng dé xiāng yě
佛功德之香，不乐闻声闻、辟支佛功德香也。

shè lì fú qí yǒu shì fàn sì tiānwáng zhūtiān lóng guǐ shén
舍利弗！其有释、梵、四天王，诸天、龙、鬼神

děng rù cǐ shì zhě wén sī shàngrénjiǎngshuōzhèng fǎ jiē yào fó
等，入此室者，闻斯上人讲说正法，皆乐佛

gōng dé zhī xiāng fā xīn ér chū shè lì fú wú zhǐ cǐ shì shí
功德之香，发心而出。舍利弗！吾止此室，十

yǒu èr nián chū bù wénshuōshēngwén pì zhī fó fǎ dànwén pú sà
有二年，初不闻说声闻、辟支佛法，但闻菩萨

dà cí dà bēi bù kě sī yì zhū fó zhī fǎ shè lì fú cǐ shì cháng
大慈大悲，不可思议诸佛之法。舍利弗！此室常

xiàn bā wèicéngyǒunán dé zhī fǎ hé děngwéi bā cǐ shì cháng yǐ
现八未曾有难得之法。何等为八？此室常以

jīn sè guāngzhào zhòu yè wú yì bù yǐ rì yuè suǒzhàowéimíng
金色光照，昼夜无异，不以日月所照为明，

shì wéi yī wèicéngyǒunán dé zhī fǎ cǐ shì rù zhě bù wéizhūgòu zhī
是为一未曾有难得之法。此室入者，不为诸垢之

[70] 麗本：即；永樂北藏本：則

suǒnǎo yě shì wéi èr wèicéngyǒunán dé zhī fǎ cǐ shì chángyǒu shì
所恼也，是为二未曾有难得之法。此室常有释
fàn sì tiānwáng tā fāng pú sà lái huì bù jué shì wéisān wèicéngyǒu
梵四天王、他方菩萨来会不绝，是为三未曾有
nán dé zhī fǎ cǐ shì chángshuō liù bō luó mì bú tuì zhuǎn fǎ shì wéi
难得之法。此室常说六波罗蜜不退转法，是为
sì wèicéngyǒunán dé zhī fǎ cǐ shì chángzuò tiānrén dì yī zhī yuè
四未曾有难得之法。此室常作天人第一之乐，
xiánchū wú liàng fǎ huà zhī shēng shì wéi wǔ wèicéngyǒunán dé zhī fǎ
絃出无量法化之声，是为五未曾有难得之法。
cǐ shì yǒu sì dà zàng zhòngbǎo jī mǎn zhōu[71] qióng jì fá qiú dé
此室有四大藏，众宝积满，周[71]穷济乏，求得
wú jìn shì wéi liù wèicéngyǒunán dé zhī fǎ cǐ shì shì jiā móu ní
无尽，是为六未曾有难得之法。此室释迦牟尼
fó ē mí tuó fó ē chù fó bǎo dé bǎoyán bǎoyuè bǎo
佛、阿弥陀佛、阿閦佛、宝德、宝炎、宝月、宝
yán nánshèng shī zǐ xiǎng yī qiè lì chéng rú shì děng shí fāng
严、难胜、师子响、一切利成，如是等十方
wú liàngzhū fó shì shàngrén niàn shí jí jiē wèi lái guǎngshuōzhū
无量诸佛，是上人念时，即皆为来，广说诸
fó mì yào fǎ zàng shuō yǐ huán qù shì wéi qī wèicéngyǒunán dé zhī
佛秘要法藏，说已还去，是为七未曾有难得之
fǎ cǐ shì yī qiè zhūtiānyán shì gōngdiàn zhū fó jìng tǔ jiē yú zhōng
法。此室一切诸天严饰宫殿、诸佛净土皆于中
xiàn shì wéi bā wèicéngyǒunán dé zhī fǎ shè lì fú cǐ shì cháng
现，是为八未曾有难得之法。舍利弗！此室常
xiàn bā wèicéngyǒunán dé zhī fǎ shéi yǒujiàn sī bù sī yì shì ér
现八未曾有难得之法，谁[72]有见斯不思议事，而
fù yào yú shēngwén fǎ hū
复乐于声闻法乎？”

shè lì fú yán rǔ hé yǐ bù zhuǎn nǚ shēn
舍利弗言：“汝何以不转女身？”

tiānyuē wǒ cóng shí èr nián lái qiú nǚ rénxiàngliǎo bù kě dé
天曰：“我从十二年来，求女人相了不可得。

dāng hé suǒzhuǎn pì rú huàn shī huàzuòhuàn nǚ ruò yǒu rénwèn
当何所转？譬如幻师化作幻女，若有人问：

---

[71] 麗本：賙；永樂北藏本：周

[72] 麗本：誰；永樂北藏本：唯；校勘：誰

hé yǐ bù zhuǎn nǚ shēn shì rén wéizhèngwèn fǒu
‘何以不 转 女身？’ 是人为 正 问不？”

shè lì fú yán fú yě huàn wú dìngxiàng dāng hé suǒ
舍利弗言：“不也！ 幻 无定 相， 当 何所

zhuǎn
转 ？”

tiānyuē yī qiè zhū fǎ yì fù rú shì wú yǒudìngxiàng yún
天曰：“一切诸法亦复如是，无有定 相，云

hé nǎi wèn bù zhuǎn nǚ shēn
何乃问不 转 女身？”

jí shí tiān nǚ yǐ shéntōng lì biànshè lì fú lìng rú tiān nǚ tiān
即时，天女以神 通力变舍利弗令如天女，天

zì huàshēn rú shè lì fú ér wènyán hé yǐ bù zhuǎn nǚ shēn
自化身如舍利弗，而问言：“何以不 转 女身？”

shè lì fú yǐ tiān nǚ xiàng ér dá yán wǒ jīn bù zhī hé zhuǎn
舍利弗以天女 像 而答言：“我今不知何 转

ér biànwéi nǚ shēn
而变为女身？”

tiānyuē shè lì fú ruò néngzhuǎn cǐ nǚ shēn zé yī qiè
天曰：“舍利弗！ 若 能 转 此女身， 则一切

nǚ rén yì dāngnéngzhuǎn rú shè lì fú fēi nǚ ér xiàn nǚ shēn yī qiè
女人亦 当 能 转 。如舍利弗非女而现女身，一切

nǚ rén yì fù rú shì suī xiàn nǚ shēn ér fēi nǚ yě shì gù fó shuō
女人亦复如是，虽现女身，而非女也。是故佛 说

yī qiè zhū fǎ fēi nán fēi nǚ
一切诸法非男、非女。”

jí shí tiān nǚ huánshè shén lì shè lì fú shēnhuán fù rú gù
即时，天女 还 摄 神 力，舍利弗身 还 复如故。

tiānwènshè lì fú nǚ shēn sè xiàng jīn hé suǒ zài
天问舍利弗：“女身色 相， 今何所在？”

shè lì fú yán nǚ shēn sè xiàng wú zài wú bú zài
舍利弗言：“女身色 相， 无在无不在。”

tiānyuē yī qiè zhū fǎ yì fù rú shì wú zài wú bú zài
天曰：“一切诸法，亦复如是，无在无不在。

fú wú zài wú bú zài zhě fó suǒshuō yě
夫无在无不在者， 佛所 说 也。”

shè lì fú wèntiān rǔ yú cǐ mò dāngshēng hé suǒ
舍利弗问天：“汝于此没， 当 生 何所？”

tiānyuē fó huàsuǒshēng wú rú bǐ shēng
天曰：“佛化所生，吾如彼生。”

yuē fó huàsuǒshēng fēi mòshēng yě
曰：“佛化所生，非没生也。”

tiānyuē zhòngshēngyóurán wú mòshēng yě
天曰：“众生犹然，无没生也。”

shè lì fú wèntiān rǔ jiǔ rú dāng dé ē nòuduō luó sānmiǎo
舍利弗问天：“汝久如当得阿耨多罗三藐
sān pú tí
三菩提？”

tiānyuē rú shè lì fú huánwéi fán fū wǒ nǎi dāngchéng ē
天曰：“如舍利弗还为凡夫，我乃当成阿
nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
耨多罗三藐三菩提。”

shè lì fú yán wǒ zuò fán fū wú yǒu shì chù
舍利弗言：“我作凡夫，无有是处。”

tiānyuē wǒ dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí yì wú shì chù
天曰：“我得阿耨多罗三藐三菩提亦无是处。
suǒ yǐ zhě hé pú tí wú zhùchù shì gù wú yǒu dé zhě
所以者何？菩提无住处，是故无有得者。”

shè lì fú yán jīn zhū fó dé ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
舍利弗言：“今诸佛得阿耨多罗三藐三菩提，
yǐ dé dāng dé rú héng hé shā jiē wèi hé hū
已得、当得如恒河沙，皆谓何乎？”

tiānyuē jiē yǐ shì sú wén zì shù gù shuōyǒusān shì fēi
天曰：“皆以世俗文字数故，说有三世，非
wèi pú tí yǒu qù lái jīn
谓菩提有去、来、今。”

tiānyuē shè lì fú rǔ dé ē luó hàndào yé
天曰：“舍利弗！汝得阿罗汉道耶？”

yuē wú suǒ dé gù ér dé
曰：“无所得故而得。”

tiānyuē zhū fó pú sà yì fù rú shì wú suǒ dé gù ér dé
天曰：“诸佛、菩萨亦复如是，无所得故而得。”

ěr shí wéi mó jié yù shè lì fú shì tiān nǚ yǐ cénggòngyǎng
尔时，维摩诘语舍利弗：“是天女已曾供养

jiǔ shí èr yì zhū fó yǐ néngyóu xì pú sà shéntōng suǒyuàn jù zú
九十二亿诸佛[73]，已能游戏菩萨神通，所愿具足，
dé wú shēngrěn zhù bú tuì zhuǎn yǐ běnyuàn gù suí yì néngxiàn
得无生忍，住不退转；以本愿故，随意能现，
jiàohuàzhòngshēng
教化众生。”

fó dào pǐn dì bā
佛道品第八[74]

ěr shí wénshū shī lì wènwéi mó jié yán pú sà yún hé tōng
尔时，文殊师利问维摩诘言：“菩萨云何通
dá fó dào
达佛道？”

wéi mó jié yán ruò pú sà xíng yú fēi dào shì wéitōng dá fó
维摩诘言：“若菩萨行于非道，是为通达佛
dào
道。”

yòuwèn yún hé pú sà xíng yú fēi dào
又问：“云何菩萨行于非道？”

dá yuē ruò pú sà xíng wǔ wú jiàn ér wú nǎo huì zhì yú dì
答曰：“若菩萨行五无间，而无恼恚；至于地
yù wú zhū zuì gòu zhì yú chùshēng wú yǒu wú míngjiāomànděngguò
狱，无诸罪垢；至于畜生，无有无明憍慢等过；
zhì yú è guǐ ér jù zú gōng dé xíng sè wú sè jiè dào bù yǐ
至于饿鬼，而具足功德；行色、无色界道，不以
wéishèng shì xíngtān yù lí zhū rǎnzhuó shì xíngchēn huì yú zhū
为胜。示行贪欲，离诸染著；示行瞋恚，于诸
zhòngshēng wú yǒu huì ài shì xíng yú chī ér yǐ zhì huì tiáo fú qí xīn
众生无有恚碍[75]；示行愚痴，而以智慧调伏其心。
shì xíngqiāntān ér shě nèi wài suǒyǒu bù xī shēnmìng shì xíng huǐ
示行悭贪，而舍内外所有，不惜身命；示行毁
jìn ér ān zhù jìng jiè nǎi zhì xiǎo zuì yóuhuái dà jù shì xíngchēn
禁，而安住净戒，乃至小罪，犹怀大惧；示行瞋

[73] 麗本：佛；永樂北藏本：諸佛
[74] 麗本：維摩詰所說經佛道品第八；永樂北藏本：佛道品第八
[75] 麗本：閡；永樂北藏本：礙

huì ér cháng cí rěn shì xíng xiè dài ér qín xiū gōng dé shì xíng
恚，而常慈忍；示行懈怠，而勤修功德；示行
luàn yì ér chángniàndìng shì xíng yú chī ér tōng dá shì jiān chū
乱意，而常念定；示行愚痴，而通达世间、出
shì jiān huì shì xíngchǎnwěi ér shànfāngbiàn suí zhū jīng yì shì
世间慧；示行谄伪，而善方便，随诸经义；示
xíngjiāomàn ér yú zhòngshēng yóu rú qiáoliáng shì xíngzhū fánnǎo
行憍慢，而于众生，犹如桥梁；示行诸烦恼，
ér xīn chángqīngjìng shì rù yú mó ér shùn fó zhì huì bù suí tā
而心常清净；示入于魔，而顺佛智慧，不随他
jiào shì rù shēngwén ér wèizhòngshēng shuōwèiwén fǎ shì rù
教；示入声闻，而为众生，说未闻法；示入
pì zhī fó ér chéng jiù dà bēi jiàohuàzhòngshēng shì rù pín qióng
辟支佛，而成就大悲，教化众生；示入贫穷，
ér yǒubǎoshǒu gōng dé wú jìn shì rù xíng cán ér jù zhūxiànghǎo
而有宝手，功德无尽；示入形[76]残，而具诸相好，
yǐ zì zhuāngyán shì rù xià jiàn ér shēng fó zhǒngxìng zhōng jù
以自庄严；示入下贱，而生佛种性[77]中，具
zhū gōng dé shì rù léi liè chǒu lòu ér dé nà luó yánshēn yī qiè
诸功德；示入羸劣丑陋，而得那罗延身，一切
zhòngshēng zhī suǒyàojiàn shì rù lǎo bìng ér yǒngduànbìnggēn chāo
众生之所乐见；示入老病，而永断病根，超
yuè sǐ wèi shì yǒu zī shēng ér héngguān wú cháng shí wú suǒ tān
越死畏；示有资生，而恒观无常，实无所贪；
shì yǒu qī qiè cǎi nǚ ér chángyuǎn lí wǔ yù yū ní xiàn yú nè
示有妻妾婇[78]女，而常远离五欲淤泥；现于讷
dùn ér chéng jiù biàn cái zǒng chí wú shī shì rù xié jì ér yǐ
钝，而成就辩才，总持无失；示入邪济，而以
zhèng jì dù zhūzhòngshēng xiànbiàn rù zhūdào ér duàn qí yīn yuán
正济，度诸众生；现遍入诸道，而断其因缘；
xiàn yú niè pán ér bú duànshēng sǐ wénshū shī lì pú sà néng rú
现于涅槃，而不断生死。文殊师利！菩萨能如
shì xíng yú fēi dào shì wéitōng dá fó dào
是行于非道，是为通达佛道。”

[76] 麗本：刑；永樂北藏本：形
[77] 麗本：姓；永樂北藏本：性
[78] 麗本：采；永樂北藏本：婇

yú shì wéi mó jié wèn wén shū shī lì hé děng wéi rú lái
于是维摩诘问文殊师利：“何等为如来
zhǒng
种？”

wén shū shī lì yán yǒu shēn wéi zhǒng wú míng yǒu ài wéi zhǒng
文殊师利言：“有身为种，无明有爱为种，
tān huì chī wéi zhǒng sì diān dǎo wéi zhǒng wǔ gài wéi zhǒng liù rù
贪恚痴为种，四颠倒为种，五盖为种，六入
wéi zhǒng qī shí chù wéi zhǒng bā xié fǎ wéi zhǒng jiǔ nǎo chù wéi
为种，七识处为种，八邪法为种，九恼处为
zhǒng shí bú shàn dào wéi zhǒng yǐ yào yán zhī liù shí èr jiàn jí yī
种，十不善道为种。以要言之，六十二见及一
qiè fán nǎo jiē shì fó zhǒng
切烦恼皆是佛种。”

yuē hé wèi yě
曰：“何谓也？”

dá yuē ruò jiàn wú wéi rù zhèng wèi zhě bù néng fù fā ē nòu
答曰：“若见无为入正位者，不能复发阿耨
duō luó sān miǎo sān pú tí xīn pì rú gāo yuán lù dì bù shēng lián huā
多罗三藐三菩提心。譬如高原陆地，不生莲华，
bēi shī yū ní nǎi shēng cǐ huā rú shì jiàn wú wéi fǎ rù zhèng wèi zhě
卑湿淤泥乃生此华。如是见无为法入正位者，
zhōng bú fù néng shēng yú fó fǎ fán nǎo ní zhōng nǎi yǒu zhòng shēng
终不复能生于佛法。烦恼泥中，乃有众生
qǐ fó fǎ ěr yòu rú zhí zhòng yú kōng zhōng bù dé shēng fèn rǎng
起佛法耳！又如殖种于空，终不得生。粪壤
zhī dì nǎi néng zī mào rú shì rù wú wéi zhèng wèi zhě bù shēng
之地，乃能滋茂。如是入无为正位者，不生
fó fǎ qǐ yú wǒ jiàn rú xū mí shān yóu néng fā yú ē nòu duō luó
佛法；起于我见如须弥山，犹能发于阿耨多罗
sān miǎo sān pú tí xīn shēng fó fǎ yǐ shì gù dāng zhī yī qiè fán
三藐三菩提心，生佛法矣！是故当知，一切烦
nǎo wéi rú lái zhǒng pì rú bú xià jù hǎi bù néng dé wú jià bǎo zhū
恼为如来种。譬如不下巨海，不能得无价宝珠。
rú shì bú rù fán nǎo dà hǎi zé bù néng dé yī qiè zhì bǎo
如是不入烦恼大海，则不能得一切智宝。”

ěr shí dà jiā shè tàn yán shàn zāi shàn zāi wén shū shī
尔时，大迦叶叹言：“善哉，善哉！文殊师

lì kuàishuō cǐ yǔ chéng rú suǒyán chénláo zhī chóu wéi rú lái
利！快说此语。诚如所言，尘劳之俦[79]为如来

zhǒng wǒ děng jīn zhě bú fù kānrèn fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú
种。我等今者，不复堪任发阿耨多罗三藐三菩

tí xīn nǎi zhì wǔ wú jiàn zuì yóunéng fā yì shēng yú fó fǎ ér
提心。乃至五无间罪，犹能发意生于佛法，而

jīn wǒ děngyǒng bù néng fā pì rú gēnbài zhī shì qí yú wǔ yù bù
今我等永不能发。譬如根败之士，其于五欲不

néng fù lì rú shì shēngwénzhū jié duànzhě yú fó fǎ zhōng wú suǒ
能复利。如是声闻诸结断者，于佛法中无所

fù yì yǒng bú zhì yuàn shì gù wénshū shī lì fán fū yú fó
复益，永不志愿。是故，文殊师利！凡夫于佛

fǎ yǒu fǎn fù ér shēngwén wú yě suǒ yǐ zhě hé fán fū wén fó
法有返复，而声闻无也。所以者何？凡夫闻佛

fǎ néng qǐ wú shàngdào xīn bú duànsānbǎo zhèng shǐ shēngwén
法，能起无上道心，不断三宝。正使声闻

zhōngshēnwén fó fǎ lì wú wèideng yǒng bù néng fā wú shàngdào
终身闻佛法，力、无畏等，永不能发无上道

yì
意。”

ěr shí huì zhōngyǒu pú sà míng pǔ xiàn sè shēn wènwéi mó
尔时，会中有菩萨，名普现色身，问维摩

jié yán jū shì fù mǔ qī zǐ qīn qī juànshǔ lì mín zhī shí
诘言：“居士！父母妻子、亲戚眷属、吏民知识，

xī wéi shì shéi nú bì tóng pú xiàngmǎ chēshèng jiē hé suǒ zài
悉为是谁？奴婢僮仆、象马车乘，皆何所在？”

yú shì wéi mó jié yǐ jì dá yuē
于是维摩诘以偈答曰：

zhì dù pú sà mǔ fāng biàn yǐ wéi fù
智度菩萨母　方便以为父

yī qiè zhòng dǎo shī wú bù yóu shì shēng
一切众导师　无不由是生

fǎ xǐ yǐ wéi qī cí bēi xīn wéi nǚ
法喜以为妻　慈悲心为女

shàn xīn chéng shí nán bì jìng kōng jì shè
善心诚实男　毕竟空寂舍

[79] 麗本：疇；永樂北藏本：儔

dì zǐ zhòng chén láo　suí yì zhī suǒ zhuǎn
弟子众尘劳　随意之所转

dào pǐn shàn zhī shí　yóu shì chéngzhèng jué
道品善知识　由是成正觉

zhū dù fǎ děng lǚ　sì shè wéi jì[80] nǚ
诸度法等侶　四摄为妓女

gē yǒng sòng fǎ yán　yǐ cǐ wéi yīn yuè
歌咏诵法言　以此为音乐

zǒng chí zhī yuán yuàn　wú lòu fǎ lín shù
总持之园苑　无漏法林树

jué yì jìng miào huā　jiě tuō zhì huì guǒ
觉意净妙华　解脱智慧果

bā jiě zhī yù chí　dìng shuǐ zhàn rán mǎn
八解之浴池　定水湛然满

bù yǐ qī jìng huā　yù cǐ wú gòu rén
布以七净华　浴此无垢人

xiàng mǎ wǔ tōng chí　dà shèng yǐ wéi chē
象马五通驰　大乘以为车

tiáo yù yǐ yī xīn　yóu yú bā zhèng lù
调御以一心　游于八正路

xiàng jù yǐ yán róng　zhòng hǎo shì qí zī
相具以严容　众好饰其姿

cán kuì zhī shàng fú　shēn xīn wéi huā mán
惭愧之上服　深心为华鬘

fù yǒu qī cái bǎo　jiào shòu yǐ zī xī
富有七财宝　教授以滋息

rú suǒ shuō xiū xíng　huí xiàng wèi dà lì
如所说修行　回向为大利

sì chán wéi chuáng zuò　cóng yú jìng mìng shēng
四禅为床座　从于净命生

duō wén zēng zhì huì　yǐ wéi zì jué yīn
多闻增智慧　以为自觉音

gān lù fǎ zhī shí　jiě tuō wèi wéi jiāng
甘露法之食　解脱味为浆

jìng xīn yǐ zǎo yù　jiè pǐn wéi tú xiāng
净心以澡浴　戒品为涂香

[80] 麗本：伎；永樂北藏本：妓

cuī miè fán nǎo zéi　yǒng jiàn wú néng yú
摧 灭 烦 恼 贼　勇 健 无 能 踰

xiáng fú sì zhǒng mó　shèng fān jiàn dào chǎng
降 伏 四 种 魔　胜 幡 建 道 场

suī zhī wú qǐ miè　shì bǐ gù yǒu shēng
虽 知 无 起 灭　示 彼 故 有 生

xī xiàn zhū guó tǔ　rú rì wú bú jiàn
悉 现 诸 国 土　如 日 无 不 见

gòng yǎng yú shí fāng　wú liàng yì rú lái
供 养 于 十 方　无 量 亿 如 来

zhū fó jí jǐ shēn　wú yǒu fēn bié xiǎng
诸 佛 及 己 身　无 有 分 别 想

suī zhī zhū fó guó　jí yǔ zhòngshēngkōng
虽 知 诸 佛 国　及与 众 生 空

ér cháng xiū jìng tǔ　jiào huà yú qún shēng
而 常 修 净 土　教 化 于 群 生

zhū yǒu zhòng shēng lèi　xíng shēng jí wēi yí
诸有 众 生 类　形 声 及威 仪

wú wèi lì pú sà　yī shí néng jìn xiàn
无 畏 力 菩 萨　一 时 能 尽 现

jué zhī zhòng mó shì　ér shì suí qí xíng
觉 知 众 魔 事　而 示 随 其 行

yǐ shàn fāng biàn zhì　suí yì jiē néng xiàn
以 善 方 便 智　随 意 皆 能 现

huò shì lǎo bìng sǐ　chéng jiù zhūqúnshēng
或 示 老 病 死　成 就诸群 生

liǎo zhī rú huàn huà　tōng dá wú yǒu ài
了 知 如 幻 化　通 达 无 有 碍

huò xiàn jié jìn shāo　tiān dì jiē dòng rán
或 现 劫 尽 烧　天 地 皆 洞 然

zhòngrényǒuchángxiǎng　zhào lìng zhī wú cháng
众 人有 常 想　照 令知无 常

wú shù yì zhòng shēng　jù lái qǐng pú sà
无 数亿 众 生　俱 来 请 菩 萨

yī shí dào qí shè　huà lìng xiàng fó dào
一 时 到 其 舍　化 令 向 佛 道

jīng shū jìn zhòu shù　gōng qiǎo zhū jì yì
经 书 禁 咒 术　工 巧 诸 伎 艺

jìn xiàn xíng cǐ shì　ráo yì zhū qún shēng
尽 现 行 此 事　饶 益 诸 群 生

shì jiān zhòng dào fǎ　xī yú zhōng chū jiā
世 间 众 道 法　悉 于 中 出 家

yīn yǐ jiě rén huò　ér bú duò xié jiàn
因 以 解 人 惑　而 不 堕 邪 见

huò zuò rì yuè tiān　fàn wáng shì jiè zhǔ
或 作 日 月 天　梵 王 世 界 主

huò shí zuò dì shuǐ　huò fù zuò fēng huǒ
或 时 作 地 水　或 复 作 风 火

jié zhōng yǒu jí yì　xiàn zuò zhū yào cǎo
劫 中 有 疾 疫　现 作 诸 药 草

ruò yǒu fú zhī zhě　chú bìng xiāo zhòng dú
若 有 服 之 者　除 病 消 众 毒

jié zhōng yǒu jī jǐn　xiàn shēn zuò yǐn shí
劫 中 有 饥 馑　现 身 作 饮 食

xiān jiù bǐ jī kě　què yǐ fǎ yù rén
先 救 彼 饥 渴　却 以 法 语 人

jié zhōng yǒu dāo bīng　wèi zhī qǐ cí bēi[81]
劫 中 有 刀 兵　为 之 起 慈 悲

huà bǐ zhū zhòng shēng　lìng zhù wú zhēng dì
化 彼 诸 众 生　令 住 无 诤 地

ruò yǒu dà zhàn zhèn　lì zhī yǐ děng lì
若 有 大 战 阵　立 之 以 等 力

pú sà xiàn wēi shì　xiáng fú shǐ hé ān
菩 萨 现 威 势　降 伏 使 和 安

yī qiè guó tǔ zhōng　zhū yǒu dì yù chù
一 切 国 土 中　诸 有 地 狱 处

zhé wǎng dào yú bǐ　miǎn jì qí kǔ nǎo
辄 往 到 于 彼　勉 济 其 苦 恼

yī qiè guó tǔ zhōng　chù shēng xiāng shí dàn
一 切 国 土 中　畜 生 相 食 噉

jiē xiàn shēng yú bǐ　wèi zhī zuò lì yì
皆 现 生 于 彼　为 之 作 利 益

shì shòu yú wǔ yù　yì fù xiàn xíng chán
示 受 于 五 欲　亦 复 现 行 禅

[81] 麗本：心；永樂北藏本：悲

lìng mó xīn kuì luàn　bù néng dé qí biàn
令魔心愦乱　不能得其便

huǒ zhōng shēng lián huā　shì kě wèi xī yǒu
火中生莲华　是可谓希有

zài yù ér xíng chán　xī yǒu yì rú shì
在欲而行禅　希有亦如是

huò xiàn zuò yín nǚ　yǐn zhū hào sè zhě
或现作淫女　引诸好色者

xiān yǐ yù gōu qiān　hòu lìng rù fó zhì[82]
先以欲钩牵　后令入佛智

huò wéi yì zhōng zhǔ　huò zuò shāng rén dǎo
或为邑中主　或作商人导

guó shī jí dà chén　yǐ yòu lì zhòngshēng
国师及大臣　以佑利众生

zhū yǒu pín qióng zhě　xiàn zuò wú jìn zàng
诸有贫穷者　现作无尽藏

yīn yǐ quàn dǎo zhī　lìng fā pú tí xīn
因以劝导之　令发菩提心

wǒ xīn jiāo màn zhě　wèi xiàn dà lì shì
我心憍慢者　为现大力士

xiāo fú zhū gòng gāo　lìng zhù wú shàng dào
消伏诸贡高　令住无上道

qí yǒu kǒng jù zhòng　jū qián ér wèi ān
其有恐惧众　居前而慰安

xiān shī yǐ wú huò　hòu lìng fā dào xīn
先施以无畏　后令发道心

huò xiàn lí yín yù　wéi wǔ tōng xiān rén
或现离淫欲　为五通仙人

kāi dǎo zhū qún shēng　lìng zhù jiè rěn cí
开导诸群生　令住戒忍慈

jiàn xū gōng shì zhě　xiàn wèi zuò tóng pú
见须供事者　现为作僮仆

jì yuè kě qí yì　nǎi fā yǐ dào xīn
既悦可其意　乃发以道心

suí bǐ zhī suǒ xū　dé rù yú fó dào
随彼之所须　得入于佛道

[82] 麗本：道；永樂北藏本：智

yǐ shàn fāng biàn lì　　jiē néng jǐ zú zhī
以善方便力　皆能给足之

rú shì dào wú liàng　　suǒ xíng wú yǒu yá
如是道无量　所行无有涯

zhì huì wú biān jì　　dù tuō wú shù zhòng
智慧无边际　度脱无数众

jiǎ lìng yī qiè fó　　yú wú shù[83] yì jié
假令一切佛　于无数[83]亿劫

zàn tàn qí gōng dé　　yóu shàng bù néng jìn
赞叹其功德　犹尚不能尽

shéi wén rú shì fǎ　　bù fā pú tí xīn
谁闻如是法　不发菩提心

chú bǐ bù xiāo rén　　chī míng wú zhì zhě
除彼不肖人　痴冥无智者

rù bú èr fǎ mén pǐn dì jiǔ
入不二法门品第九[84]

ěr shí wéi mó jié wèi zhòng pú sà yán zhū rén zhě yún hé
尔时，维摩诘谓众菩萨言：“诸仁者！云何

pú sà rù bú èr fǎ mén gè suí suǒ yào shuō zhī
菩萨入不二法门？各随所乐说之。”

huì zhōng yǒu pú sà míng fǎ zì zài shuō yán zhū rén zhě
会中有菩萨，名法自在，说言：“诸仁者！

shēng miè wéi èr fǎ běn bù shēng jīn zé wú miè dé cǐ wú shēng
生灭为二。法本不生，今则无灭，得此无生

fǎ rěn shì wéi rù bú èr fǎ mén
法忍，是为入不二法门。”

dé shǒu pú sà yuē wǒ wǒ suǒ wéi èr yīn yǒu wǒ gù
德守菩萨曰：“我、我所为二。因有我故，

biàn yǒu wǒ suǒ ruò wú yǒu wǒ zé wú wǒ suǒ shì wéi rù bú èr fǎ
便有我所；若无有我，则无我所，是为入不二法

mén
门。”

bú shùn pú sà yuē shòu bú shòu wéi èr ruò fǎ bú shòu
不眴菩萨曰：“受、不受为二。若法不受，

---

[83] 麗本：量；永樂北藏本：數

[84] 麗本：維摩詰所說經入不二法門品第九；永樂北藏本：入不二法門品第九

zé bù kě dé yǐ bù kě dé gù wú qǔ wú shě wú zuò wú xíng
则不可得；以不可得，故无取无舍、无作无行，
shì wéi rù bú èr fǎ mén
是为入不二法门。”

dé dǐng pú sà yuē gòu jìng wéi èr jiàn gòu shí xìng zé wú
德顶菩萨曰：“垢、净为二。见垢实性，则无
jìng xiàng shùn yú miè xiàng shì wéi rù bú èr fǎ mén
净相，顺于灭相，是为入不二法门。”

shàn sù pú sà yuē shì dòng shì niàn wéi èr bú dòng zé
善宿菩萨曰：“是动、是念为二。不动则
wú niàn wú niàn jí[85] wú fēn bié tōng dá cǐ zhě shì wéi rù bú èr
无念，无念即无分别。通达此者，是为入不二
fǎ mén
法门。”

shàn yǎn pú sà yuē yī xiàng wú xiàng wéi èr ruò zhī yī xiàng
善眼菩萨曰：“一相、无相为二。若知一相
jí shì wú xiàng yì bù qǔ wú xiàng rù yú píng děng shì wéi rù bú
即是无相，亦不取无相，入于平等，是为入不
èr fǎ mén
二法门。”

miào bì pú sà yuē pú sà xīn shēng wén xīn wéi èr guān
妙臂菩萨曰：“菩萨心、声闻心为二。观
xīn xiàng kōng rú huàn huà zhě wú pú sà xīn wú shēng wén xīn
心相空，如幻化者，无菩萨心、无声闻心，
shì wéi rù bú èr fǎ mén
是为入不二法门。”

fú shā pú sà yuē shàn bú shàn wéi èr ruò bù qǐ shàn
弗沙菩萨曰：“善、不善为二。若不起善、
bú shàn rù wú xiàng jì ér tōng dá zhě shì wéi rù bú èr fǎ mén
不善，入无相际而通达者，是为入不二法门。”

shī zǐ pú sà yuē zuì fú wéi èr ruò dá zuì xìng zé yǔ
师子菩萨曰：“罪、福为二。若达罪性，则与
fú wú yì yǐ jīn gāng huì jué liǎo cǐ xiàng wú fù wú jiě zhě shì
福无异，以金刚慧决了此相，无缚无解者，是
wéi rù bú èr fǎ mén
为入不二法门。”

[85] 麗本：則；永樂北藏本：即

shī zǐ yì pú sà yuē yǒu lòu wú lòu wéi èr ruò dé zhū fǎ
师子意菩萨曰："有漏、无漏为二。若得诸法
děng zé bù qǐ lòu bú lòu xiǎng bù zhuó yú xiàng yì bú zhù wú
等，则不起漏、不漏想，不著于相，亦不住无
xiàng shì wéi rù bú èr fǎ mén
相，是为入不二法门。"

jìng jiě pú sà yuē yǒu wéi wú wéi wéi èr ruò lí yī qiè shù
净解菩萨曰："有为、无为为二。若离一切数，
zé xīn rú xū kōng yǐ qīng jìng huì wú suǒ ài zhě shì wéi rù bú èr fǎ
则心如虚空，以清净慧无所碍者，是为入不二法
mén
门。"

nà luó yán pú sà yuē shì jiān chū shì jiān wéi èr shì jiān xìng
那罗延菩萨曰："世间、出世间为二。世间性
kōng jí shì chū shì jiān yú qí zhōng bú rù bù chū bú yì bú sàn
空，即是出世间。于其中不入不出，不溢不散，
shì wéi rù bú èr fǎ mén
是为入不二法门。"

shàn yì pú sà yuē shēng sǐ niè pán wéi èr ruò jiàn shēng
善意菩萨曰："生死、涅槃为二。若见生
sǐ xìng zé wú shēng sǐ wú fù wú jiě bù rán[86] bú miè rú shì
死性，则无生死，无缚无解，不然[86]不灭，如是
jiě zhě shì wéi rù bú èr fǎ mén
解者，是为入不二法门。"

xiànjiàn pú sà yuē jìn bú jìn wéi èr fǎ ruò jiū jìng jìn
现见菩萨曰："尽、不尽为二。法若究竟，尽
ruò bú jìn jiē shì wú jìn xiàng wú jìn xiàng jí shì kōng kōng zé wú
若不尽，皆是无尽相；无尽相即是空，空则无
yǒu jìn bú jìn xiàng rú shì rù zhě shì wéi rù bú èr fǎ mén
有尽不尽相。如是入者，是为入不二法门。"

pǔ shǒu pú sà yuē wǒ wú wǒ wéi èr wǒ shàng bù kě dé
普守菩萨曰："我、无我为二。我尚不可得，
fēi wǒ hé kě dé jiàn wǒ shí xìng zhě bú fù qǐ èr shì wéi rù bú
非我何可得？见我实性者，不复起二，是为入不
èr fǎ mén
二法门。"

[86] 麗本：生；永樂北藏本：然

diàntiān pú sà yuē míng wú míngwéi èr wú míng shí xìng jí
电天菩萨曰：“明、无明为二。无明实性即
shì míng míng yì bù kě qǔ lí yī qiè shù yú qí zhōngpíngděng wú
是明，明亦不可取，离一切数，于其中平等无
èr zhě shì wéi rù bú èr fǎ mén
二者，是为入不二法门。”

xǐ jiàn pú sà yuē sè sè kōngwéi èr sè jí shì kōng
喜见菩萨曰：“色、色空为二。色即是空，
fēi sè mièkōng sè xìng zì kōng rú shì shòu xiǎng xíng shí
非色灭空，色性自空。如是受、想、行、识，
shí kōngwéi èr shí jí shì kōng fēi shí mièkōng shí xìng zì kōng
识空为二，识即是空，非识灭空，识性自空，
yú qí zhōng ér tōng dá zhě shì wéi rù bú èr fǎ mén
于其中而通达者，是为入不二法门。”

míngxiàng pú sà yuē sì zhǒng yì kōngzhǒng yì wéi èr sì
明相菩萨曰：“四种异、空种异为二。四
zhǒngxìng jí shì kōngzhǒngxìng rú qián jì hòu jì kōng gù zhōng jì
种性即是空种性，如前际、后际空，故中际
yì kōng ruò néng rú shì zhī zhū zhǒngxìngzhě shì wéi rù bú èr fǎ
亦空。若能如是知诸种性者，是为入不二法
mén
门。”

miào yì pú sà yuē yǎn sè wéi èr ruò zhī yǎnxìng yú
妙意菩萨曰：“眼、色为二。若知眼性，于
sè bù tān bú huì bù chī shì míng jì miè rú shì ěr shēng
色不贪、不恚、不痴，是名寂灭。如是耳声、
bí xiāng shé wèi shēnchù yì fǎ wéi èr ruò zhī yì xìng yú
鼻香、舌味、身触、意法为二，若知意性，于
fǎ bù tān bú huì bù chī shì míng jì miè ān zhù qí zhōng
法不贪、不恚、不痴，是名寂灭，安住其中，
shì wéi rù bú èr fǎ mén
是为入不二法门。”

wú jìn yì pú sà yuē bù shī huí xiàng yī qiè zhì wéi èr
无尽意菩萨曰：“布施、回向一切智为二。
bù shī xìng jí shì huí xiàng yī qiè zhì xìng rú shì chí jiè rěn rǔ jīng
布施性即是回向一切智性，如是持戒、忍辱、精
jìn chándìng zhì huì huí xiàng yī qiè zhì wéi èr zhì huì xìng jí
进、禅定、智慧，回向一切智为二，智慧性即

shì huí xiàng yī qiè zhì xìng yú qí zhōng rù yī xiàng zhě shì wéi rù bú
是回向一切智性，于其中入一相者，是为入不
èr fǎ mén
二法门。”

shēn huì pú sà yuē shì kōng shì wú xiàng shì wú zuò wéi èr
深慧菩萨曰：“是空、是无相、是无作为二。
kōng jí wú xiàng wú xiàng jí wú zuò ruò kōng wú xiàng wú zuò
空即无相，无相即无作；若空、无相、无作，
zé wú xīn yì shí yú yī jiě tuō mén jí shì sān jiě tuō mén zhě shì wéi
则无心意识。于一解脱门即是三解脱门者，是为
rù bú èr fǎ mén
入不二法门。”

jì gēn pú sà yuē fó fǎ zhòng wéi èr fó jí shì fǎ
寂根菩萨曰：“佛、法、众为二。佛即是法，
fǎ jí shì zhòng shì sān bǎo jiē wú wéi xiàng yǔ xū kōng děng yī
法即是众，是三宝皆无为相，与虚空等，一
qiè fǎ yì ěr néng suí cǐ xíng zhě shì wéi rù bú èr fǎ mén
切法亦尔。能随此行者，是为入不二法门。”

xīn wú ài pú sà yuē shēn shēn miè wéi èr shēn jí shì shēn
心无碍菩萨曰：“身、身灭为二。身即是身
miè suǒ yǐ zhě hé jiàn shēn shí xiàng zhě bù qǐ jiàn shēn jí jiàn miè
灭。所以者何？见身实相者，不起见身及见灭
shēn shēn yǔ miè shēn wú èr wú fēn bié yú qí zhōng bù jīng bú jù
身，身与灭身无二无分别，于其中不惊、不惧
zhě shì wéi rù bú èr fǎ mén
者，是为入不二法门。”

shàng shàn pú sà yuē shēn kǒu yì shàn wéi èr shì sān
上善菩萨曰：“身、口、意善为二。是三
yè jiē wú zuò xiàng shēn wú zuò xiàng jí kǒu wú zuò xiàng kǒu wú zuò
业皆无作相，身无作相，即口无作相；口无作
xiàng jí yì wú zuò xiàng shì sān yè wú zuò xiàng jí yī qiè fǎ wú
相，即意无作相；是三业无作相，即一切法无
zuò xiàng néng rú shì suí wú zuò huì zhě shì wéi rù bú èr fǎ mén
作相。能如是随无作慧者，是为入不二法门。”

fú tián pú sà yuē fú xíng zuì xíng bú dòng xíng wéi èr
福田菩萨曰：“福行、罪行、不动行为二。
sān xíng shí xìng jí shì kōng kōng zé wú fú xíng wú zuì xíng wú bú dòng
三行实性即是空，空则无福行、无罪行、无不动

xíng yú cǐ sānxíng ér bù qǐ zhě shì wéi rù bú èr fǎ mén
行。于此三行而不起者，是为入不二法门。”

huāyán pú sà yuē cóng wǒ qǐ èr wéi èr jiàn wǒ shí xiàngzhě
华严菩萨曰：“从我起二为二。见我实相者，

bù qǐ èr fǎ ruò bú zhù èr fǎ zé wú yǒu shí wú suǒ shí zhě
不起二法；若不住二法，则无有识。无所识者，

shì wéi rù bú èr fǎ mén
是为入不二法门。”

dé zàng pú sà yuē yǒu suǒ dé xiàngwéi èr ruò wú suǒ dé
德藏菩萨曰：“有所得相为二。若无所得，

zé wú qǔ shě wú qǔ shě zhě shì wéi rù bú èr fǎ mén
则无取舍。无取舍者，是为入不二法门。”

yuèshàng pú sà yuē àn yǔ míngwéi èr wú àn wú míng
月上菩萨曰：“暗与明为二。无暗、无明，

zé wú yǒu èr suǒ yǐ zhě hé rú rù mièshòuxiǎngdìng wú àn wú
则无有二。所以者何？如入灭受想定，无暗无

míng yī qiè fǎ xiàng yì fù rú shì yú qí zhōngpíngděng rù zhě
明，一切法相亦复如是，于其中平等入者，

shì wéi rù bú èr fǎ mén
是为入不二法门。”

bǎo yìn shǒu pú sà yuē yào niè pán bú yào shì jiān wéi èr
宝印手菩萨曰：“乐涅槃、不乐世间为二。

ruò bú yào niè pán bú yàn shì jiān zé wú yǒu èr suǒ yǐ zhě hé
若不乐涅槃、不厌世间，则无有二。所以者何？

ruò yǒu fù zé yǒu jiě ruò běn wú fù qí shéi qiú jiě wú fù wú
若有缚，则有解。若本无缚，其谁求解？无缚无

jiě zé wú yàoyàn shì wéi rù bú èr fǎ mén
解，则无乐厌，是为入不二法门。”

zhū dǐngwáng pú sà yuē zhèngdào xié dàowéi èr zhùzhèng
珠顶王菩萨曰：“正道、邪道为二。住正

dàozhě zé bù fēn bié shì xié shì zhèng lí cǐ èr zhě shì wéi rù
道者，则不分别是邪是正，离此二者，是为入

bú èr fǎ mén
不二法门。”

yào shí pú sà yuē shí bù shí wéi èr shí jiànzhěshàng bú
乐实菩萨曰：“实、不实为二。实见者尚不

jiàn shí hé kuàng fēi shí suǒ yǐ zhě hé fēi ròu yǎnsuǒ jiàn huì yǎn
见实，何况非实！所以者何？非肉眼所见，慧眼

nǎi néngjiàn ér cǐ huì yǎn wú jiàn wú bú jiàn shì wéi rù bú èr fǎ
乃能见，而此慧眼，无见无不见，是为入不二法
mén
门。”

rú shì zhū pú sà gè gè shuō yǐ wènwén shū shī lì hé děng
如是诸菩萨各各说已，问文殊师利：“何等
shì pú sà rù bú èr fǎ mén
是菩萨入不二法门？”

wén shū shī lì yuē rú wǒ yì zhě yú yī qiè fǎ wú yán wú
文殊师利曰：“如我意者，于一切法无言无
shuō wú shì wú shí lí zhū wèn dá shì wéi rù bú èr fǎ mén
说，无示无识，离诸问答，是为入不二法门。”

yú shì wén shū shī lì wèn wéi mó jié wǒ děng gè zì shuō yǐ
于是文殊师利问维摩诘：“我等各自说已，
rén zhě dāng shuō hé děng shì pú sà rù bú èr fǎ mén
仁者当说何等是菩萨入不二法门？”

shí wéi mó jié mò rán wú yán
时，维摩诘默然无言。

wén shū shī lì tàn yuē shàn zāi shàn zāi nǎi zhì wú yǒu wén
文殊师利叹曰：“善哉，善哉！乃至无有文
zì yǔ yán shì zhēn rù bú èr fǎ mén
字、语言，是真入不二法门。”

shuō shì rù bú èr fǎ mén pǐn shí yú cǐ zhòng zhōng wǔ qiān
说是入不二法门品时，于此众中，五千
pú sà jiē rù bú èr fǎ mén dé wú shēng fǎ rěn
菩萨皆入不二法门，得无生法忍。

wéi mó jié suǒ shuō jīng juàn xià

维摩诘所说经卷下

yáo qín sānzàng fǎ shī jiū mó luó shí fèng zhào yì

姚秦三藏法师鸠摩罗什奉 诏译[87]

xiāng jī fó pǐn dì shí

香积佛品第十

yú shì shè lì fú xīn niàn rì shí yù zhì cǐ zhū pú sà dāng

于是舍利弗心念："日时欲至，此诸菩萨当

yú hé shí

于何食？"

shí wéi mó jié zhī qí yì ér yù yán fó shuō bā jiě tuō

时，维摩诘知其意而语言："佛说八解脱，

rén zhě shòuxíng qǐ zá yù shí ér wén fǎ hū ruò yù shí zhě qiě dài

仁者受行，岂杂欲食而闻法乎？若欲食者，且待

xū yú dāng lìng rǔ dé wèi céngyǒu shí

须臾，当令汝得未曾有食。"

shí wéi mó jié jí rù sānmèi yǐ shéntōng lì shì zhū dà zhòng

时，维摩诘即入三昧，以神通力示诸大众，

shàngfāng jiè fēn guò sì shí èr héng hé shā fó tǔ yǒu guó míngzhòng

上方界分过四十二恒河沙佛土，有国名众

xiāng fó hàoxiāng jī jīn xiàn zài qí guóxiāng qì bǐ yú shí fāng

香，佛号香积，今现在。其国香气，比于十方

zhū fó shì jiè rén tiān zhī xiāng zuì wéi dì yī bǐ tǔ wú yǒushēng

诸佛世界人、天之香，最为第一。彼土无有声

wén pì zhī fó míng wéiyǒuqīngjìng dà pú sà zhòng fó wèishuō fǎ

闻、辟支佛名，唯有清净大菩萨众，佛为说法。

qí jiè yī qiè jiē yǐ xiāngzuò lóu gé jīngxíngxiāng dì yuànyuán jiē

其界一切皆以香作楼阁，经行香地，苑园皆

xiāng qí shí xiāng qì zhōu liú shí fāng wú liàng shì jiè shí bǐ fó

香，其食香气，周流十方无量世界。时，彼佛

yǔ zhū pú sà fānggòngzuò shí yǒuzhūtiān zǐ jiē hàoxiāngyán xī fā

与诸菩萨方共坐食，有诸天子皆号香严，悉发

[87] 麗本：姚秦三藏鳩摩羅什譯；永樂北藏本：姚秦三藏法師鳩摩羅什奉　詔譯

ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn gòngyǎng bǐ fó jí zhū pú sà
阿耨多罗三藐三菩提心，供养彼佛及诸菩萨，
cǐ zhū dà zhòngmò bú mù jiàn
此诸大众莫不目见。

shí wéi mó jié wènzhòng pú sà zhū rén zhě shéinéng zhì
时，维摩诘问众菩萨[88]："诸仁者！谁能致
bǐ fó fàn
彼佛饭？"

yǐ wénshū shī lì wēishén lì gù xián jiē mò rán
以文殊师利威神力故，咸皆默然。

wéi mó jié yán rén cǐ dà zhòng wú nǎi kě chǐ
维摩诘言："仁此大众无乃可耻？"

wénshū shī lì yuē rú fó suǒyán wù qīngwèixué
文殊师利曰："如佛所言，勿轻未学。"

yú shì wéi mó jié bù qǐ yú zuò jū zhòng huì qián huàzuò pú
于是维摩诘不起于座，居众会前，化作菩
sà xiànghǎoguāngmíng wēi dé shūshèng bì yú zhòng huì ér gào
萨，相好光明，威德殊胜，蔽于众会，而告
zhī yuē rǔ wǎngshàngfāng jiè fēn dù rú sì shí èr héng hé shā fó
之曰："汝往上方界分，度如四十二恒河沙佛
tǔ yǒuguómíngzhòngxiāng fó hàoxiāng jī yǔ zhū pú sà fānggòng
土，有国名众香，佛号香积，与诸菩萨方共
zuò shí rǔ wǎngdào bǐ rú wǒ cí[89] yuē wéi mó jié qǐ shǒu shì
坐食。汝往到彼，如我词[89]曰：'维摩诘稽首世
zūn zú xià zhì jìng wú liàng wènxùn qǐ jū shǎobìngshǎonǎo qì
尊足下，致敬无量，问讯起居，少病少恼，气
lì ān fǒu yuàn dé shì zūn suǒ shí zhī yú dāng yú suō pó shì jiè shī
力安不？愿得世尊所食之余，当于娑婆世界施
zuò fó shì lìng cǐ yàoxiǎo fǎ zhě dé hóng dà dào yì shǐ rú lái míng
作佛事，令此乐小法者得弘大道，亦使如来名
shēng pǔ wén
声普闻。'"

shí huà pú sà jí yú huì qián shēng yú shàngfāng jǔ zhòng
时，化菩萨即于会前，升于上方，举众
jiē jiàn qí qù dàozhòngxiāng jiè lǐ bǐ fó zú yòuwén qí yán
皆见其去，到众香界，礼彼佛足。又闻其言：

[88] 麗本：薩言；永樂北藏本：薩
[89] 麗本：辭；永樂北藏本：詞

wéi mó jié qǐ shǒu shì zūn zú xià zhì jìng wú liàng wènxùn qǐ jū
“维摩诘稽首世尊足下，致敬无量，问讯起居，

shǎobìngshǎonǎo qì lì ān fǒu yuàn dé shì zūn suǒ shí zhī yú yù
少病少恼，气力安不？愿得世尊所食之余，欲

yú suō pó shì jiè shī zuò fó shì shǐ cǐ yàoxiǎo fǎ zhě dé hóng dà dào
于娑婆世界施作佛事，使此乐小法者得弘大道，

yì shǐ rú lái míngshēng pǔ wén
亦使如来名声普闻。”

bǐ zhū dà shì jiànhuà pú sà tàn wèicéngyǒu jīn cǐ shàngrén
彼诸大士见化菩萨，叹未曾有：“今此上人

cóng hé suǒ lái suō pó shì jiè wéi zài hé xǔ yún hé míng wéi yào
从何所来？娑婆世界为在何许？云何名为乐

xiǎo fǎ zhě jí yǐ wèn fó
小法者？”即以问佛。

fó gào zhī yuē xià fāng dù rú sì shí èr héng hé shā fó tǔ
佛告之曰：“下方度如四十二恒河沙佛土，

yǒu shì jiè míngsuō pó fó hào shì jiā móu ní jīn xiàn zài yú wǔ
有世界，名娑婆，佛号释迦牟尼，今现在。于五

zhuó è shì wèiyàoxiǎo fǎ zhòngshēng fū yǎndàojiào bǐ yǒu pú sà
浊恶世，为乐小法众生敷演道教。彼有菩萨，

míngwéi mó jié zhù bù kě sī yì jiě tuō wèi zhū pú sà shuō fǎ gù
名维摩诘，住不可思议解脱，为诸菩萨说法，故

qiǎnhuà lái chēngyáng wǒ míng bìngzàn cǐ tǔ lìng bǐ pú sà zēng
遣化来，称扬我名，并赞此土，令彼菩萨增

yì gōng dé
益功德。”

bǐ pú sà yán qí rén hé rú nǎi zuò shì huà dé lì wú wèi
彼菩萨言：“其人何如，乃作是化？德力无畏，

shén zú ruò sī
神足若斯！”

fó yán shèn dà yī qiè shí fāng jiē qiǎnhuàwǎng shī zuò fó
佛言：“甚大！一切十方皆遣化往，施作佛

shì ráo yì zhòngshēng
事，饶益众生。”

yú shì xiāng jī rú lái yǐ zhòngxiāng bō chéngmǎnxiāngfàn yǔ
于是香积如来，以众香钵盛满香饭与

huà pú sà
化菩萨。

shí bǐ jiǔ bǎi wàn pú sà jù fā shēng yán wǒ yù yì suō pó
时，彼九百万菩萨俱发声言：“我欲诣娑婆
shì jiè gòng yǎng shì jiā móu ní fó bìng yù jiàn wéi mó jié děng zhū pú
世界供养释迦牟尼佛，并欲见维摩诘等诸菩
sà zhòng
萨众。”

fó yán kě wǎng shè rǔ shēn xiāng wú lìng bǐ zhū zhòng shēng
佛言：“可往。摄汝身香，无令彼诸众生
qǐ huò zhuó xīn yòu dāng shě rǔ běn xíng wù shǐ bǐ guó qiú pú sà zhě
起惑著心。又当舍汝本形，勿使彼国求菩萨者
ér zì bǐ chǐ yòu rǔ yú bǐ mò huái qīng jiàn ér zuò ài xiǎng suǒ
而自鄙耻。又汝于彼莫怀轻贱，而作碍想。所
yǐ zhě hé shí fāng guó tǔ jiē rú xū kōng yòu zhū fó wèi yù huà zhū
以者何？十方国土皆如虚空。又诸佛为欲化诸
yào xiǎo fǎ zhě bú jìn xiàn qí qīng jìng tǔ ěr
乐小法者，不尽现其清净土耳！”

shí huà pú sà jì shòu bō fàn yǔ bǐ jiǔ bǎi wàn pú sà jù
时，化菩萨既受钵饭，与彼九百万菩萨俱，
chéng fó wēi shén jí wéi mó jié lì yú bǐ shì jiè hū rán bú xiàn
承佛威神及维摩诘力，于彼世界，忽然不现，
xū yú zhī jiān zhì wéi mó jié shè
须臾之间，至维摩诘舍。

shí wéi mó jié jí huà zuò jiǔ bǎi wàn shī zǐ zhī zuò yán hǎo rú
时，维摩诘即化作九百万师子之座，严好如
qián zhū pú sà jiē zuò qí shàng
前，诸菩萨皆坐其上。

shí[90] huà pú sà yǐ mǎn bō xiāng fàn yǔ wéi mó jié fàn xiāng pǔ
时[90]，化菩萨以满钵香饭与维摩诘，饭香普
xūn pí yē lí chéng jí sān qiān dà qiān shì jiè shí pí yē lí pó luó
熏毗耶离城及三千大千世界。时，毗耶离婆罗
mén jū shì děng wén shì xiāng qì shēn yì kuài rán tàn wèi céng
门、居士等，闻是香气，身意快然，叹未曾
yǒu yú shì zhǎng zhě zhǔ yuè gài cóng bā wàn sì qiān rén lái rù wéi mó
有。于是长者主月盖从八万四千人，来入维摩
jié shè jiàn qí shì zhòng pú sà shèn duō zhū shī zǐ zuò gāo guǎng yán hǎo
诘舍。见其室中菩萨甚多，诸师子座高广严好，

[90] 麗本：是；永樂北藏本：時

jiē dà huān xǐ lǐ zhòng pú sà jí dà dì zǐ què zhù yī miàn zhū
皆大欢喜，礼众菩萨及大弟子，却住一面。诸
dì shén xū kōngshén jí yù sè jiè zhū tiān wén cǐ xiāng qì yì
地神、虚空神及欲、色界诸天，闻此香气，亦
jiē lái rù wéi mó jié shè
皆来入维摩诘舍。

shí wéi mó jié yù shè lì fú děng zhū dà shēngwén rén zhě kě
时，维摩诘语舍利弗等诸大声闻："仁者可
shí rú lái gān lù wèi fàn dà bēi suǒ xūn wú yǐ xiàn yì shí zhī shǐ
食如来甘露味饭，大悲所熏[91]，无以限意食之，使
bù xiāo yě
不消也。"

yǒu yì shēngwénniàn shì fàn shǎo ér cǐ dà zhòng rén rén dāng
有异声闻念："是饭少，而此大众人人当
shí
食？"

huà pú sà yuē wù yǐ shēngwénxiǎo dé xiǎo zhì chēngliàng rú
化菩萨曰："勿以声闻小德小智，称量如
lái wú liàng fú huì sì hǎi yǒu jié cǐ fàn wú jìn shǐ yī qiè rén shí
来无量福慧。四海有竭，此饭无尽。使一切人食，
tuán ruò xū mí nǎi zhì yī jié yóu bù néng jìn suǒ yǐ zhě hé
抟[92]若须弥，乃至一劫，犹不能尽。所以者何？
wú jìn jiè dìng zhì huì jiě tuō jiě tuō zhī jiàngōng dé jù zú zhě
无尽戒、定、智慧、解脱、解脱知见功德具足者，
suǒ shí zhī yú zhōng bù kě jìn yú shì bō fàn xī bǎozhòng huì
所食之余，终不可尽。"于是钵饭悉饱众会，
yóu gù bú sì qí zhū pú sà shēngwén tiān rén shí cǐ fàn zhě
犹故不傝[93]。其诸菩萨、声闻、天、人食此饭者，
shēn ān kuài lè pì rú yī qiè yàozhuāngyánguózhū pú sà yě yòuzhū
身安快乐，譬如一切乐庄严国诸菩萨也。又诸
máokǒng jiē chūmiàoxiāng yì rú zhòngxiāngguó tǔ zhū shù zhī xiāng
毛孔皆出妙香，亦如众香国土诸树之香。

ěr shí wéi mó jié wènzhòngxiāng pú sà xiāng jī rú lái yǐ
尔时，维摩诘问众香菩萨："香积如来以

[91] 麗本：熏；永樂北藏本：勳；校勘：熏
[92] 麗本：揣；永樂北藏本：摶
[93] 麗本：殫；永樂北藏本：傝

hé shuō fǎ
何说法？”

bǐ pú sà yuē wǒ tǔ rú lái wú wén zì shuō dàn yǐ zhòng
彼菩萨曰：“我土如来无文字说，但以众

xiāng lìng zhū tiān rén dé rù lǜ xíng pú sà gè gè zuò xiāng shù xià
香令诸天、人得入律行。菩萨各各坐香树下，

wén sī miào xiāng jí huò yī qiè dé zàng sān mèi dé shì sān mèi zhě
闻斯妙香，即获一切德藏三昧。得是三昧者，

pú sà suǒ yǒu gōng dé jiē xī jù zú
菩萨所有功德皆悉具足。”

bǐ zhū pú sà wèn wéi mó jié jīn shì zūn shì jiā móu ní yǐ hé
彼诸菩萨问维摩诘：“今世尊释迦牟尼以何

shuō fǎ
说法？”

wéi mó jié yán cǐ tǔ zhòng shēng gāng qiáng nán huà gù fó wèi
维摩诘言：“此土众生刚强难化，故佛为

shuō gāng qiáng zhī yǔ yǐ tiáo fú zhī yán shì dì yù shì chù shēng shì
说刚强之语以调伏之。言是地狱、是畜生、是

è guǐ shì zhū nán chù shì yú rén shēng chù shì shēn xié xíng shì
饿鬼，是诸难处，是愚人生处；是身邪行，是

shēn xié xíng bào shì kǒu xié xíng shì kǒu xié xíng bào shì yì xié xíng
身邪行报；是口邪行，是口邪行报；是意邪行，

shì yì xié xíng bào shì shā shēng shì shā shēng bào shì bù yǔ qǔ
是意邪行报；是杀生，是杀生报；是不与取，

shì bù yǔ qǔ bào shì xié yín shì xié yín bào shì wàng yǔ shì
是不与取报；是邪淫，是邪淫报；是妄语，是

wàng yǔ bào shì liǎng shé shì liǎng shé bào shì è kǒu shì è kǒu
妄语报；是两舌，是两舌报；是恶口，是恶口

bào shì wú yì yǔ shì wú yì yǔ bào shì tān jí shì tān jí bào
报；是无义语，是无义语报；是贪嫉，是贪嫉报；

shì chēn nǎo shì chēn nǎo bào shì xié jiàn shì xié jiàn bào shì qiān
是瞋恼，是瞋恼报；是邪见，是邪见报；是悭

lìn shì qiān lìn bào shì huǐ jiè shì huǐ jiè bào shì chēn huì
吝，是悭吝报；是毁戒，是毁戒报；是瞋恚，

shì chēn huì bào shì xiè dài shì xiè dài bào shì luàn yì shì luàn
是瞋恚报；是懈怠，是懈怠报；是乱意，是乱

yì bào shì yú chī shì yú chī bào shì jié jiè shì chí jiè shì
意报；是愚痴，是愚痴报；是结戒，是持戒，是

fàn jiè shì yīngzuò shì bù yīngzuò shì zhàng ài shì bú zhàng ài
犯戒；是应作，是不应作；是障碍，是不障碍；
shì dé zuì shì lí zuì shì jìng shì gòu shì yǒu lòu shì wú lòu
是得罪，是离罪；是净，是垢；是有漏，是无漏；
shì xié dào shì zhèngdào shì yǒu wéi shì wú wéi shì shì jiān
是邪道，是正道；是有为，是无为；是世间，
shì niè pán yǐ nánhuà zhī rén xīn rú yuánhóu gù yǐ ruò gānzhǒng
是涅槃。以难化之人，心如猨猴，故以若干种
fǎ zhì yù qí xīn nǎi kě tiáo fú pì rú xiàngmǎ lǒng lì bù tiáo
法，制御其心，乃可调伏。譬如象马，懱悷不调，
jiā zhū chǔ dú nǎi zhì chè gǔ rán hòutiáo fú rú shì gāngqiángnán
加诸楚毒，乃至彻骨，然后调伏。如是刚强难
huàzhòngshēng gù yǐ yī qiè kǔ qiè zhī yán nǎi kě rù lǜ
化众生，故以一切苦切之言，乃可入律。”

bǐ zhū pú sà wénshuō shì yǐ jiē yuē wèi céngyǒu yě rú
彼诸菩萨闻说是已，皆曰：“未曾有也！如
shì zūn shì jiā móu ní fó yǐn qí wú liàng zì zài zhī lì nǎi yǐ pín suǒ
世尊释迦牟尼佛，隐其无量自在之力，乃以贫所
yào fǎ dù tuō zhòngshēng sī zhū pú sà yì néng láo qiān yǐ wú liàng
乐法，度脱众生。斯诸菩萨亦能劳谦，以无量
dà bēi shēng shì fó tǔ
大悲，生是佛土。”

wéi mó jié yán cǐ tǔ pú sà yú zhū zhòngshēng dà bēi jiān gù
维摩诘言：“此土菩萨于诸众生大悲坚固，
chéng rú suǒ yán rán qí yī shì ráo yì zhòngshēng duō yú bǐ guó bǎi
诚如所言。然其一世饶益众生，多于彼国百
qiān jié xíng suǒ yǐ zhě hé cǐ suō pó shì jiè yǒu shí shì shàn fǎ zhū
千劫行。所以者何？此娑婆世界有十事善法，诸
yú jìng tǔ zhī suǒ wú yǒu hé děng wéi shí yǐ bù shī shè pín qióng
余净土之所无有。何等为十？以布施摄贫穷，
yǐ jìng jiè shè huǐ jìn yǐ rěn rǔ shè chēn huì yǐ jīng jìn shè xiè dài
以净戒摄毁禁，以忍辱摄瞋恚，以精进摄懈怠，
yǐ chándìng shè luàn yì yǐ zhì huì shè yú chī shuō chú nán fǎ dù bā
以禅定摄乱意，以智慧摄愚痴，说除难法度八
nán zhě yǐ dà shèng fǎ dù yào xiǎo shèng zhě yǐ zhū shàngēn jì wú dé
难者，以大乘法度乐小乘者，以诸善根济无德
zhě cháng yǐ sì shè chéng jiù zhòngshēng shì wéi shí
者，常以四摄成就众生，是为十。”

bǐ pú sà yuē pú sà chéng jiù jǐ fǎ yú cǐ shì jiè xíng
彼菩萨曰：“菩萨 成 就几法？于此世界行
wú chuāngyóu shēng yú jìng tǔ
无 疮 疣， 生 于净土。”

wéi mó jié yán pú sà chéng jiù bā fǎ yú cǐ shì jiè xíng wú
维摩诘言：“菩萨 成 就八法，于此世界行无
chuāngyóu shēng yú jìng tǔ hé děng wéi bā ráo yì zhòngshēng
疮 疣， 生 于净土。何 等 为八？饶益 众 生，
ér bú wàngbào dài yī qiè zhòngshēngshòuzhū kǔ nǎo suǒ zuògōng dé
而不 望 报；代一切 众 生 受诸苦恼，所作 功 德
jìn yǐ shī zhī děng xīn zhòngshēng qiān xià wú ài yú zhū pú sà
尽以施之； 等心 众 生， 谦 下无碍； 于诸菩萨
shì zhī rú fó suǒ wèiwén jīng wén zhī bù yí bù yǔ shēngwén ér
视之如佛；所未闻经，闻之不疑；不与 声 闻而
xiāngwéi bèi bù jí bǐ gòng bù gāo jǐ lì ér yú qí zhōngtiáo fú
相 违背；不嫉彼 供，不高己利，而于其 中 调伏
qí xīn chángxǐng jǐ guò bú sòng bǐ duǎn héng yǐ yī xīn qiú zhū
其心； 常 省己过，不讼彼 短， 恒 以一心求诸
gōng dé shì wéi bā fǎ
功 德， 是为八法。”

wéi mó jié wénshū shī lì yú dà zhòngzhōngshuō shì fǎ shí bǎi
维摩诘、文殊师利于大 众 中 说是法时，百
qiāntiān rén jiē fā ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn shí qiān pú
千天、人皆发阿耨多罗三 藐 三菩提心，十千菩
sà dé wú shēng fǎ rěn
萨得无 生 法忍。

pú sà hèng pǐn dì shí yī
菩萨行品第十一[94]

shì shí fó shuō fǎ yú ān luó shùyuán qí dì hū rángguǎng bó
是时，佛说法于菴罗树 园，其地忽然 广 博
yán shì yī qiè zhòng huì jiē zuò jīn sè
严事， 一切 众 会皆作金色。

ē nán bó fó yán shì zūn yǐ hé yīn yuán yǒu cǐ ruì yìng
阿难白佛言：“世尊！以何因 缘，有此瑞应？

[94] 麗本：維摩詰所說經菩薩行品第十一；永樂北藏本：菩薩行品第十一

shì chù hū rán guǎng bó yán shì yī qiè zhòng huì jiē zuò jīn sè
是处忽然广博严事，一切众会皆作金色。”

fó gào ē nán shì wéi mó jié wén shū shī lì yǔ zhū dà zhòng
佛告阿难：“是维摩诘、文殊师利与诸大众

gōng jìng wéi rào fā yì yù lái gù xiān wéi cǐ ruì yìng
恭敬围绕，发意欲来，故先为此瑞应。”

yú shì wéi mó jié yù wén shū shī lì kě gòng jiàn fó yǔ zhū
于是维摩诘语文殊师利：“可共见佛，与诸

pú sà lǐ shì gòng yǎng
菩萨礼事供养。”

wén shū shī lì yán shàn zāi xíng yǐ jīn zhèng shì shí
文殊师利言：“善哉！行矣！今正是时。”

wéi mó jié jí yǐ shén lì chí zhū dà zhòng bìng shī zǐ zuò zhì
维摩诘即以神力，持诸大众并师子座，置

yú yòu zhǎng wǎng yì fó suǒ dào yǐ zhuó dì qǐ shǒu fó zú yòu
于右掌，往诣佛所。到已著地，稽首佛足，右

rào qī zā yī xīn hé zhǎng zài yī miàn lì qí zhū pú sà jí jiē
绕七匝，一心合掌，在一面立。其诸菩萨即皆

bì zuò qǐ shǒu fó zú yì rào qī zā yú yī miàn lì zhū dà dì
避座，稽首佛足，亦绕七匝，于一面立。诸大弟

zǐ shì fàn sì tiān wáng děng yì jiē bì zuò qǐ shǒu fó zú
子、释、梵、四天王等，亦皆避座，稽首佛足，

zài yī miàn lì
在一面立。

yú shì shì zūn rú fǎ wèi wèn zhū pú sà yǐ gè lìng fù zuò jí
于是世尊如法慰问诸菩萨已，各令复坐，即

jiē shòu jiào zhòng zuò yǐ dìng fó yù shè lì fú rǔ jiàn pú sà dà
皆受教。众坐已定，佛语舍利弗：“汝见菩萨大

shì zì zài shén lì zhī suǒ wéi hū
士自在神力之所为乎？”

wěi rán yǐ jiàn
“唯然，已见！”

rǔ yì yún hé
“汝[95]意云何？”

shì zūn wǒ dǔ qí wéi bù kě sī yì fēi yì suǒ tú fēi
“世尊！我睹其为不可思议，非意所图，非

[95] 麗本：於汝；永樂北藏本：汝

duósuǒ cè
度所测。”

ěr shí ē nán bó fó yán shì zūn jīn suǒwénxiāng zì
尔时，阿难白佛言：“世尊！今所闻香，自

xī wèiyǒu shì wéi hé xiāng
昔未有，是为何香？”

fó gào ē nán shì bǐ pú sà máokǒng zhī xiāng
佛告阿难：“是彼菩萨毛孔之香。”

yú shì shè lì fú yù ē nányán wǒ děngmáokǒng yì chū shì
于是舍利弗语阿难言：“我等毛孔亦出是

xiāng
香。”

ē nányán cǐ suǒ cóng lái
阿难言：“此所从来？”

yuē shì zhǎngzhě wéi mó jié cóngzhòngxiāngguó qǔ fó yú fàn
曰：“是长者维摩诘从众香国取佛余饭，

yú shè shí zhě yī qiè máokǒng jiē xiāngruò cǐ
于舍食者，一切毛孔皆香若此。”

ē nánwènwéi mó jié shì xiāng qì zhù dāng jiǔ rú
阿难问维摩诘：“是香气住当久如？”

wéi mó jié yán zhì cǐ fànxiāo
维摩诘言：“至此饭消。”

yuē cǐ fàn jiǔ rú dāngxiāo
曰：“此饭久如当消？”

yuē cǐ fàn shì lì zhì yú qī rì rán hòu nǎi xiāo yòu
曰：“此饭势力至于七日，然后乃消。又，

ē nán ruòshēngwén rén wèi rù zhèngwèi shí cǐ fàn zhě dé rù zhèng
阿难，若声闻人未入正位食此饭者，得入正

wèi rán hòu nǎi xiāo yǐ rù zhèngwèi shí cǐ fàn zhě dé xīn jiě tuō
位，然后乃消；已入正位食此饭者，得心解脱，

rán hòu nǎi xiāo ruò wèi fā dà shèng yì shí cǐ fàn zhě zhì fā yì nǎi
然后乃消；若未发大乘意食此饭者，至发意乃

xiāo yǐ fā yì shí cǐ fàn zhě dé wú shēngrěn rán hòu nǎi xiāo yǐ
消；已发意食此饭者得无生忍，然后乃消；已

dé wú shēngrěn shí cǐ fàn zhě zhì yī shēng bǔ chù rán hòu nǎi xiāo
得无生忍食此饭者，至一生补处，然后乃消。

pì rú yǒuyào míngyuēshàngwèi qí yǒu fú zhě shēnzhū dú miè
譬如有药，名曰上味，其有服者，身诸毒灭，

rán hòu nǎi xiāo cǐ fàn rú shì miè chú yī qiè zhū fán nǎo dú rán hòu
然后乃消。此饭如是，灭除一切诸烦恼毒，然后
nǎi xiāo
乃消。”

ē nán bó fó yán wèi céng yǒu yě shì zūn rú cǐ xiāng fàn
阿难白佛言：“未曾有也！世尊！如此香饭
néng zuò fó shì
能作佛事。”

fó yán rú shì rú shì ē nán huò yǒu fó tǔ yǐ fó guāng
佛言：“如是，如是！阿难！或有佛土以佛光
míng ér zuò fó shì yǒu yǐ zhū pú sà ér zuò fó shì yǒu yǐ fó suǒ huà
明而作佛事，有以诸菩萨而作佛事，有以佛所化
rén ér zuò fó shì yǒu yǐ pú tí shù ér zuò fó shì yǒu yǐ fó yī fú
人而作佛事，有以菩提树而作佛事，有以佛衣服、
wò jù ér zuò fó shì yǒu yǐ fàn shí ér zuò fó shì yǒu yǐ yuán lín tái
卧具而作佛事，有以饭食而作佛事，有以园林台
guàn ér zuò fó shì yǒu yǐ sān shí èr xiàng bā shí suí xíng hǎo ér zuò
观而作佛事，有以三十二相、八十随形好而作
fó shì yǒu yǐ fó shēn ér zuò fó shì yǒu yǐ xū kōng ér zuò fó shì
佛事，有以佛身而作佛事，有以虚空而作佛事，
zhòng shēng yīng yǐ cǐ yuán dé rù lǜ xíng yǒu yǐ mèng huàn yǐng
众生应以此缘得入律行。有以梦、幻、影、
xiǎng jìng zhōng xiàng shuǐ zhōng yuè rè shí yàn[96] rú shì děng yù
响、镜中像、水中月、热时焰，如是等喻
ér zuò fó shì yǒu yǐ yīn shēng yǔ yán wén zì ér zuò fó shì
而作佛事。有以音声、语言、文字而作佛事。
huò yǒu qīng jìng fó tǔ jì mò wú yán wú shuō wú shì wú shí
或有清净佛土、寂寞无言、无说、无示、无识、
wú zuò wú wéi ér zuò fó shì rú shì ē nán zhū fó wēi yí
无作、无为，而作佛事。如是，阿难，诸佛威仪
jìn zhǐ zhū suǒ shī wéi wú fēi fó shì
进止，诸所施为，无非佛事。

ē nán yǒu cǐ sì mó bā wàn sì qiān zhū fán nǎo mén
“阿难，有此四魔、八万四千诸烦恼门，
ér zhū zhòng shēng wèi zhī pí láo zhū fó jí yǐ cǐ fǎ ér zuò fó shì
而诸众生为之疲劳，诸佛即以此法而作佛事，

[96] 麗本：炎；永樂北藏本：焰

shì míng rù yī qiè zhū fó fǎ mén pú sà rù cǐ mén zhě ruò jiàn yī
是名入一切诸佛法门。菩萨入此门者，若见一

qiè jìng hǎo fó tǔ bù yǐ wéi xǐ bù tān bù gāo ruò jiàn yī qiè bú
切净好佛土，不以为喜，不贪不高。若见一切不

jìng fó tǔ bù yǐ wéi yōu bú ài bú mò dàn yú zhū fó shēng qīng
净佛土，不以为忧，不碍不没。但于诸佛生清

jìng xīn huān xǐ gōng jìng wèi céng yǒu yě zhū fó rú lái gōng dé píng
净心，欢喜恭敬，未曾有也！诸佛如来功德平

děng wèi jiào huà zhòng shēng gù ér xiàn fó tǔ bù tóng ē nán
等，为教化[97]众生故，而现佛土不同。阿难，

rǔ jiàn zhū fó guó tǔ dì yǒu ruò gān ér xū kōng wú ruò gān yě rú
汝见诸佛国土，地有若干，而虚空无若干也；如

shì jiàn zhū fó sè shēn yǒu ruò gān ěr qí wú ài huì wú ruò gān yě
是见诸佛色身有若干耳，其无碍慧无若干也。

ē nán zhū fó sè shēn wēi xiàng zhǒng xìng jiè dìng
“阿难，诸佛色身、威相、种性、戒、定、

zhì huì jiě tuō jiě tuō zhī jiàn lì wú suǒ wèi bú gòng zhī fǎ
智慧、解脱、解脱知见、力、无所畏、不共之法、

dà cí dà bēi wēi yí suǒ xíng jí qí shòu mìng shuō fǎ jiào huà
大慈、大悲、威仪所行及其寿命、说法教化、

chéng jiù zhòng shēng jìng fó guó tǔ jù zhū fó fǎ xī jiē tóng děng
成就众生、净佛国土、具诸佛法，悉皆同等，

shì gù míng wéi sān miǎo sān fó tuó míng wéi duō tuó ē qié dù míng wéi
是故名为三藐三佛陀，名为多陀阿伽度，名为

fó tuó ē nán ruò wǒ guǎng shuō cǐ sān jù yì rǔ yǐ jié shòu
佛陀。阿难，若我广说此三句义，汝以劫寿，

bù néng jìn shòu zhèng shǐ sān qiān dà qiān shì jiè mǎn zhōng zhòng shēng
不能尽受。正使三千大千世界满中众生，

jiē rú ē nán duō wén dì yī dé niàn zǒng chí cǐ zhū rén děng yǐ
皆如阿难多闻第一，得念总持，此诸人等，以

jié zhī shòu yì bù néng shòu rú shì ē nán zhū fó ē nòu duō
劫之寿，亦不能受。如是，阿难，诸佛阿耨多

luó sān miǎo sān pú tí wú yǒu xiàn liàng zhì huì biàn cái bù kě sī yì
罗三藐三菩提无有限量，智慧辩才不可思议。”

ē nán bó fó yán wǒ cóng jīn yǐ wǎng bù gǎn zì wèi yǐ wéi
阿难白佛言：“我从今已往，不敢自谓以为

[97] 麗本：化；永樂北藏本：教化

duōwén
多闻。”

fó gào ē nán wù qǐ tuì yì suǒ yǐ zhě hé wǒ shuō rǔ
佛告阿难：“勿起退意！所以者何？我说汝

yú shēngwénzhōngwéi zuì duōwén fēi wèi pú sà qiě zhǐ ē nán
于声闻中为最多闻，非谓菩萨。且止！阿难，

qí yǒu zhì zhě bù yīngxiànduózhū pú sà yě yī qiè hǎi yuānshàng kě cè
其有智者不应限度诸菩萨也。一切海渊尚可测

liàng pú sà chándìng zhì huì zǒng chí biàn cái yī qiè gōng dé bù
量，菩萨禅定、智慧、总持、辩才一切功德不

kě liàng yě ē nán rǔ děngshě zhì pú sà suǒxíng shì wéi mó jié
可量也。阿难，汝等舍置菩萨所行，是维摩诘

yī shí suǒxiànshéntōng zhī lì yī qiè shēngwén pì zhī fó yú bǎi qiān
一时所现神通之力，一切声闻、辟支佛于百千

jié jìn lì biànhuàsuǒ bù néngzuò
劫尽力变化所不能作。”

ěr shí zhòngxiāng shì jiè pú sà lái zhě hé zhǎng bó fó yán
尔时，众香世界菩萨来者，合掌白佛言：

shì zūn wǒ děngchūjiàn cǐ tǔ shēng xià liè xiǎng jīn zì huǐ zé
“世尊！我等初见此土，生下劣想，今自悔责，

shě lí shì xīn suǒ yǐ zhě hé zhū fó fāngbiàn bù kě sī yì wèi dù
舍离是心。所以者何？诸佛方便不可思议！为度

zhòngshēng gù suí qí suǒyìng xiàn fó guó yì wěi rán shì zūn
众生故，随其所应，现佛国异。唯然。世尊！

yuàn cì shǎo fǎ huán yú bǐ tǔ dāngniàn rú lái
愿赐少法，还于彼土，当念如来。”

fó gàozhū pú sà yǒu jìn wú jìn jiě tuō fǎ mén rǔ děng
佛告诸菩萨：“有尽、无尽解脱法门，汝等

dāngxué hé wèiwéi jìn wèiyǒuwéi fǎ hé wèi wú jìn wèi wú wéi
当学。何谓为尽？谓有为法；何谓无尽？谓无为

fǎ rú pú sà zhě bú jìn yǒuwéi bú zhù wú wéi
法。如菩萨者，不尽有为，不住无为。

hé wèi bú jìn yǒuwéi wèi bù lí dà cí bù shě dà bēi
“何谓不尽有为？谓不离大慈，不舍大悲；

shēn fā yī qiè zhì xīn ér bù hū wàng jiàohuàzhòngshēng zhōng bú
深发一切智心，而不忽忘；教化众生，终不

yànjuàn yú sì shè fǎ chángniànshùnxíng hù chízhèng fǎ bù
厌倦；于四摄法，常念顺行；护持正法，不

xī shēn mìng zhòng zhū shàn gēn wú yǒu pí yàn zhì cháng ān zhù
惜身[98]命；种诸善根，无有疲厌；志常安住，

fāng biàn huí xiàng qiú fǎ bú xiè shuō fǎ wú lìn qín gòng zhū fó
方便回向；求法不懈，说法无吝；勤供诸佛。

gù rù shēng sǐ ér wú suǒ wèi yú zhū róng rǔ xīn wú yōu xǐ bù qīng
故入生死而无所畏，于诸荣辱心无忧喜，不轻

wèi xué jìng xué rú fó duò fán nǎo zhě lìng fā zhèng niàn yú yuǎn
未学，敬学如佛；堕烦恼者，令发正念，于远

lí lè bù yǐ wéi guì bù zhuó jǐ lè qìng yú bǐ lè zài zhū chán
离乐，不以为贵；不著己乐，庆于彼乐。在诸禅

dìng rú dì yù xiǎng yú shēng sǐ zhōng rú yuán guān xiǎng jiàn lái
定，如地狱想；于生死中，如园观想；见来

qiú zhě wéi shàn shī xiǎng shě zhū suǒ yǒu jù yī qiè zhì xiǎng jiàn
求者，为善师想；舍诸所有，具一切智想；见

huǐ jiè rén qǐ jiù hù xiǎng zhū bō luó mì wéi fù mǔ xiǎng dào
毁戒人，起救护想；诸波罗蜜，为父母想；道

pǐn zhī fǎ wéi juàn shǔ xiǎng fā xíng shàn gēn wú yǒu jì xiàn yǐ
品之法，为眷属想。发行善根，无有齐限；以

zhū jìng guó yán shì zhī shì chéng jǐ fó tǔ xíng wú xiàn shī jù zú
诸净国严饰之事，成己佛土；行无限施，具足

xiàng hǎo chú yī qiè è jìng shēn kǒu yì shēng sǐ wú shù jié yì
相好；除一切恶，净身口意。生死无数劫，意

ér yǒu yǒng wén fó wú liàng dé zhì ér bú juàn yǐ zhì huì jiàn
而有勇；闻佛无量德，志而不倦。以智慧剑，

pò fán nǎo zéi chū yìn jiè rù hè fù zhòng shēng yǒng shǐ jiě
破烦恼贼；出阴、界、入，荷负众生，永使解

tuō yǐ dà jīng jìn cuī fú mó jūn cháng qiú wú niàn shí xiàng zhì huì
脱。以大精进，摧伏魔军，常求无念实相智慧

xíng shǎo yù zhī zú ér bù shě shì fǎ bú huài wēi yí ér néng
行；少[99]欲知足而[100]不舍世法[101]，不坏威仪[102]而能

suí sú qǐ shén tōng huì yǐn dǎo zhòng shēng dé niàn zǒng chí suǒ
随俗。起神通慧，引导众生，得念总持，所

---

[98] 麗本：軀；永樂北藏本：身
[99] 麗本：於世間法少；永樂北藏本：少
[100] 麗本：於出世間求之無厭，而；永樂北藏本：而
[101] 麗本：間法；永樂北藏本：法
[102] 麗本：儀法；永樂北藏本：儀

wén bú wàng shàn bié zhū gēn duànzhòngshēng yí yǐ yàoshuōbiàn
闻不忘。善别诸根，断众生疑；以乐说辩，

yǎn fǎ wú ài jìng shí shàndào shòutiān rén fú xiū sì wú liàng
演法无碍。净十善道，受天、人福；修四无量，

kāi fàn tiāndào quànqǐngshuō fǎ suí xǐ zànshàn dé fó yīn shēng
开梵天道。劝请说法，随喜赞善，得佛音声；

shēnkǒu yì shàn dé fó wēi yí shēn xiū shàn fǎ suǒxíngzhuǎnshèng
身口意善，得佛威仪。深修善法，所行转胜；

yǐ dà shèngjiào chéng pú sà sēng xīn wú fàng yì bù shī zhòngshàn
以大乘教，成菩萨僧；心无放逸，不失众善。

xíng rú cǐ fǎ shì míng pú sà bú jìn yǒuwéi
行如此法，是名菩萨不尽有为。

hé wèi pú sà bú zhù wú wéi wèi xiū xuékōng bù yǐ kōng
“何谓菩萨不住无为？谓修学空，不以空

wéizhèng xiū xué wú xiàng wú zuò bù yǐ wú xiàng wú zuòwéizhèng
为证；修学无相、无作，不以无相、无作为证；

xiū xué wú qǐ bù yǐ wú qǐ wéizhèng guān yú wú cháng ér bú yàn
修学无起，不以无起为证。观于无常，而不厌

shànběn guān shì jiān kǔ ér bú wù shēng sǐ guān yú wú wǒ ér
善本；观世间苦，而不恶生死；观于无我，而

huì rén bú juàn guān yú jì miè ér bù yǒng jì miè[103] guān yú yuǎn
诲人不倦；观于寂灭，而不永寂灭[103]；观于远

lí ér shēn xīn xiū shàn guān wú suǒ guī ér guī qù shàn fǎ guān
离，而身心修善；观无所归，而归趣善法；观

yú wú shēng ér yǐ shēng fǎ hè fù yī qiè guān yú wú lòu ér bú
于无生，而以生法荷负一切；观于无漏，而不

duànzhū lòu guān wú suǒxíng ér yǐ xíng fǎ jiàohuàzhòngshēng guān
断诸漏；观无所行，而以行法教化众生；观

yú kōng wú ér bù shě dà bēi guānzhèng fǎ wèi ér bù suí xiǎoshèng
于空无，而不舍大悲；观正法位，而不随小乘；

guānzhū fǎ xū wàng wú láo wú rén wú zhǔ wú xiàng běnyuànwèimǎn
观诸法虚妄，无牢无人、无主无相，本愿未满，

ér bù xū fú dé chándìng zhì huì xiū rú cǐ fǎ shì míng pú
而不虚福德、禅定、智慧。修如此法，是名菩

sà bú zhù wú wéi
萨不住无为。

[103] 麗本：滅；永樂北藏本：寂滅

yòu jù fú dé gù bú zhù wú wéi jù zhì huì gù bú jìn
“又具福德故，不住无为；具智慧故，不尽
yǒuwéi dà cí bēi gù bú zhù wú wéi mǎnběnyuàn gù bú jìn yǒu
有为。大慈悲故，不住无为；满本愿故，不尽有
wéi jí fǎ yào gù bú zhù wú wéi suí shòuyào gù bú jìn yǒuwéi
为。集法药故，不住无为；随授药故，不尽有为。
zhī zhòngshēngbìng gù bú zhù wú wéi mièzhòngshēngbìng gù bú jìn
知众生病故，不住无为；灭众生病故，不尽
yǒuwéi zhūzhèng shì pú sà yǐ[104] xiū cǐ fǎ bú jìn yǒuwéi bú zhù
有为。诸正士菩萨已[104]修此法，不尽有为，不住
wú wéi shì míng jìn wú jìn jiě tuō fǎ mén rǔ děngdāngxué
无为，是名尽无尽解脱法门，汝等当学！”

ěr shí bǐ zhū pú sà wénshuō shì fǎ jiē dà huān xǐ yǐ
尔时，彼诸菩萨闻说是法，皆大欢喜，以
zhòngmiàohuā ruò gānzhǒng sè ruò gānzhǒngxiāng sànbiànsānqiān
众妙华、若干种色、若干种香，散遍三千
dà qiān shì jiè gòngyǎng yú fó jí cǐ jīng fǎ bìngzhū pú sà yǐ
大千世界，供养于佛及此经法，并诸菩萨已，
qǐ shǒu fó zú tàn wèicéngyǒu yán shì jiā móu ní fó nǎinéng
稽首佛足，叹未曾有！言：“释迦牟尼佛乃能
yú cǐ shànxíngfāngbiàn yán yǐ hū rán bú xiàn huándào bǐ guó
于此善行方便。”言已，忽然不现，还到彼国。

jiàn ē chù fó pǐn dì shí èr
见阿閦佛品第十二[105]

ěr shí shì zūnwènwéi mó jié rǔ yù jiàn rú lái wéi yǐ
尔时，世尊问维摩诘：“汝欲见如来，为以
hé děngguān rú lái hū？”

wéi mó jié yán rú zì guānshēn shí xiàng guān fó yì rán
维摩诘言：“如自观身实相，观佛亦然。
wǒ guān rú lái qián jì bù lái hòu jì bú qù jīn zé bú zhù bù guān
我观如来前际不来，后际不去，今则不住。不观
sè bù guān sè rú bù guān sè xìng bù guānshòu xiǎng xíng
色，不观色如，不观色性；不观受、想、行、

[104] 麗本：以；永樂北藏本：已
[105] 麗本：維摩詰所說經見阿閦佛品第十二；永樂北藏本：見阿閦佛品第十二

shí bù guān shí rú bù guān shí xìng fēi sì dà qǐ tóng yú xū
识，不观识如，不观识性。非四大起，同于虚
kōng liù rù wú jī yǎn ěr bí shé shēn xīn yǐ guò
空。六入无积，眼、耳、鼻、舌、身、心已过。
bú zài sān jiè sāngòu yǐ lí shùnsān tuō mén jù zú sānmíng
不在三界，三垢已离，顺三脱门，具足三明，
yǔ wú míngděng bù yī xiàng bú yì xiàng bú zì xiàng bù tā
与无明等。不一相、不异相，不自相、不他
xiàng fēi wú xiàng fēi qǔ xiàng bù cǐ àn bù bǐ àn bù zhōng
相，非无相、非取相。不此岸，不彼岸，不中
liú ér huàzhòngshēng guān yú jì miè yì bù yǒngmiè bù cǐ
流，而化众生。观于寂灭，亦不永灭。不此
bù bǐ bù yǐ cǐ bù yǐ bǐ bù kě yǐ zhì zhī bù kě yǐ shí shí
不彼，不以此不以彼。不可以智知，不可以识识。
wú huì wú míng wú míng wú xiàng wú qiáng wú ruò fēi jìng fēi huì
无晦无明，无名无相，无强无弱，非净非秽。
bú zài fāng bù lí fāng fēi yǒu wéi fēi wú wéi wú shì wú shuō
不在方，不离方；非有为，非无为。无示无说，
bù shī bù qiān bú jiè bú fàn bù rěn bú huì bú jìn bú dài bú
不施不悭，不戒不犯，不忍不恚，不进不怠，不
dìng bú luàn bú zhì bù yú bù chéng bù qī bù lái bú qù bù
定不乱，不智不愚，不诚不欺，不来不去，不
chū bú rù yī qiè yán yǔ dàoduàn fēi fú tián fēi bù fú tián fēi
出不入，一切言语道断。非福田，非不福田；非
yīnggòngyǎng fēi bù yīnggòngyǎng fēi qǔ fēi shě fēi yǒuxiàng fēi
应供养，非不应供养；非取非舍。非有相，非
wú xiàng tóngzhēn jì děng fǎ xìng bù kě chēng bù kě liàng
无相。同真际，等法性。不可称，不可量，
guò zhū chēngliàng fēi dà fēi xiǎo fēi jiàn fēi wén fēi jué fēi zhī
过诸称量。非大非小，非见非闻，非觉非知，
lí zhòng jié fù děngzhū zhì tóngzhòngshēng yú zhū fǎ wú fēn bié
离众结缚。等诸智，同众生，于诸法无分别。
yī qiè wú shī wú zhuó wú nǎo wú zuò wú qǐ wú shēng wú miè
一切无失，无浊无恼，无作无起，无生无灭，
wú wèi wú yōu wú xǐ wú yàn[106] wú yǐ yǒu wú dāngyǒu wú jīn
无畏无忧，无喜无厌。无已有，无当有，无今

106 麗本：厭無著；永樂北藏本：厭

yǒu bù kě yǐ yī qiè yánshuō fēn bié xiǎn shì shì zūn rú lái shēnwéi
有。不可以一切言说分别显示。世尊！如来身为
ruò cǐ zuò rú shì guān yǐ sī guānzhě míngwéizhèngguān ruò
若此，作如是观。以斯观者，名为正观；若
tā guānzhě míngwéi xié guān
他观者，名为邪观。”

ěr shí shè lì fú wènwéi mó jié rǔ yú hé mò ér lái shēng
尔时，舍利弗问维摩诘：“汝于何没而来生
cǐ
此？”

wéi mó jié yán rǔ suǒ dé fǎ yǒu mò shēng hū
维摩诘言：“汝所得法有没生乎？”

shè lì fú yán wú mò shēng yě
舍利弗言：“无没生也。”

ruò zhū fǎ wú mò shēngxiàng yún hé wènyán rǔ yú hé mò
“若诸法无没生相，云何问言：‘汝于何没
ér lái shēng cǐ yú yì yún hé pì rú huàn shī huànzuònán nǚ
而来生此？’于意云何，譬如幻师幻作男女，
nìng mò shēng yé
宁没生耶？”

shè lì fú yán wú mò shēng yě
舍利弗言：“无没生也。”

rǔ qǐ bù wén fó shuōzhū fǎ rú huànxiàng hū
“汝岂不闻佛说诸法如幻相乎？”

dá yuē rú shì
答曰：“如是！”

ruò yī qiè fǎ rú huànxiàngzhě yún hé wènyán rǔ yú hé
“若一切法如幻相者，云何问言：‘汝于何
mò ér lái shēng cǐ shè lì fú mò zhě wéi xū kuáng fǎ huài bài
没而来生此？’舍利弗！没者为虚诳法、坏败
zhī xiàng shēngzhě wéi xū kuáng fǎ xiāng xù zhī xiàng pú sà suī
[107]之相；生者为虚诳法、相续之相。菩萨虽
mò bú jìn shànběn suī shēng bù zhǎngzhū è
没，不尽善本；虽生，不长诸恶。”

shì shí fó gàoshè lì fú yǒuguómíngmiào xǐ fó hào wú
是时，佛告舍利弗：“有国名妙喜，佛号无

[107] 麗本：敗壞；永樂北藏本：壞敗

dòng shì wéi mó jié yú bǐ guó mò ér lái shēng cǐ
动。是维摩诘于彼国没，而来生此。”

shè lì fú yán wèi céng yǒu yě shì zūn shì rén nǎi néng shě
舍利弗言：“未曾有也。世尊！是人乃能舍

qīng jìng tǔ ér lái yào cǐ duō nù hài chù
清净土，而来乐此多怒害处。”

wéi mó jié yù shè lì fú yú yì yún hé rì guāng chū shí yǔ
维摩诘语舍利弗：“于意云何，日光出时与

míng hé hū
冥合乎？”

dá yuē fú yě rì guāng chū shí zé[108] wú zhòng míng
答曰：“不也。日光出时，则[108]无众冥。”

wéi mó jié yán fú rì hé gù xíng yán fú tí
维摩诘言：“夫日何故行阎浮提？”

dá yuē yù yǐ míng zhào wèi zhī chú míng
答曰：“欲以明照，为之除冥。”

wéi mó jié yán pú sà rú shì suī shēng bú jìng fó tǔ wèi
维摩诘言：“菩萨如是。虽生不净佛土，为

huà zhòng shēng[109] bù yǔ yú àn ér gòng hé yě dàn miè zhòng shēng fán
化众生[109]，不与愚暗而共合也，但灭众生烦

nǎo àn ěr
恼暗耳。”

shì shí dà zhòng kě yǎng yù jiàn miào xǐ shì jiè wú dòng rú lái
是时，大众渴仰，欲见妙喜世界无动如来

jí qí pú sà shēng wén zhī zhòng fó zhī yī qiè zhòng huì suǒ niàn
及其菩萨、声闻之众。佛知一切众会所念，

gào wéi mó jié yán shàn nán zǐ wèi cǐ zhòng huì xiàn miào xǐ guó wú
告维摩诘言：“善男子，为此众会现妙喜国无

dòng rú lái jí zhū pú sà shēng wén zhī zhòng zhòng jiē yù jiàn
动如来及诸菩萨、声闻之众，众皆欲见。”

yú shì wéi mó jié xīn niàn wú dāng bù qǐ yú zuò jiē miào xǐ
于是维摩诘心念：“吾当不起于座，接妙喜

guó tiě wéi shān chuān xī gǔ jiāng hé dà hǎi quán yuán
国铁围、山川、溪谷、江河、大海、泉源、

xū mí zhū shān jí rì yuè xīng xiù tiān lóng guǐ shén fàn tiān děng
须弥诸山及日月星宿，天、龙、鬼、神、梵天等

[108] 麗本：即；永樂北藏本：則
[109] 麗本：生故；永樂北藏本：生

gōng bìngzhū pú sà shēngwén zhī zhòng chéng yì jù luò nán nǚ
宫，并诸菩萨、声闻之众，城邑聚落，男女
dà xiǎo nǎi zhì wú dòng rú lái jí pú tí shù zhū miàoliánhuā néng
大小，乃至无动如来及菩提树、诸妙莲华，能
yú shí fāngzuò fó shì zhě sāndàobǎo jiē cóngyán fú tí zhì dāo lì tiān
于十方作佛事者。三道宝阶从阎浮提至忉利天，
yǐ cǐ bǎo jiē zhūtiān lái xià xī wèi lǐ jìng wú dòng rú lái tīngshòu
以此宝阶，诸天来下，悉为礼敬无动如来，听受
jīng fǎ yán fú tí rén yì dēng qí jiē shàngshēngdāo lì jiàn bǐ
经法。阎浮提人，亦登其阶，上升忉利，见彼
zhūtiān miào xǐ shì jiè chéng jiù rú shì wú liànggōng dé shàng zhì ē
诸天。妙喜世界成就如是无量功德，上至阿
jiā ní zhàtiān xià zhì shuǐ jì yǐ yòushǒuduàn qǔ rú táo jiā lún
迦尼[110]吒天，下至水际，以右手断取，如陶家轮，
rù cǐ shì jiè yóu chí huāmán shì yī qiè zhòng
入此世界，犹持[111]华鬘，示一切众。”

zuò shì niàn yǐ rù yú sānmèi xiànshéntōng lì yǐ qí yòu
作是念已，入于三昧，现神通力，以其右
shǒuduàn qǔ miào xǐ shì jiè zhì yú cǐ tǔ bǐ dé shéntōng pú sà jí
手断取妙喜世界，置于此土。彼得神通菩萨及
shēngwénzhòng bìng yú tiān rén jù fā shēngyán wěi rán shì
声闻众，并余天、人，俱发声言：“唯然。世
zūn shéi qǔ wǒ qù yuànjiàn jiù hù
尊！谁取我去？愿见救护。”

wú dòng fó yán fēi wǒ suǒwéi shì wéi mó jié shén lì suǒzuò
无动佛言：“非我所为，是维摩诘神力所作。”

qí yú wèi dé shéntōngzhě bù jué bù zhī jǐ zhī suǒwǎng miào
其余未得神通者，不觉不知己之所往。妙
xǐ shì jiè suī rù cǐ tǔ ér bù zēngjiǎn yú shì shì jiè yì bú pò
喜世界，虽入此土，而不增减，于是世界亦不迫
ài rú běn wú yì
隘，如本无异。

ěr shí shì jiā móu ní fó gàozhū dà zhòng rǔ děng qiě guān
尔时，释迦牟尼佛告诸大众：“汝等且观
miào xǐ shì jiè wú dòng rú lái qí guóyán shì pú sà xíngjìng dì
妙喜世界无动如来，其国严饰，菩萨行净，弟

[110] 麗本：膩；永樂北藏本：尼
[111] 麗本：持；永樂北藏本：得；校勘：持

zǐ qīng bái
子清白。”

jiē yuē wěi rán yǐ jiàn
皆曰：“唯然。已见。”

fó yán ruò pú sà yù dé rú shì qīng jìng fó tǔ dāng xué wú
佛言：“若菩萨欲得如是清净佛土，当学无

dòng rú lái suǒ xíng zhī dào
动如来所行之道。”

xiàn cǐ miào xǐ guó shí suō pó shì jiè shí sì nà yóu tā rén fā
现此妙喜国时，娑婆世界十四那由他人，发

ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí xīn jiē yuàn shēng yú miào xǐ fó tǔ
阿耨多罗三藐三菩提心，皆愿生于妙喜佛土。

shì jiā móu ní fó jí jì zhī yuē dāng shēng bǐ guó
释迦牟尼佛即记之曰：“当生彼国。”

shí miào xǐ shì jiè yú cǐ guó tǔ suǒ yīng ráo yì qí shì qì yǐ
时，妙喜世界于此国土所应饶益其事讫已，

huán fù běn chù jǔ zhòng jiē jiàn
还复本处，举众皆见。

fó gào shè lì fú rǔ jiàn cǐ miào xǐ shì jiè jí wú dòng fó
佛告舍利弗：“汝见此妙喜世界及无动佛

fǒu
不？”

wěi rán yǐ jiàn shì zūn yuàn shǐ yī qiè zhòng shēng dé qīng
“唯然。已见。世尊！愿使一切众生得清

jìng tǔ rú wú dòng fó huò shén tōng lì rú wéi mó jié shì zūn
净土，如无动佛；获神通力，如维摩诘。世尊！

wǒ děng kuài dé shàn lì dé jiàn shì rén qīn jìn gòng yǎng qí zhū zhòng
我等快得善利，得见是人，亲近供养。其诸众

shēng ruò jīn xiàn zài ruò fó miè hòu wén cǐ jīng zhě yì dé shàn
生，若今现在，若佛灭后，闻此经者，亦得善

lì kuàng fù wén yǐ xìn jiě shòu chí dú sòng jiě shuō rú fǎ xiū xíng
利；况复闻已信解，受持读诵解说，如法修行。

ruò yǒu shǒu dé shì jīng diǎn zhě biàn wéi yǐ dé fǎ bǎo zhī zàng ruò yǒu
若有手得是经典者，便为已得法宝之藏。若有

dú sòng jiě shì qí yì rú shuō xiū xíng zé[112] wéi zhū fó zhī suǒ hù niàn
读诵解释其义，如说修行，则[112]为诸佛之所护念。

112 麗本：即；永樂北藏本：則

qí yǒugòngyǎng rú shì rén zhě dāng zhī zé wéigòngyǎng yú fó qí
其有供养如是人者，当知则[113]为供养于佛。其
yǒu shū chí cǐ jīngjuànzhě dāng zhī qí shì jí yǒu rú lái ruò wén shì
有书持此经卷者，当知其室即有如来。若闻是
jīng néng suí xǐ zhě sī rén zé wéi qù yī qiè zhì ruò néng xìn jiě
经能随喜者，斯人则[114]为趣[115]一切智。若能信解
cǐ jīng nǎi zhì yī sì jù jì wèi tā shuōzhě dāng zhī cǐ rén jí
此经，乃至一四句偈，为他说者，当知此人，即
shì shòu ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jì
是受阿耨多罗三藐三菩提记。”

fǎ gòngyǎng pǐn dì shí sān
法供养品第十三[116]

ěr shí shì tí huán yīn yú dà zhòngzhōng bó fó yán shì zūn
尔时，释提桓因于大众中白佛言：“世尊！
wǒ suī cóng fó jí wén shū shī lì wén bǎi qiān jīng wèi céngwén cǐ bù
我虽从佛及文殊师利闻百千经，未曾闻此不
kě sī yì zì zài shéntōng jué dìng shí xiàng jīng diǎn rú wǒ jiě fó
可思议、自在神通、决定实相经典。如我解佛
suǒshuō yì qù ruò yǒuzhòngshēngwén cǐ[117] jīng fǎ xìn jiě shòu chí
所说义趣，若有众生闻此[117]经法，信解、受持、
dú sòng zhī zhě bì dé shì fǎ bù yí hé kuàng rú shuō xiū xíng sī
读诵之者，必得是法不疑，何况如说修行？斯
rén zé[118] wéi bì zhòng è qù kāi zhūshànmén chángwéi zhū fó zhī suǒ
人则[118]为闭众恶趣，开诸善门，常为诸佛之所
hù niàn xiáng fú wàixué cuī miè mó yuàn xiū zhì pú tí ān chǔ
护念；降伏外学，摧灭魔怨；修治菩提，安处
dàochǎng lǚ jiàn rú lái suǒxíng zhī jì shì zūn ruò yǒushòu chí
道场；履践如来所行之迹。世尊！若有受持、
dú sòng rú shuō xiū xíngzhě wǒ dāng yǔ zhūjuànshǔ gòngyǎng jǐ shì
读诵、如说修行者，我当与诸眷属供养给事。

---

113 麗本：即；永樂北藏本：則
114 麗本：即；永樂北藏本：則
115 麗本：取；永樂北藏本：趣
116 麗本：維摩詰所說經法供養品第十三；永樂北藏本：法供養品第十三
117 麗本：是；永樂北藏本：此
118 麗本：即；永樂北藏本：則

suǒ zài jù luò chéng yì shān lín kuàng yě yǒu shì jīng chù wǒ
所在聚落、城邑、山林、旷野，有是经处，我
yì yǔ zhū juàn shǔ tīng shòu fǎ gù gòng dào qí suǒ qí wèi xìn zhě
亦与诸眷属，听受法故共到其所；其未信者，
dāng lìng shēng xìn qí yǐ xìn zhě dāng wèi zuò hù
当令生信；其已信者，当为作护。”

fó yán shàn zāi shàn zāi tiān dì rú rǔ suǒ shuō wú
佛言：“善哉，善哉！天帝，如汝所说，吾
zhù ěr xǐ cǐ jīng guǎng shuō guò qù wèi lái xiàn zài zhū fó bù kě
助尔喜。此经广说过去、未来、现在诸佛不可
sī yì ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí shì gù tiān dì ruò shàn
思议阿耨多罗三藐三菩提。是故，天帝，若善
nán zǐ shàn nǚ rén shòu chí dú sòng gòng yǎng shì jīng zhě zé
男子、善女人，受持、读诵、供养是经者，则
wéi gòng yǎng qù lái jīn fó
[119]为供养去、来、今佛。

tiān dì zhèng shǐ sān qiān dà qiān shì jiè rú lái mǎn zhōng
“天帝，正使三千大千世界如来满中，
pì rú gān zhè zhú wěi dào má cóng lín ruò yǒu shàn nán zǐ
譬如甘蔗、竹苇、稻麻、丛林；若有善男子、
shàn nǚ rén huò yǐ yī jié huò jiǎn yī jié gōng jìng zūn zhòng
善女人，或以[120]一劫、或减一劫，恭敬、尊重、
zàn tàn gòng yǎng fèng zhū suǒ ān zhì zhū fó miè hòu yǐ yī yī
赞叹、供养，奉诸所安，至诸佛灭后，以一一
quán shēn shè lì qǐ qī bǎo tǎ zòng guǎng yī sì tiān xià gāo zhì fàn
全身舍利起七宝塔，纵广一四天下，高至梵
tiān biǎo chà zhuāng yán yǐ yī qiè huā xiāng yīng luò chuáng fān
天，表刹庄严；以一切华香、璎珞、幢幡、
jì yuè wēi miào dì yī ruò yī jié ruò jiǎn yī jié ér gòng yǎng
伎乐，微妙第一，若一劫、若减一劫，而供养
zhī tiān dì yú yì yún hé qí rén zhí fú nìng wéi duō fǒu
之。天帝，于[121]意云何，其人植福，宁为多不？”

shì tí huán yīn yán shèn duō shì zūn bǐ zhī fú dé
释提桓因言：“甚多[122]。世尊！彼之福德，

---

119 麗本：即；永樂北藏本：則
120 麗本：或；永樂北藏本：或以
121 麗本：於天帝；永樂北藏本：天帝，於
122 麗本：多矣；永樂北藏本：甚多

ruò yǐ bǎi qiān yì jié shuō bù néng jìn
若以百千亿劫，说不能尽。”

fó gào tiān dì dāng zhī shì shànnán zǐ shàn nǚ rén wén shì
佛告天帝：“当知是善男子、善女人，闻是

bù kě sī yì jiě tuō jīng diǎn xìn jiě shòu chí dú sòng xiū xíng
不可思议解脱经典，信解、受持、读诵、修行，

fú duō yú bǐ suǒ yǐ zhě hé zhū fó pú tí jiē cóng cǐ[123] shēng
福多于彼。所以者何？诸佛菩提皆从此[123]生，

pú tí zhī xiàng bù kě xiànliàng yǐ shì yīn yuán fú bù kě liàng
菩提之相不可限量，以是因缘福不可量。”

fó gào tiān dì guò qù wú liàng ē sēng qí jié shí shì yǒu
佛告天帝：“过去无量阿僧祇劫，时世[124]有

fó hào yuē yào wáng rú lái yīng gòng zhèng biàn zhī míng xíng zú
佛，号曰药王如来、应供、正遍知、明行足、

shàn shì shì jiān jiě wú shàng shì tiáo yù zhàng fū tiān rén shī
善逝、世间解、无上士、调御丈夫、天人师、

fó shì zūn shì jiè míng dà zhuāng yán jié yuē zhuāng yán fó shòu
佛、世尊。世界名大庄严，劫曰庄严，佛寿

èr shí xiǎo jié qí shēng wén sēng sān shí liù yì nà yóu tā pú sà sēng
二十小劫；其声闻僧三十六亿那由他；菩萨僧

yǒu shí èr yì tiān dì shì shí yǒu zhuàn lún shèng wáng míng yuē bǎo
有十二亿。天帝，是时有转轮圣王，名曰宝

gài qī bǎo jù zú zhǔ sì tiān xià wáng yǒu qiān zǐ duān zhèng
盖，七宝具足，主四天下。王有千子，端正

yǒng jiàn néng fú yuàn dí
勇健，能伏怨敌。

ěr shí bǎo gài yǔ qí juàn shǔ gòng yǎng yào wáng rú lái shī
“尔时，宝盖与其眷属供养药王如来，施

zhū suǒ ān zhì mǎn wǔ jié guò wǔ jié yǐ gào qí qiān zǐ rǔ
诸所安，至满五劫。过五劫已，告其千子：‘汝

děng yì dāng rú wǒ yǐ shēn xīn gòng yǎng yú fó yú shì qiān zǐ shòu
等亦当如我，以深心供养于佛。’于是千子受

fù wáng mìng gòng yǎng yào wáng rú lái fù mǎn wǔ jié yī qiè shī
父王命，供养药王如来，复满五劫，一切施

ān qí wáng yī zǐ míng yuē yuè gài dú zuò sī wéi nìng yǒu gòng
安。其王一子，名曰月盖，独坐思惟：‘宁有供

---

123 麗本：是；永樂北藏本：此

124 麗本：世；永樂北藏本：此；校勘：世

yǎng shū guò cǐ zhě yǐ fó shén lì kōng zhōng yǒu tiān yuē shàn
养殊过此者？’以佛神力，空中有天曰：‘善
nán zǐ fǎ zhī gòng yǎng shèng zhū gòng yǎng jí wèn hé wèi fǎ
男子，法之供养胜诸供养。’即问：‘何谓法
zhī gòng yǎng tiān yuē rǔ kě wǎng wèn yào wáng rú lái dāng
之供养？’天曰：‘汝可往问药王如来，当
guǎng wèi rǔ shuō fǎ zhī gòng yǎng
广为汝说法之供养。’

jí shí yuè gài wáng zǐ xíng yì yào wáng rú lái qǐ shǒu fó
“即时，月盖王子行诣药王如来，稽首佛
zú què zhù yī miàn bó fó yán shì zūn zhū gòng yǎng zhōng
足，却住一面，白佛言：‘世尊！诸供养中，
fǎ gòng yǎng shèng yún hé míng wéi fǎ zhī[125] gòng yǎng fó yán
法供养胜。云何名为法之[125]供养？’佛言：
shàn nán zǐ fǎ gòng yǎng zhě zhū fó suǒ shuō shēn jīng yī qiè shì
‘善男子，法供养者，诸佛所说深经，一切世
jiān nán xìn nán shòu wēi miào nán jiàn qīng jìng wú rǎn fēi dàn fēn bié
间难信难受，微妙难见，清净无染，非但分别
sī wéi zhī suǒ néng dé pú sà fǎ zàng suǒ shè tuó luó ní yìn yìn zhī
思惟之所能得。菩萨法藏所摄，陀罗尼印印之。
zhì bú tuì zhuǎn chéng jiù liù dù shàn fēn bié yì shùn pú tí fǎ
至不退转，成就六度，善分别义，顺菩提法，
zhòng jīng zhī shàng rù dà cí bēi lí zhòng mó shì jí zhū xié jiàn
众经之上。入大慈悲，离众魔事及诸邪见，
shùn yīn yuán fǎ wú wǒ wú rén wú zhòng shēng wú shòu mìng
顺因缘法，无我，无人，无众生，无寿命，
kōng wú xiàng wú zuò wú qǐ néng lìng zhòng shēng zuò yú dào chǎng
空、无相、无作、无起。能令众生坐于道场
ér zhuàn fǎ lún zhū tiān lóng shén qián tà pó děng suǒ gòng tàn yù
而转法轮，诸天、龙神、乾闼婆等所共叹誉。
néng lìng zhòng shēng rù fó fǎ zàng shè zhū xián shèng yī qiè zhì huì shuō
能令众生入佛法藏，摄诸贤圣一切智慧。说
zhòng pú sà suǒ xíng zhī dào yī yú zhū fǎ shí xiàng zhī yì míng xuān wú
众菩萨所行之道，依于诸法实相之义。明宣无
cháng kǔ kōng wú wǒ jì miè[126] néng jiù yī qiè huǐ jìn zhòng
常、苦、空、无我、寂灭[126]，能救一切毁禁众

[125] 麗本：為法；永樂北藏本：名為法之
[126] 麗本：滅之法；永樂北藏本：滅

shēng zhū mó wàidào jí tānzhuózhě néng shǐ bù wèi zhū fó xiánshèng
生；诸魔外道及贪著者，能使怖畏；诸佛贤圣
suǒgòngchēngtàn bèishēng sǐ kǔ shì niè pán lè shí fāngsān shì
所共称叹。背生死苦，示涅槃乐，十方三世
zhū fó suǒshuō ruòwén rú shì děngjīng xìn jiě shòu chí dú sòng
诸佛所说。若闻如是等经，信解、受持、读诵，
yǐ fāngbiàn lì wèi zhū zhòngshēng fēn bié jiě shuō xiǎn shì fēn míng
以方便力，为诸众生分别解说，显示分明，
shǒu hù fǎ gù shì míng fǎ zhī gòngyǎng yòu yú zhū fǎ rú shuō xiū xíng
守护法故，是名法之供养。又于诸法如说修行，
suí shùn shí èr yīn yuán lí zhū xié jiàn dé wú shēngrěn jué dìng wú
随顺十二因缘，离诸邪见，得无生忍；决定无
wǒ wú yǒuzhòngshēng ér yú yīn yuánguǒbào wú wéi wú zhēng lí zhū
我无有众生，而于因缘果报无违无诤，离诸
wǒ suǒ yī yú yì bù yī yǔ yī yú zhì bù yī shí yī liǎo
我所。依于义，不依语；依于智，不依识；依了
yì jīng bù yī bù liǎo yì jīng yī yú fǎ bù yī rén suí shùn fǎ
义经，不依不了义经；依于法，不依人。随顺法
xiàng wú suǒ rù wú suǒ guī wú míng bì jìngmiè gù zhūxíng yì
相，无所入，无所归。无明毕竟灭故，诸行亦
bì jìngmiè nǎi zhì shēng bì jìngmiè gù lǎo sǐ yì bì jìngmiè zuò rú
毕竟灭；乃至生毕竟灭故，老死亦毕竟灭。作如
shì guān shí èr yīn yuán wú yǒu jìn xiàng bú fù qǐ jiàn shì míng zuì
是观，十二因缘无有尽相，不复起见，是名最
shàng fǎ zhī gòngyǎng
上法之供养。’”

fó gàotiān dì wáng zǐ yuè gài cóngyàowáng fó wén rú shì fǎ
佛告天帝：“王子月盖从药王佛闻如是法，
dé róu shùnrěn jí jiě bǎo yī yánshēn zhī jù yǐ gòngyǎng fó bó
得柔顺忍。即解宝衣严身之具，以供养佛，白
fó yán shì zūn rú lái miè hòu wǒ dāngxíng fǎ gòngyǎng shǒu
佛言：‘世尊！如来灭后，我当行法供养，守
hù zhèng fǎ yuàn yǐ wēishén jiā āi jiàn lì lìng wǒ dé xiáng fú[127] mó
护正法。愿以威神加哀建立，令我得降伏[127]魔
yuàn xiū pú sà hèng fó zhī qí shēn xīn suǒniàn ér jì zhī yuē
怨，修菩萨行。’佛知其深心所念而记之曰：

127 麗本：降；永樂北藏本：降伏

rǔ yú mò hòu shǒu hù fǎ chéng tiān dì shí wáng zǐ yuè gài
‘汝于末后，守护法城。’天帝，时王子月盖，

jiàn fǎ qīng jìng wén fó shòu jì yǐ xìn chū jiā xiū xí[128] shàn fǎ
见法清净，闻佛授记，以信出家，修习[128]善法，

jīng jìn bù jiǔ dé wǔ shén tōng jù[129] pú sà dào dé tuó luó ní
精进不久，得五神通，具[129]菩萨道，得陀罗尼，

wú duàn biàn cái yú fó miè hòu yǐ qí suǒ dé shén tōng zǒng chí
无断辩才。于佛灭后，以其所得神通、总持、

biàn cái zhī lì mǎn shí xiǎo jié yào wáng rú lái suǒ zhuàn fǎ lún suí ér
辩才之力，满十小劫，药王如来所转法轮随而

fēn bù yuè gài bǐ qiū yǐ shǒu hù fǎ qín xíng jīng jìn jí yú cǐ shēn
分布。月盖比丘以守护法，勤行精进，即于此身，

huà bǎi wàn yì rén yú ē nòu duō luó sān miǎo sān pú tí lì bú tuì zhuǎn
化百万亿人于阿耨多罗三藐三菩提立不退转，

shí sì nà yóu tā rén shēn fā shēng wén pì zhī fó xīn wú liàng zhòng
十四那由他人深发声闻、辟支佛心，无量众

shēng dé shēng tiān shàng tiān dì shí wáng bǎo gài qǐ yì rén hū jīn
生得生天上。天帝，时王宝盖岂异人乎？今

xiàn dé fó hào bǎo yàn[130] rú lái qí wáng qiān zǐ jí xián jié zhōng
现得佛，号宝焰[130]如来；其王千子，即贤劫中

qiān fó shì yě cóng jiā luó jiū sūn tuó wéi shǐ dé fó zuì hòu rú lái hào
千佛是也。从迦罗鸠孙驮为始得佛，最后如来号

yuē lóu zhì yuè gài bǐ qiū zé[131] wǒ shēn shì rú shì tiān dì
曰楼至。月盖比丘，则[131]我身是。如是，天帝！

dāng zhī cǐ yào yǐ fǎ gòng yǎng yú zhū gòng yǎng wéi shàng wéi zuì dì
当知此要，以法供养于诸供养为上为最，第

yī wú bǐ shì gù tiān dì dāng yǐ fǎ zhī gòng yǎng gòng yǎng yú fó
一无比。是故，天帝，当以法之供养供养于佛。”

128 麗本：集；永樂北藏本：習
129 麗本：逮；永樂北藏本：具
130 麗本：炎；永樂北藏本：焰
131 麗本：即；永樂北藏本：則

zhǔ lèi pǐn dì shí sì

嘱累品第十四[132]

yú shì fó gào mí lè pú sà yán mí lè wǒ jīn yǐ shì wú
于是佛告弥勒菩萨言："弥勒，我今以是无
liàng yì ē sēng qí jié suǒ jí ē nòuduō luó sānmiǎosān pú tí fǎ fù
量亿阿僧祇劫所集阿耨多罗三藐三菩提法，付
zhǔ yú rǔ rú shì bèi jīng yú fó mièhòu mò shì zhī zhōng rǔ děng
嘱于汝。如是辈经，于佛灭后末世之中，汝等
dāng yǐ shén lì guǎngxuān liú bù yú yán fú tí wú lìng duàn jué
当以神力，广宣流布于阎浮提，无令断绝。
suǒ yǐ zhě hé wèi lái shì zhōng dāngyǒushànnán zǐ shàn nǚ rén jí
所以者何？未来世中，当有善男子、善女人及
tiān lóng guǐ shén qián tà pó luó chàděng fā ē nòuduō luó
天、龙、鬼、神、乾闼婆、罗刹等发阿耨多罗
sānmiǎosān pú tí xīn yào yú dà fǎ ruò shǐ bù wén rú shì děngjīng
三藐三菩提心，乐于大法；若使不闻如是等经，
zé shī shàn lì rú cǐ bèi rén wén shì děngjīng bì duō xìn yào
则失善利。如此辈人，闻是等经，必多信乐，
fā xī yǒu xīn dāng yǐ dǐngshòu suí zhūzhòngshēngsuǒyīng dé lì ér
发希有心，当以顶受，随诸众生所应得利而
wèiguǎngshuō
为广说。

mí lè dāng zhī pú sà yǒu èr xiàng hé wèiwéi èr yī
"弥勒当知！菩萨有二相。何谓为二？一
zhě hào yú zá jù wén shì zhī shì èr zhě bú wèishēn yì rú shí néng
者，好于杂句文饰之事；二者，不畏深义如实能
rù ruòhào zá jù wén shì shì zhě dāng zhī shì wéi xīn xué pú sà ruò
入。若好杂句文饰事者，当知是为新学菩萨；若
yú rú shì wú rǎn wú zhuóshènshēnjīngdiǎn wú yǒukǒngwèi néng rù qí
于如是无染无著甚深经典，无有恐畏，能入其
zhōng wén yǐ xīn jìng shòu chí dú sòng rú shuō xiū xíng dāng zhī
中，闻已心净，受持读诵，如说修行，当知
shì wéi jiǔ xiū dàoxíng
是为久修道行。

[132] 麗本：維摩詰所說經囑累品第十四；永樂北藏本：囑累品第十四

mí lè fù yǒu èr fǎ míng xīn xué zhě bù néng jué dìng
“弥勒，复有二法，名新学者，不能决定
yú shènshēn fǎ hé děngwéi èr yī zhě suǒ wèiwénshēnjīng wén
于甚深法。何等为二？一者，所未闻深经，闻
zhī jīng bù shēng yí bù néng suí shùn huǐ bàng bú xìn ér zuò shì yán
之惊怖生疑，不能随顺，毁谤不信，而作是言：
wǒ chū bù wén cóng hé suǒ lái èr zhě ruò yǒu hù chí jiě shuō
‘我初不闻。从何所来？’二者，若有护持解说
rú shì shēn jīng zhě bù kěn qīn jìn gòngyǎng gōngjìng huò shí yú
如是深经者，不肯亲近、供养、恭敬，或时于
zhōngshuō qí guò è yǒu cǐ èr fǎ dāng zhī shì xīn xué pú sà
中说其过恶。有此二法，当知是新[133]学菩萨，
wéi zì huǐshāng bù néng yú shēn fǎ zhōng tiáo fú qí xīn
为自毁伤，不能于深法中，调伏其心。
mí lè fù yǒu èr fǎ pú sà suī xìn jiě shēn fǎ yóu zì
“弥勒，复有二法，菩萨虽信解深法，犹自
huǐshāng ér bù néng dé wú shēng fǎ rěn hé děngwéi èr yī zhě
毁伤，而不能得无生法忍。何等为二？一者，
qīngmàn xīn xué pú sà ér bú jiào huì èr zhě suī xìn jiě shēn fǎ
轻慢新学菩萨，而不教诲；二者，虽信解[134]深法，
ér qǔ xiàngfēn bié shì wéi èr fǎ
而取相分别。是为二法。”
mí lè pú sà wénshuō shì yǐ bó fó yán shì zūn wèicéng
弥勒菩萨闻说是已，白佛言：“世尊！未曾
yǒu yě rú fó suǒshuō wǒ dāngyuǎn lí rú sī zhī è fèng chí rú
有也。如佛所说，我当远离如斯之恶，奉持如
lái wú shù ē sēng qí jié suǒ jí ē nòuduō luó sān miǎosān pú tí fǎ
来无数阿僧祇劫所集阿耨多罗三藐三菩提法。
ruò wèi lái shì shànnán zǐ shàn nǚ rén qiú dà shèngzhě dāng lìng shǒu
若未来世善男子、善女人求大乘者，当令手
dé rú shì děngjīng yǔ qí niàn lì shǐ shòu chí dú sòng wèi tā
得如是等经，与其念力，使受持、读诵、为他
guǎngshuō shì zūn ruò hòu mò shì yǒunéngshòu chí dú sòng
广说。世尊！若后末世，有能受持、读诵、

[133] 麗本：為新；永樂北藏本：新
[134] 麗本：解；永樂北藏本：信解

wèi tā shuōzhě dāng zhī shì mí lè shén lì zhī suǒ jiàn lì
为他说者，当知是[135]弥勒神力之所建立。”

fó yán shàn zāi shàn zāi mí lè rú rǔ suǒshuō fó
佛言：“善哉，善哉！弥勒，如汝所说，佛

zhù ěr xǐ
助尔喜。”

yú shì yī qiè pú sà hé zhǎng bó fó wǒ děng yì yú rú lái
于是一切菩萨合掌白佛：“我等亦于如来

mièhòu shí fāngguó tǔ guǎngxuān liú bù ē nòuduō luó sānmiǎosān pú
灭后，十方国土广宣流布阿耨多罗三藐三菩

tí fǎ fù dāng kāi dǎozhūshuō fǎ zhě lìng dé shì jīng
提法，复当开导诸说法者，令得是经。”

ěr shí sì tiānwáng bó fó yán shì zūn zài zài chùchù
尔时，四天王白佛言：“世尊！在在处处、

chéng yì jù luò shān lín kuàng yě yǒu shì jīngjuàn dú sòng jiě shuōzhě
城邑聚落、山林旷野有是经卷读诵解说者，

wǒ dāngshuàizhūguānshǔ wèitīng fǎ gù wǎng yì qí suǒ yōng hù
我当率诸官属，为听法故，往诣其所，拥护

qí rén miàn bǎi yóuxún lìng wú sì qiú dé qí biànzhě
其人，面百由旬，令无伺求得其便者。”

shì shí fó gào ē nán shòu chí shì jīng guǎngxuān liú bù
是时，佛告阿难：“受持是经，广宣流布。”

ē nányán wěi[136] wǒ yǐ shòu chí yàozhě shì zūn dāng
阿难言：“唯[136]！我已受持要者。世尊！当

hé míng sī jīng
何名斯经？”

fó yán ē nán shì jīng míngwéiwéi mó jié suǒshuō yì míng
佛言：“阿难，是经名为维摩诘所说，亦名

bù kě sī yì jiě tuō fǎ mén rú shì shòu chí
不可思议解脱法门，如是受持。”

fó shuō shì jīng yǐ zhǎngzhěwéi mó jié wénshū shī lì shè
佛说是经已，长者维摩诘、文殊师利、舍

lì fú ē nánděng jí zhūtiān rén ē xiū luó yī qiè dà zhòng
利弗、阿难等，及诸天、人、阿修罗一切大众，

[135] 麗本：皆是；永樂北藏本：是
[136] 麗本：唯然；永樂北藏本：唯

wén fó suǒshuō jiē dà huān xǐ xìn shòufèngxíng
闻佛所说，皆大欢喜，信受奉行[137]。

维摩诘所说经卷下[138]

[137] 麗本：喜；永樂北藏本：喜，信受奉行
[138] 麗本：維摩詰經卷下；永樂北藏本：維摩詰所說經卷下

● 结诵仪

bǔ quēzhēnyán

补阙真言

（三遍）

ná mó hē là dá nuó duō là yè yē qié là qié là jù zhù jù
南無喝啰怛那. 哆啰夜耶. 佉啰佉啰. 俱住俱
zhù mó là mó là hǔ là hōng hè hè sū dá ná hōng pō
住. 摩啰摩啰. 虎啰. 吽 . 贺贺. 苏怛拏. 吽 . 泼
mò ná suō pó hē
抹拏. 娑婆诃。

bǔ quēyuánmǎnzhēnyán

补阙圆满真言

（三遍）

ōng hū lú hū lú shè yì mù qiè suō hē
唵. 呼嚧呼嚧. 社曳穆契. 莎诃。

pǔ huíxiàngzhēnyán

普回向真言

（三遍）

ōng suō mó là suō mó là mí mónǎng sà hā là mó hē zán
唵. 娑摩啰. 娑摩啰. 弥摩 曩 . 萨哈啰. 摩诃咱
hā là hòng
哈啰 吽 。

bá yī qiè yè zhànggēnběn dé shēngjìng tǔ tuó luó ní

拔一切业 障 根本得 生 净土陀罗尼

（三遍）

ná mó ē mí duō pó yè duō tuō qié duō yè duō dì yè tuō
南無阿弥多婆夜。哆他伽跢夜。哆地夜他。

ē mí lì dū pó pí ē mí lì duō xī dān pó pí ē mí lì
阿弥唎。都婆毗。阿弥唎哆。悉耽婆毗。阿弥唎

duō pí jiā lán dì ē mí lì duō pí jiā lán duō qié mí nì
哆。毗迦兰帝。阿弥唎哆。毗迦兰哆。伽弥膩。

qié qié nuó zhǐ duō jiā lì suō pó hē
伽伽那。枳多迦隶。娑婆诃。

（不思议神力传云．若欲受持咒法．嚼杨枝．澡豆．漱口．然香．于佛像前胡跪合掌。日夜六时．各诵三七遍。即灭四重．五逆．十恶。谤方等罪．悉得灭除。现世所求皆得。不为恶鬼神所惑乱。若数满二十万遍．即感得菩提牙生。若至三十万遍．即面见阿弥陀佛。拔一切业障根本得生净土神咒云．若有善男子善女人能诵此咒者．阿弥陀佛常住其顶日夜拥护．无令怨家而得其便．现世常得安隐．临命终时．任运往生。）

zàn fó jì

赞佛偈

（一遍）

ē mí tuó fó shēn jīn sè　xiànghǎoguāngmíng wú děng lún

阿弥陀佛身金色　相好光明无等伦

bái háo wǎn zhuǎn wǔ xū mí　gàn mù chéng qīng sì dà hǎi

白毫宛转五须弥　绀目澄清四大海

guāngzhōnghuà fó wú shù yì　huà pú sà zhòng yì wú biān

光中化佛无数亿　化菩萨众亦无边

sì shí bā yuàn dù zhòngshēng　jiǔ pǐn xián lìng dēng bǐ àn

四十八愿度众生　九品咸令登彼岸

ná mó xī fāng jí lè shì jiè dà cí dà bēi ē mí tuó fó

南無西方极乐世界大慈大悲阿弥陀佛

（一称）

ná mó ē mí tuó fó

南無阿弥陀佛（千称或数百称）

ē mí tuó fó

阿弥陀佛（千称或数百称）

ná móguān shì yīn pú sà

南無观世音菩萨（三称三拜）

ná mó dà shì zhì pú sà

南無大势至菩萨（三称三拜）

ná móqīngjìng dà hǎi zhòng pú sà

南無清净大海众菩萨（三称三拜）

cí yúnchànzhǔjìng tǔ wén

慈云忏主净土文

（一遍）

yī xīn guī mìng jí lè shì jiè ē mí tuó fó yuàn yǐ jìng
一心皈命．极乐世界．阿弥陀佛。愿以净
guāngzhào wǒ cí shì shè wǒ wǒ jīn zhèngniàn chēng rú lái míng wèi
光照我．慈誓摄我。我今正念．称如来名．为
pú tí dào qiú shēngjìng tǔ fó xī běn shì ruò yǒuzhòngshēng yù
菩提道．求生净土。佛昔本誓．若有众生．欲
shēng wǒ guó zhì xīn xìn yào nǎi zhì shí niàn ruò bù shēngzhě bù
生我国．至心信乐．乃至十念．若不生者．不
qǔ zhèng jué yǐ cǐ niàn fó yīn yuán dé rù rú lái dà shì hǎi
取正觉。以此念佛因缘．得入如来大誓海
zhōng chéng fó cí lì zhòng zuì xiāomiè shàngēnzēngzhǎng ruò
中．承佛慈力．众罪消灭．善根增长。若
lín mìngzhōng zì zhī shí zhì shēn wú bìng kǔ xīn bù tān liàn yì
临命终．自知时至．身无病苦．心不贪恋．意
bù diāndǎo rú rù chándìng fó jí shèngzhòng shǒu zhí jīn tái lái
不颠倒．如入禅定。佛及圣众．手执金台来
yíng jiē wǒ yú yī niànqǐng shēng jí lè guó huā kāi jiàn fó jí
迎接我。于一念顷．生极乐国。华开见佛．即
wén fó shèng dùn kāi fó huì guǎng dù zhòngshēng mǎn pú tí yuàn
闻佛乘．顿开佛慧。广渡众生．满菩提愿。
shí fāngsān shì yī qiè fó yī qiè pú sà mó hē sà mó hē bō
十方三世一切佛．一切菩萨摩诃萨．摩诃般
rě bō luó mì
若波罗蜜。

huíxiàng jì
回向偈

（一遍）

yuàn yǐ cǐ gōng dé　　zhuāngyán fó jìng dù
愿以此功德　　庄严佛净土
shàngbào sì chóng ēn　　xià jì sān tú kǔ
上报四重恩　　下济三途苦
ruò yǒu jiàn wén zhě　　xī fā pú tí xīn
若有见闻者　　悉发菩提心
jìn cǐ yī bào shēn　　tóngshēng jí lè guó
尽此一报身　　同生极乐国

sān guī yī
三皈依

（一遍）

zì guī yī fó　dāngyuànzhòngshēng　tǐ jiě dà dào　fā wú
自皈依佛．当愿众生．体解大道．发无
shàng xīn　zì guī yī fǎ　dāngyuànzhòngshēng　shēn rù jīngzàng　zhì
上心。自皈依法．当愿众生．深入经藏．智
huì rú hǎi　zì guī yī sēng　dāng yuàn zhòng shēng　tǒng lǐ dà
慧如海。自皈依僧．当愿众生．统理大
zhòng　yī qiè wú ài　hé nánshèngzhòng
众．一切无碍。和南圣众。

（发愿文．回向偈．当对佛跪念。念毕．起身三礼而退。）

此咒置经书中可灭误跨之罪

仁・慧・草・堂